

**MÄNTTÄ-VILPPULA
TILINPÄÄTÖS 2018**

KAUPUNGINHALLITUS 1.4.2019

TARKASTUSLAUTAKUNTA

KAUPUNGINVALTUUSTO

SISÄLLYS

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
TOIMINTAKERTOMUS.....	10
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	12
Ympäristötekijät.....	19
Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
Toiminnan rahoitus	24
Kokonaistulot ja –menot	28
Kaupunkikonsernin talous ja toiminta	29
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	38
Tilikauden tuloksen käsittely	38
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	38
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	40
Tuloslaskelman toteutuminen	43
Investointien toteutuminen	45
Rahoitusosan toteutuminen	47
Kaupungin tavoitteiden toteutuminen	49
KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN	50
KAUPUNGINVALTUUSTO	50
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	51
TARKASTUSLAUTAKUNTA	51
KONSERNIPALVELUT	52
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT.....	64
SIVISTYSPALVELUT	67
KULTTUURI- JA HYVINVOINTIPALVELUT	79
TEKNISET PALVELUT.....	86
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	95
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	96
Tuloslaskelma (ulkoinen sis. Juupajoki).....	97
Tuloslaskelma ulkoinen, kaupunki	98
Tase	99
Rahoituslaskelma	101
Konsernilaskelmat	102
Liitetiedot	106
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	124

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintavuosi 2018 piti sisällään monenlaisia mielenkiintoisia käänteitä ja tapahtumia. Vuotta leimasi erityisesti sote- ja maakuntavalmistelu, missä Mänttä-Vilppulankin viranhaltijat olivat tiiviisti mukana Pirkanmaan maakuntavalmistelun kautta. Vuoden aikana myös henkilöstön osalta tapahtui paljon muutoksia, oli uusia rekrytointejä, eläköitymisiä ja sisäisiä siirtymisiäkin.

Vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla kaupungin viranhaltijoita piti kiireisenä vuonna 2017 aloitettu talouden tasapainotusohjelman valmistelu. Tasapainotusohjelman aikataulu venyi hieman suunnitellusta ja se hyväksyttiin lopulta kesäkuun valtuustossa. Tasapainotusohjelman peruseriaatteita oli karsia ”kaikesta hieman”, eli mitään isoa yksittäistä palvelua ei tarvinnut ajaa alas tai muutenkaan palvelurakenteita purkaa.

Helmikuussa Nokian kaupunki lähestyi kaupunkiamme neuvottelujen käynnistämisestä Nokian liittymisestä Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kunnan muodostamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminta-alueeseen. Neuvotteluita käytiin talven ja kevään aikana lukuisia kertoja. Neuvottelut kuitenkin keskeytyivät kesäkuussa kun Nokian kaupunginvaltuusto päätti 18.6.2018 päätöksellään keskeyttää sote yhteistoiminta-alueen valmistelun sekä neuvottelut.

Kun Nokian lähestyminen oli loppuun käsitelty, ei kestänyt kauaa kun syyskuussa Ruovesi teki kaupungille samankaltaisen lähentymisaloitteen ajatuksenaan liittyä Mänttä-Vilppulan yhteistoiminta-alueeseen. Asiaa käsiteltiin vuoden aikana kahteen otteeseen. Valtuustomme tahtotila oli ensin katsoa, miten Ruoveden irtaantuminen onnistuu omasta sote yhteistoiminta-alueestaan. Muutenhan koko prosessiin ei ole edes tarkoituksenmukaista lähteä. Asiaan palataan vuoden 2019 puolella.

Kesäkuussa valtuusto sai tiedokseen hyvinvointikertomuksen vuosiraportin vuodelta 2017. Valtuusto päätti, että hyvinvointikertomusraportin toimenpide-ehdotukset otettaisiin osaksi talouden ja toiminnan suunnittelua tulevalle vuodelle 2019. Tämä ohjasi omalta osaltaan talousarviovalmistelua.

Kesälle ajoittui myös erittäin merkittävä hetki, kun Tampere ja Mänttä-Vilppulan kaupunki tiedottivat hakevansa yhdessä Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026. Kesäkuun 14 päivä kaupungit allekirjoittivat yhdessä aiesopimuksen kulttuuripääkaupunkihausta.

Mukaan kutsuttiin myös muut Pirkanmaan kunnat. Hakemusta valmistellaan siten, että Tampere on päähakija ja Mänttä-Vilppula on pääkuntakumppani.

Hakuprosessilla luodaan ainutlaatuinen ja vaikuttava yhteistyö kaupunkien välille useaksi vuodeksi eteenpäin. Kulttuuri- ja taidetapahtumien kansainvälisen näkyvyyden kehittäminen vahvistaa merkittävästi mm. matkailuelinkeinojamme. Kaupungeilla on jo vahva yhteys kulttuuritarjonnan kehittämisessä sekä saavutettavuuden parantamisessa.

Sassin alueelle on ollut erilaisia suunnitelmia jo vuodesta 2006 asti. Suunnitelmat ovat useimmiten liittyneet Sassin vanhan lentopaikan kehittämiseen. Kaupunki osti vuonna 2015 maa-alueita Metsä-Board Oy:ltä Sassinniemestä, mikä mahdollisti alueen kokonaisvaltaisen suunnittelun aloittamisen. Asemakaava ja asemakaavan muutos oli sittemmin vireillä helmikuusta 2017 lähtien ja alueen asemakaava ja asemakaavan muutos hyväksyttiin viimein kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2018.

Kesällä ja syksyllä kaupungin elinkeinoyhtiöt tiiviissä yhteistyössä kaupungin kanssa ovat jatkaneet työtä Sassin alueen kehittämissuunnitelman parissa.

Kuntalain uudistukset ovat tuoneet uudenlaisia haasteita kaupungin palveluiden järjestämiseen ja sen eri muotoihin. Uusien säännösten mukaan kaupungin on yhtiötettävä sellaista omaa toimintaansa jossa toimitaan avoimilla markkinoilla. Tästä syystä kaupungissa oli jo 2017 lähtien valmisteltu ateriapalveluiden yhtiöittämistä niiltä osin, missä kaupunki toimii markkinoilla.

Ateriapalveluyhtiö Justiina Oy perustettiin syyskuussa 2018 valtuuston päätöksellä. Järjestelyä oli valmisteltu siten, että yhtiö aloitti toimintansa vuoden 2019 alusta. Justiina Oy on kaupungin uusi tytäryhtiö ja se kuuluu Mänttä-Vilppulan kaupunkikonserniin, joten se tullaan kirjanpidollisesti yhdistämään kaupunkikonsernin tilinpäätökseen.

Elokuussa päätettiin kaupungin hallintosäännön uudistamisesta vastaamaan paremmin kaupungin nykytilaa ja haasteita. Kaupunkiorganisaation tulee olla dynaaminen ja pystyttävä tarkastelemaan itseään koko ajan kriittisesti. Meidän on pystyttävä uudistumaan ja yhä uudelleen luomaan hallintosääntönahkamme vastataksemme alati muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Siksi hallintosäännön päivityksiä on odotettavissa myös jatkossa.

Elokuun alussa vietettiin myös uuden asiointipisteen avajaisia kaupungin keskustassa. Asiointipisteen tavoitteena on helpottaa kuntalaisten arkiasiointia kokoamalla mahdollisimman paljon palveluita saman katon alle.

Asiointipisteessä tarjottavat palvelut ovat saaneet asiakkailta erittäin positiivista palautetta. Samaan pisteeseen majansa ovat pystyttäneet seuraavat toimijat ja palvelut: TE-toimisto, Vero, Kela, Maistraatti, matkailuinfo, Koskelantalot, etsivä nuorisotyöntekijä, maahanmuuttopalvelut, rekrytointia koskeva yritysneuvonta, sosiaalitoimiston ajanvarausvastaanotto ja löytötavaratoimisto.

Elokuun lopulla vietettiin yhtä Taidekaupungin kesän huipputapahtumaa ruokailukulttuurin saralta. Serlachius museo Göstassa oli viidennen ja viimeisen kerran Food Camp, mikä keräsi yleisöä salien täydeltä ympäri Suomea ja myös kansainvälisesti.

Kaupunkimme on haluttu ystävyyskuntakumppani. Syyskuussa kaupungin delegaatio vieraili Kiinan Pekingissä Shijingshanin piirikunnassa, missä meidät otettiin innostuneen virallisesti vastaan. Shijingshanin toimijat ovat erityisen kiinnostuneita suomalaisesta ja Mänttä-Vilppulalaisesta koulutuksesta, teknologiasta (esim. energiatehokas jäähalli) ja matkailun kehittämisestä.

Lisäksi joulukuussa Saksan kaupunki Simmern otti yhteyttä ja ehdotti kaupungillemme ystävyyskuntatoiminnan aloittamista. Olemme aikaisemmin tehneet yhteistyötä Simmernin alueen kanssa Poko ry:n kautta. Simmernin kunta painiskelee useiden samankaltaisten haasteiden parissa kuin oma kaupunkimme, joten meillä on paljon annettavaa ja toisaalta opittavaa toisiltamme.

Ystävyyskuntatoiminta kaikinensa tulee olla tavoitteellista ja omaa yhteisöämme hyödyttävää kehittämistä, muuten sille ei ole oikeutusta. Kansainvälisen yhteistyön avulla pyrimme mm. kasvattamaan kotiseutumme elinvoimaisuutta, edesauttamaan paikallisen elinkeinoelämän kehittämistä sekä edesauttamaan matkailua ja turismia.

Kaupungilla on voimassaoleva ja hyväksytty strategia vuosille 2016-2026. Strategian viimeinen vuosi on sama vuosi, jolloin päähakija Tampere, pääkuntakumppani Mänttä-Vilppula ja 13 muuta Pirkanmaalaista kumppanuuskuntaa ovat toivottavasti vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki. Kaudelle 2017-2021 haluttiin tarkentaa kaupunkistrategian pitkän aikavälin tavoitteita ja toimenpiteitä. Kärkitavoitteita tiivistettiin neljään teemaan:

1. Elinkeinoelämän kehittäminen ja yrittäjyyden ja työpaikkakehityksen edistäminen
2. Lähipalvelujen turvaaminen
3. Toiminnan ja talouden tiukka yhteys
4. Saavutettavuus ja sujuva asiointi

Nämä ovat ne neljä keihäänkärkeä joiden tavoittelemiseen ja toteuttamiseen tulee meidän, sekä viranhaltijoiden että päättäjien, yhdessä sitoutua.

Vuoden 2018 aikana demokratiaa harjoitettiin paikallisesti aktiivisesti. Kaupunginhallituksessa oli asioita käsiteltävänä yhteensä 312 ja kaupunginvaltuustossa 89 kappaletta. Valtuustossa jätettiin yhteensä 18 valtuustoaloitetta, mistä 14 ehdittiin käsitellä loppuun asti ennen vuodenvaihdetta. Valtuustoaloitteiden aiheet vaihtelivat linja-autokatoksista edullisuusvyöhyketarkasteluun.

Vuosi 2018 oli kaupungin taloudenhoidon kannalta jälleen kerran erittäin haasteellinen. Vuoden 2018 tilikauden tulos oli -1,1 miljoonaa euroa negatiivinen. Tulosta voidaan pitää lievänä torjuntavoittona sillä verotulojen ja valtionosuuksien alenema oli kyseiselle vuodelle poikkeuksellisen suuri. Kaupungilla oli vanhaa kumulatiivista ylijäämää taseessa +3,9 miljoonaa euroa, joten ylijäämää jäi puskuriksi vielä n. 2,8 miljoonaa euroa.

Markus Auvinen
Kaupunginjohtaja

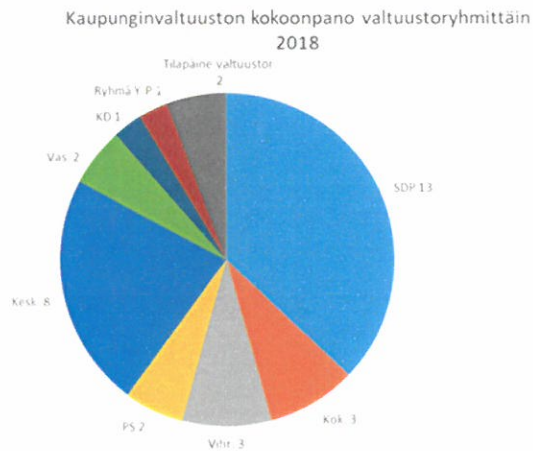
TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 35 jäsentä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Marika Ala-Herttua (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Tea Pirttilahti (Kesk) ja toisena varapuheenjohtajana Sami Kouvonon (Kok). Sosiaalidemokraatit ja Keskusta olivat kaupunginvaltuuston suurimmat puolueet. Valtuusto kokoontui 10 kertaa.

Valtuuston jäsenet

Kaupunginvaltuuston jäsenet:

			Läsnä
Ala-Herttua	Marika	(sdp)	9/10
Anttila	Martti	(sdp)	10/10
Anttila	Mira	(kok)	10/10
Aronen	Tommi	(sdp)	9/10
Frisk	Jani	(ps)	7/10
Hakala	Henna	(vihr)	10/10
Hakala	Timo	(vihr)	10/10
Happonen	Teemu	(ps)	10/10
Helander	Anneli	(vas)	8/10
Hietanen	Kalevi	(sdp)	10/10
Jatkola	Ilkka	(sdp)	8/10
Juurakko	Tuula	(sdp)	10/10
Kivilahti	Mikko	(kesk)	9/10
Koivu	Ahti	(sdp)	2/10
Lahtinen	Janne	(tilapäinen valtuustoryhmä)	10/10
Lahtinen	Jyrki	(sdp)	10/10
Lampinen	Arto	(kesk)	10/10
Lehtinen	Arto	(sdp)	10/10
Liettyä	Anna-Liisa	(kesk)	10/10
Lintula	Saila	(sdp)	9/10
Lundell	Leea	(vihr)	8/10
Mikkola	Esa	(sdp)	10/10
Mäkelä	Tauno	(kesk)	10/10
Mäkinen	Alli	(kesk)	10/10
Paananen	Pentti	(vas)	10/10
Peltola	Janne	(kesk)	10/10
Pirttijärvi	Eero	(sdp)	5/10
Pirttilahti	Arto	(kesk)	9/10
Rauhalampi	Timo	(kd)	10/10
Siltanen	Lasse	(sdp)	10/10
Timonen	Pertti	(kok)	9/10
Tukia	Timo	(tilapäinen valtuustoryhmä)	10/10
Ylä-Pynnönen	Hilkka	(ryhmä Y-P)	10/10

Kaupungin hallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitukseen kuuluu 9 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimii Timo Tukia (tilapäinen valtuustoryhmä). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii Alli Mäkinen (Kesk.) ja toisena varapuheenjohtajana Ilkka Jatkola (SDP). Kaupunginhallitus kokoontui 21 kertaa.

Kaupunginhallituksen muut jäsenet olivat

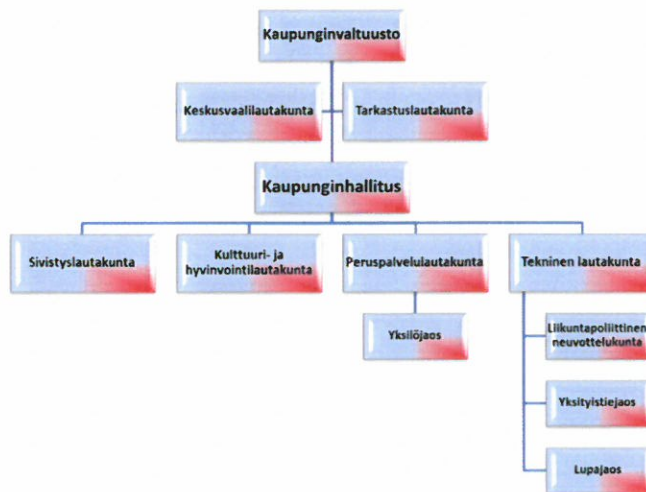
Mira Anttila (kok), jäsen
Henna Hakala (vihr), jäsen
Tuula Juurakko (sdp), jäsen
Arto Lampinen (kesk), jäsen
Pentti Paananen (vas), jäsen
Lasse Siltanen (sdp), jäsen

Lautakunnat

Mänttä-Vilppulan kaupungissa toimii neljä lautakuntaa, sivistyslautakunta, kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta, peruspalvelulautakunta ja tekninen lautakunta. Lautakuntien tehtävänä on

ohjata ja kehittää alaistensa palvelualojen ja laitosten toimintaa. Lisäksi kaupungissa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

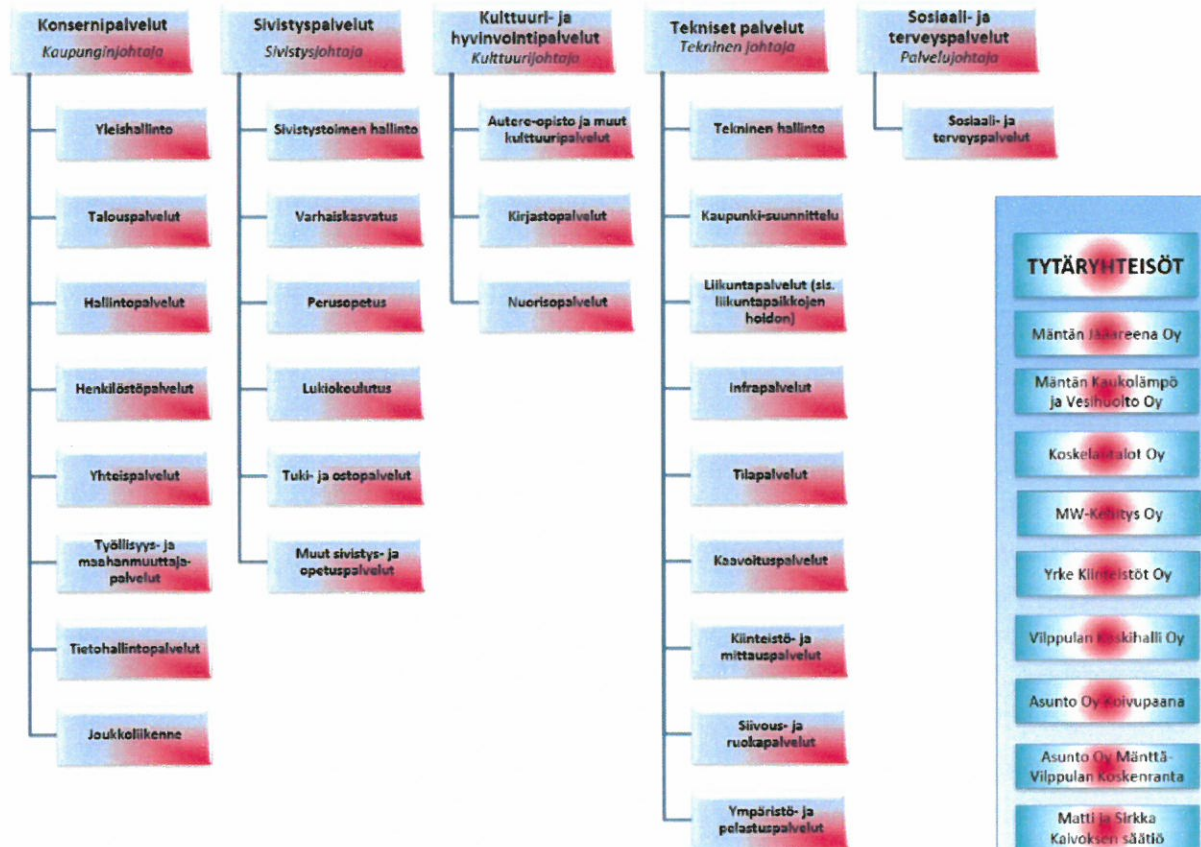
Luottamushenkilöorganisaatio

Toimielin	Jäsenmäärä
Kaupunginvaltuusto	35
Keskusvaalilautakunta	5
Tarkastuslautakunta	5
Kaupunginhallitus	9
Peruspalvelulautakunta	7
Yksilöjaosto	3
Sivistyslautakunta	10
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	7
Tekninen lautakunta	10

Kaupungin konsernirakenne

Konsernirakenne 1.1.2018

Konsernirakenteen tytäryhtiöistä puuttuu Justiina Ateriapalvelut Oy ja Mäntän Lämpövesi Oy.

Palvelualue	Palvelualueen johtaja
Konsernipalvelut	Kaupunginjohtaja
Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Palvelujohtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	Kulttuurijohtaja
Tekniset palvelut	Tekninen johtaja

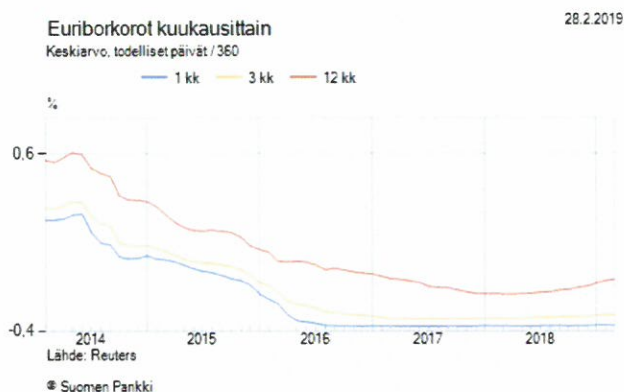
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Taloudellinen kehitys

Suomen talouskasvu on jatkunut jo melkein kolmen vuoden ajan. Kasvua on vauhdittanut etenkin Suomessa tuotettujen tavaroiden ja palveluiden viennin elpyminen. Lisäksi kotitalouksien kulutus on kasvanut, koska niiden käytettävissä olevat tulot ovat lisääntyneet ja alhaiset korot kannustaneet kulutukseen. Vuonna 2018 talouskasvu oli kuitenkin hitaampaa kuin kahtena edellisenä vuotena. Lisäksi ennustetaan, että talouskasvu hidastaa myös vuonna 2019.

Edellytykset kasvun jatkumiselle ovat edelleen olemassa. Suomen vientituotteille riittää kysyntää kansainvälisillä markkinoilla, ja Suomessa tuotetut tavarat ja palvelut pärjäävät kilpailussa muissa maissa tuotettujen hyödykkeiden kanssa aiempaa paremmin. Yritysten kansainvälistä kilpailukykyä on osaltaan parantanut kilpailukyky sopimus, joka rajoitti työvoimakustannusten nousua.

Euroalueen rahapolitiikka tukee edelleen kasvua vuonna 2019, kun alhaiset korot houkuttelevat kotitalouksia kuluttamaan ja yrityksiä investoimaan. Investointeihin on hyvät edellytykset myös siksi, että yrityssektorin kannattavuus on parantunut merkittävästi. Kotitalouksien ostovoiman vahvistuminen tukee kulutusta myös ennustevuosina.

Inflaation odotetaan olevan 1,3 % vuonna 2019 ja kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuonna 2021. Kuluvan

Oman alueen kehitys

vuoden aikana inflaatiota ovat kiihdyttäneet tilapäiset ruuan ja energian hintojen nousut.

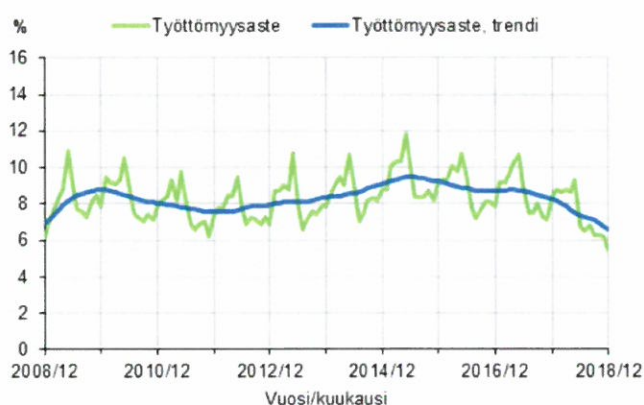
Valtion ja kuntien talous on vahvistunut, kun talouden ja työllisyyden kasvu sekä julkisen talouden sopeuttamistoimet ovat lisänneet verotuloja ja pienentäneet menoja.

Bruttokansantuote kasvoi niin ikään kolmatta vuotta peräkkäin. Kansantalouden voimistumista on vahvistanut viennin kehitys, joka kasvoi edelleen vuodesta 2017. Tavaroiden viennin volyymi kasvoi 7 prosenttia. Vuonna 2018 yksityisen kulutuksen kasvua tukivat reaalisen ostovoiman myönteinen kehitys palkkojen nousun ja työllisyyden paranemisen ansiosta. Kestokulutustavaroiden kysyntä vahvistui edellisvuoden tapaan.

Julkisen talouden pitkän aikavälin näkymien kannalta keskeinen merkitys on työllisyysasteella. Samaan aikaan, kun talouskasvu on Suomessa elpynyt, on myös työllisyystilanne parantunut.

Vuonna 2018 työllisten määrä kasvoi 3,4 prosenttia. Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 5,4 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 8,4 prosenttia. Avoimien työpaikkojen määrä on noussut vuoden 2018 aikana: Tilastokeskuksen mukaan avoimia työpaikkoja oli kolmannella neljänneksellä 13,9 %.

Työttömyysaste ja työttömyysasteen trendi 2008/12–2018/12, 15–74-vuotiaat

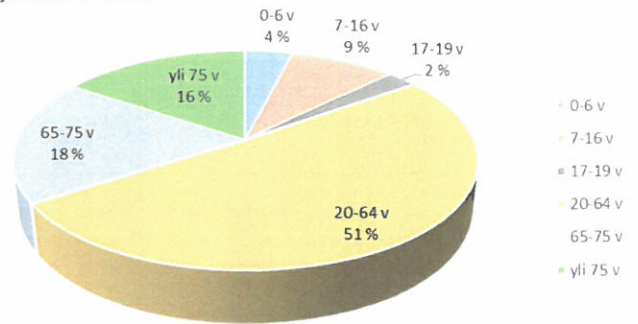
Lähde: Tilastokeskus

Väestö

Mänttä-Vilppulan kaupungin väkiluku oli vuoden 2018 lopussa Tilastokeskuksen arvion mukaan 9 985. Tämän tilaston mukaan kaupunkimme väkiluku pieneni viime vuoden aikana 335 hengellä.

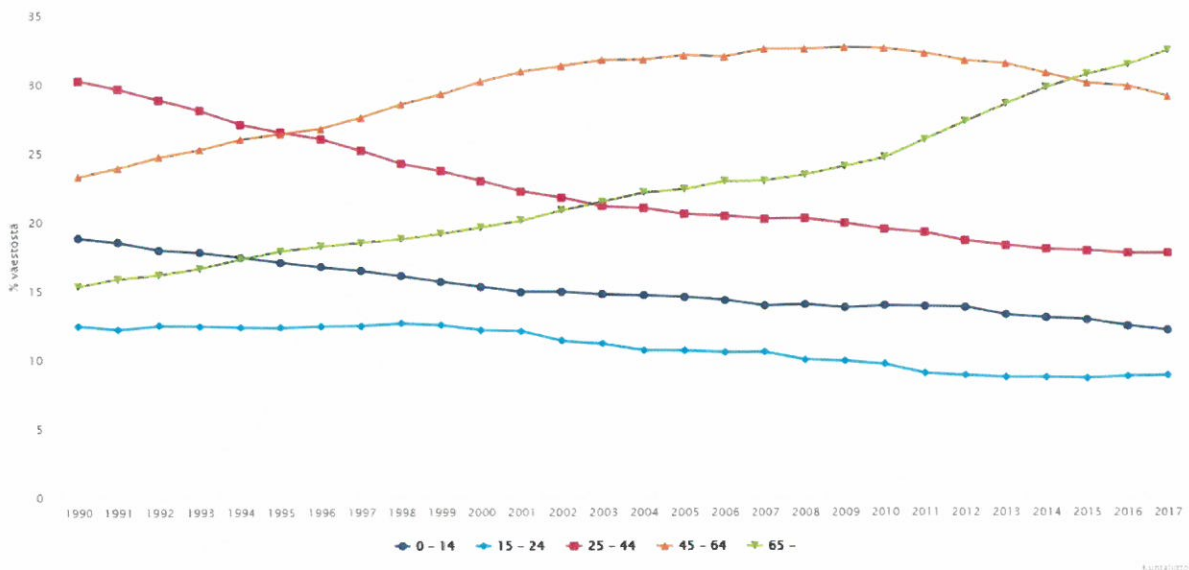
Väestön vähenemisen ohella ikäihmisten suhteellinen osuus kasvaa kaupungissamme koko ajan. Viereisestä kuvasta näkyy väestörakenne vuoden 2018 lopussa. Kuviosta huomaamme, että kaupunkimme yli 65 –vuotiaiden suhteellinen osuus on 30% väestöstä. Väestön ikärakenne on pystynyt samanlaisena viime vuoteen nähden.

Ikäjakauma 2018

Lähde: Facta kuntarekisteri

Väestön ikärakenne Mänttä-Vilppula 1990-2017

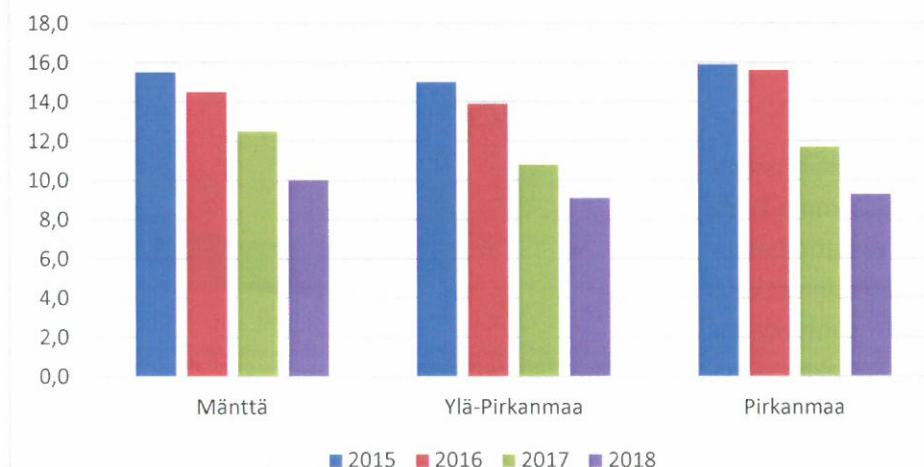
Lähde: Kuntaliitto

Työllisyys

Pirkanmaan ELY-keskuksen tilastoinnin mukaan vuoden 2018 joulukuussa Mänttä-Vilppulan työttömyysaste oli 10 % ja vuoden 2017 joulukuussa työttömyysaste oli 12,5 %. Työvoiman määrä kaupunkimme alueella oli vuoden 2017 lopussa 4 359 henkilöä ja vuoden 2018 lopussa puolestaan 4 259 henkilöä. Työvoiman määrä

putosi vuoden aikana 100 henkilöllä. Työttömien määrä oli puolestaan vuoden 2017 lopussa 545 henkilöä ja vuoden 2018 lopussa puolestaan 425 henkilöä eli 120 henkilöä vähemmän vuoden takaiseen verrattuna. Työllisyystilanne on parantunut viime vuosina merkittävästi. Sama trendi näkyy niin Ylä-Pirkanmaalla kuin koko Pirkanmaalla.

Työttömyysasteen muutos 2015-2018

Lähde: Pirkanmaan ELY

Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Mänttä-Vilppulan kaupungin tulokseksi vuoden 2018 tilinpäätökseen muodostui alijäämää -

1.150.728 euroa. Tuloksessa on mukana yksi merkittävä kertaluontoinen erä: sote -yhtiö Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeiden myyntivoitto 2,9 miljoonaa euroa. Kaupungin omistusosuus on tämän jälkeen 19 prosenttia.

Kaupungin henkilöstö

Mänttä-Vilppulan kaupungissa tehdään vuosittain henkilöstöraportti, jossa kerrotaan

yksityiskohtaisemmin kaupungin henkilöstöstä. Raportti on tilinpäätöksen liitteenä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Pitkään ja hartaasti valmisteltu sote-uudistus kaatui 8.3.2019 ja johti istuvan hallituksen eroamiseen samana päivänä. Samaan yhteen ajateltu maakuntauudistus koki saman kohtalon. Kaupungilta oli maakunta- ja sote -uudistusten valmistelussa mukana useita viranhaltijoita useissa ryhmissä mm. talous-, henkilöstö ja ICT-työryhmissä. Tämä osaltaan sitoi runsaasti kaupungin resurssia työajan käytön osalta. Valmistelutyötä voitaneen osaltaan mahdollisesti kuitenkin hyödyntää jatkossa kuntien välisen tiiviimmän yhteistyön osalta.

Kuntien näkökulmasta merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät nimenomaan sote-

palveluihin. Uudistuksen kaaduttua ilmassa on ollut merkittävää epävarmuutta ja pohdintaa tulevasta; jatketaanko sote-valmistelua uuden hallituksen toimesta, mikä on lähivuosien kunta-valtio -suhde ja politiikka, valtionosuusjärjestelmän uudistaminen ja mahdolliset muutokset myös verojärjestelmässä. Nämä ovat kysymyksiä joihin ei tällä hetkellä näytä kenelläkään olevan vastausta. Ne ovat kuitenkin kuntien pitkäjänteisen ja systemaattisen kehittämisen näkökulmasta aivan olennaisia kysymyksiä.

Kaupunki on tehnyt sote-palveluntuottaja Pihlajalinna Oy:n kanssa palvelusopimuksen,

jonka kesto on 2016-2031. Palvelusopimuksessa on määritelty palveluntuotannon laajuus ja laatu. Tämän lisäksi palvelujen vuosihinta muodostuu kiinteästä hinnasta, sekä osittain kaupungin vastuulla olevista tuloista ja menoista.

Kaupungin näkökulmasta sote-palvelusopimusratkaisulla olemme nyt huomattavasti paremmin tietoisia hinnasta mitä palvelut tulevat maksamaan kuin ennen palvelusopimuksen aikaa oli tilanne. Tämä tuo pitkäjänteisyyttä taloussuunnitteluun.

Isoimmat riskit taloudellisesti ovatkin tällä hetkellä tulopuolella. Asukasluvun väheneminen ja tulopuolen kääntyminen laskuun on merkittävä epävarmuustekijä. Vaikka menopuoli onkin tiedossa, tulopuolen laahaaminen ja jopa väheneminen voi muodostaa yhtälön jota on erittäin vaikea ratkaista.

Kaupungin henkilöstön eläköityminen on kiihtynyt. Eläköitymiset ja uudet rekrytoinnin muodostavat omanlaisensa riskin, kun henkilöt vaihtuvat ja organisaatiosta lähtee tietotaitoa. Tähän muutokseen on pyritty vastaamaan noudattamalla nykyään talousarvion yhteydessä

tehtävää henkilöstösuunnitelmaa. Nimensä mukaisesti vastualueet suunnittelevat syksyisin henkilöstömitoituksensa tulevalle vuodelle suunnitellusti.

Rahoitusmarkkinoiden erikoinen tilanne jatkuu edelleen. Lyhyet korot ovat pitkään olleet negatiivisia ja kiinteää pitkäaikaistakin lainaa saa markkinoilta erittäin edullisesti. Näillä näkymin isoimmat investoinnit on nyt kuitenkin Mänttä-Vilppulassa tehty, eikä lähivuosille ole nähtävissä merkittäviä yksittäisiä investointeja.

Korkomenot eivät tällä hetkellä näyttele isoa roolia tilikauden tuloksen ja tasapainon muodostumisessa. Tulevaisuudessa tilanne voi kuitenkin olla täysin toisenlainen. Kuluvalla nollakorkokaudella on syytä pitää mielessä se, että nykyinen korkotaso ei ole ikuinen. Kuntien tulee varautua suunnitelmallisesti myös tulevaan korko- ja rahoitusmarkkinoiden palautumiseen ennalleen. Tällöin korkomenojen osuus kuntien menoista voi yllättäen nousta merkittäväksi menoeräksi ja nimenomaan luonnollisesti sinne huonompaan suuntaan talouden tasapainoa horjuttavaksi tekijäksi.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevat vuodet tulevat edelleen olemaan haasteellisia lähinnä talouden näkökulmasta. Soten kaatumisen myötä epävarmuus tulevasta entisestäänkin lisääntyy. Kaupungin menopuolesta 2/3 on lukittuna sote:n palvelusopimuksen myötä. Toisaalta tämä omalta osaltaan helpottaa jonkin verran taloudenhallintaa ja sen suunnan näkemistä.

Kaupungin verotulojen kehitys on ollut viime vuosina huolestuttavaa. Lisäksi valtionosuuksia on leikattu valtion taholta kovalla kädellä. Nämä tosiasiat tuovat haasteen kaupungin tulopuolelle. Vielä on myös epävarmuus siitä, tuleeko verojärjestelmään lähivuosina uudistuksia tai mennäänkö samalla järjestelmällä kuin nykyään.

Lisäksi valtionosuuksijärjestelmän kohtalosta ei ole tietoa. Parhain arvaus lienee, että soten kaaduttua jatketaan samalla tavalla kuin ennen.

Väestön väheneminen ja ikääntyminen on myös trendi, joka on jatkunut kaupungissamme jo 80-luvulta lähtien. Kaupungin elinvoiman kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta erityisesti yritykset voisivat nähdä paikkakunnalla mahdollisuuksia menestyksekkääseen yrittämiseen.

Kaupungin investoinnit tulee jatkossa pystyä rahoittamaan yhä suuremmissa määrin tulorahoituksen kautta ja vuosikatteen avulla. Tulevaisuuden investointeja tulee harkita yhä tarkemmin ja niiden ajoittaminen sekä kohdentaminen vaativat selkeää poliittista linjausta ja poliittisen tahtotilan hakemista.

Ympäristötekijät

Seutuyhteistyö

Mänttä-Vilppula kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutuun. Seudun muut kunnat ovat Juupajoki, Ruovesi ja Virrat. Seudullista yhteistyötä mainittujen kuntien kesken oli koordinoimassa Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry vuoden 2012 loppuun saakka.

Vuoden 2013 alusta lukien Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry:n toiminnot fuusioitiin Mänttä-Vilppulan kaupungin kehitysyhtiöön, MW-Kehitys Oy:öön. Ratkaisu toimintojen fuusioinnista syntyi kuntien yhteisillä päätöksillä vuonna 2012. Fuusiolla ei kuitenkaan perustettu seudullista kehitysyhtiötä vaan siinä siirrettiin seudulliset kehityshankkeet ja niiden hallinnointi Mänttä-Vilppulan kehitysyhtiön vastuulle.

Seudun kukin kunta huolehtii muista omista elinkeinopalveluista itse päättämillään tavoilla. Seudullisissa kehityshankkeissa kunnat ovat

tehneet erikseen sopimukset sitoutumisesta seudulliseen hanketoimintaan.

Muuta seudullista ja alueellista yhteistyötä tehtiin muun muassa Poko ry:n, Pirkanmaan liiton, Tampereen Ammattikorkeakoulun ja Sastamalan ammatillisen koulutuskuntayhtymän, SASKYn, kautta. Mänttä-Vilppulalla on myös Keuruun kaupungin kanssa merkittävää yhteistyötä maaseutuhallinnon, lomituspalveluiden sekä ympäristöterveydenhuollon sektoreilla.

Vuonna 2015-2016 Mänttä-Vilppula, Keuruu ja Multia tekivät esiselvitystyötä kuntayhteistyön syventämisestä.

Maakuntavalmistelu

Maakuntatasolla yhteistyötä on tehty merkittävällä tavalla aluehallintouudistuksen valmistelutyössä. Työskentelyyn on osallistunut niin luottamushenkilöitä kuin virnahaltijoita sekä työntekijöitä. Mänttä-Vilppulalla on ollut viranhaltijaedustus useissa maakuntavalmistelun työryhmissä.

Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimintaa ja taloutta ohjataan hallintosäännön ja talousarvion kautta. Talousarviossa on täytäntöönpano-ohjeita koskien mm. toimialojen määrärahojen käytön sitovuutta, käyttösuunnitelmia, hankintoja ja investointeja. Talouden seuranta hoidetaan ja valvotaan keskitetysti talouspalvelujen toimesta ja lisäohjeistusta annetaan tarpeen mukaan. Lisäksi palvelualueille annetaan joulukuussa erillinen tilinpäätösohje.

Lautakunnat ovat päättäneet talousarvion määrärahojen tarkemmasta kohdentamisesta käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan. Toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista on lautakunnille annettu raportointivelvollisuus neljä kertaa vuoden aikana (3 osavuositarkastusta + tilinpäätös).

Talouspalvelut kokoaa raporteista osavuositarkastuksen, joka viedään tiedoksi valtuustolle. Muusta raportoinnista on ohjeistettu, että kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta.

Lisäksi talousarviossa on ohjeistettu tulosyksiköiden vastuuhenkilöistä, jotka vastaavat määrärahojen käytöstä, budjettisidonnaisuuden noudattamisesta ja tositteiden hyväksymisestä. Sähköisen laskunkierron osalta laskujen tarkastajat ja hyväksyjät on valittu erillisillä hallituksen ja lautakuntien päätöksillä. Kaupungin pankkitilien käyttöoikeuksista päättää kaupunginhallitus aina uuden talousarviovuoden alussa. Vuonna 2011 annettiin ohjeistus kaupungin luottokorttien käyttöön (KH 15.8.2011 § 212).

Kuntalakiin kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 § 65. Voimassa oleva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.2015 § 312.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA	2018	2017
ulkoinen ja sisäinen	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	22 607	23 107
Toimintakulut	-86 067	-84 884
TOIMINTAKATE	-63 460	-61 777
Verotulot	39 314	40 637
Valtionosuudet	25 426	26 691
Korkotuotot	140	143
Muut rahoitustuotot	751	914
Korkokulut	-455	-399
Muut rahoituskulut	-17	-18
VUOSIKATE	1 699	6 210
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 854	-3 203
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-1 155	3 007
Poistoeron muutos	4	4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 151	3 011

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2 018	2017
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	26,27	27,22
Vuosikate/poistot, %	59,54	193,87
Vuosikate, euroa/asukas	170	601
Asukasmäärä 31.12.	9 985	10 320

Mänttä-Vilppulan kaupungin vuoden 2018 tilinpäätös osoittaa alijäämää 1,1 miljoonaa euroa. Tulosta heikentää vuosilta 2015-2017 sote-toimintaan liittyvät erät, joista on tarkempi selvitys palvelualueen osuudessa.

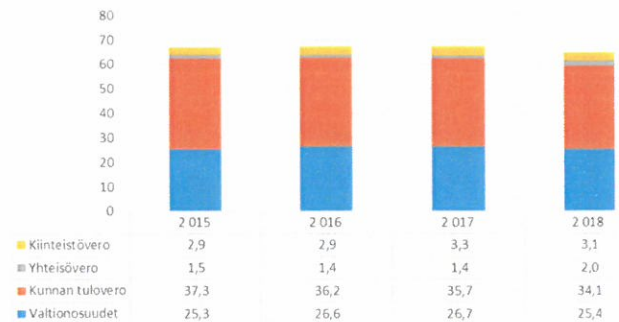
Tuotot

Kaikki tuotot vuonna 2018 olivat 80,7 miljoonaa euroa ja ne laskivat edellisestä vuodesta -4,3%.

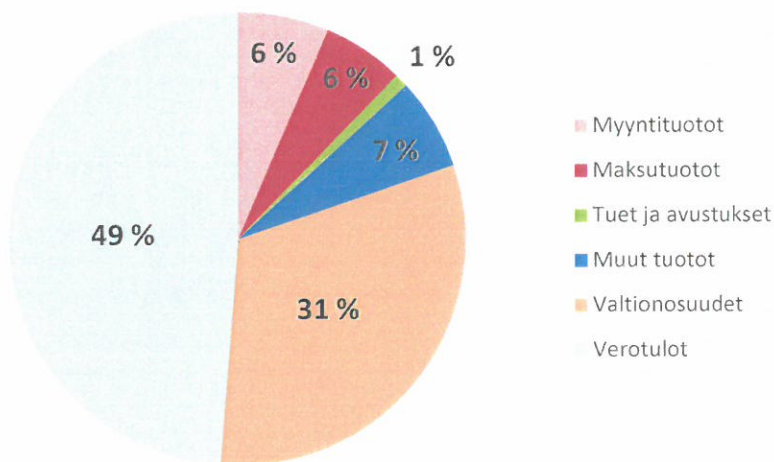
Vuoteen 2017 verrattuna verotulot laskivat 1,3 miljoonaa euroa ja valtionosuudet 1,2 miljoonaa euroa. Myyntituotot laskivat edellisestä vuodesta 0,6 miljoonalla eurolla.

Vuosikate/Poistot suhdeluku oli 59,5 %. Kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, jos tunnusluvun arvo on 100 %. Tämä toteutuu vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä investointitasoa. Vuosikate ei riitä kyseisen vuoden osalta kattamaan poistoja.

Verorahoitus

Tuotot 80,7 m€

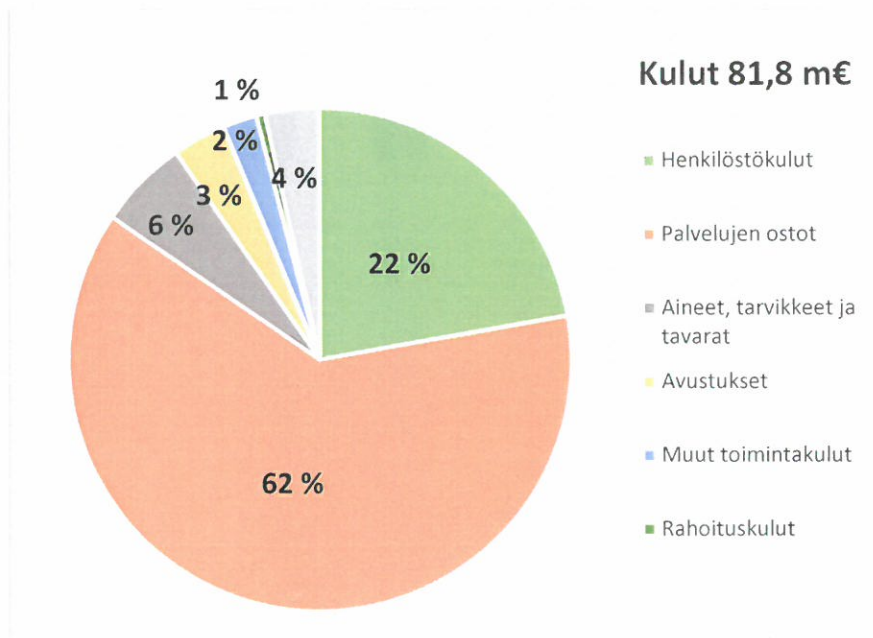
Kulut

Kaikki kulut vuonna 2018 olivat 81,8 miljoonaa euroa, 0,8% enemmän kuin vuonna 2017. Henkilöstökulut, avustukset sekä poistot ja arvonalentumiset laskivat edellisen vuoden tasosta.

Palvelujen ostoista merkittävin osa on

Mäntänvuoren Terveys Oy:n palveluita, jotka toteutuivat sopimuksen mukaisesti. Muut toimintakulut kasvoivat viime vuoteen verrattuna 0,5 miljoonaa euroa.

Lainasalkun keskiporkko oli 1,10%.

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	1 699	6 210
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 946	-2 877
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-1 917	-9 179
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	142	1 627
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 946	2 877
Toiminnan ja investointien rahavirta	-76	-1 313
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	47	93
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 016	-3 016
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000	3 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-135	207
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-1 076	1 473
Korottomien velkojen muutos	3 215	-1 890
Rahoituksen rahavirta	1 035	-166
Rahavarojen muutos	958	-1 479
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 212	1 254
Rahavarat 1.1.	1 254	2 734
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2018	2017
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-17	-818
Investointien tulorahoitus, %	88,6	67,8
Lainan hoitokate	0,62	1,94
Kassan riittävyys	8,8	4,6
Asukasmäärä	9 985	10 320

Vuosikate oli 1,6 miljoonaa euroa ja investointimenot 1,9 miljoonaa euroa. Tunnusluku investointien tulo-rahoitus 88,6 % kertoo, että investointien omahankintamenosta suurin osa on rahoitettu tulo-rahoituksella.

Vuoden aikana lainoja lyhennettiin 3 miljoonaa euroa. Lainanhoitokate 0,62 kertoo, että tulo-rahoitus riittää juuri ja juuri lainojen hoitoon. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa,

realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tunnusluvun ollessa välillä 1 - 2, on lainanhoitokyky tyydyttävä. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on pitkällä aikavälillä tarkastellen yli 2.

Tunnusluku kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluvun arvo 8,8 kertoo, että vuoden viimeisen päivän rahavaroilla voidaan kattaa 8 päivän kassasta maksut.

Tase

VASTAAVAA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	24	115
Muut pitkävaikutteiset menot	76	140
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	100	255
Maa- ja vesialueet	5 871	5 779
Rakennukset	26 903	28 265
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 689	9 786
Koneet ja kalusto	415	616
Muut aineelliset hyödykkeet	178	134
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 422	861
AINEELLISET HYÖDYKKEET	44 478	45 441
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	5 647	5 564
Kuntayhtymäosuudet	9 151	9 151
Osakkeet ja osuudet osak.	580	633
Muut osakkeet ja osuudet	1 357	1 348
Osakkeet ja osuudet	16 734	16 696
Muut lainasaamiset	15 283	15 330
Muut saamiset	181	181
SIJOITUKSET	32 199	32 208
PYSYVÄT VASTAAVAT	76 778	77 903
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityis		
Muut toimeksiantojen varat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet		
VAIHTO-OMAISUUS		
Lainasaamiset	21	32
Pitkäaikaiset saamiset yht.	21	32
Myyntisaamiset	3 130	2 525
Lainasaamiset	1 244	1 348
Muut saamiset	1 489	933
Siirtosaamiset	2 663	2 634
Lyhytaikaiset saamiset yht.	8 526	7 440
SAAMISET	8 547	7 471
RAHOITUSARVOPAPERIT yht.	35	35
Rahat	1	1
Pankkisaamiset		1 218
RAHAT JA PANKKISAAMISET	2 176	1 219
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 760	8 758
VASTAAVAA	87 538	86 628

VASTATTAVAA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Arvonkorotusrahoisto	0	0
Edellisten kausien yli-/ali	3 945	934
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 151	3 011
OMA PÄÄOMA	38 182	39 333
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	81	85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	83	210
Lahjoitusrahastojen pääomat	158	159
Muut toimeksiantojen pääoma	13	20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	254	389
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuut	33 326	36 341
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat/Liittymismaksut		
PITKÄAIKAINEN	33 326	36 341
LYHYTAIKAINEN		
Joukkovelkakirjalainat	5 000	3 000
Lainat julkisyhteisöiltä		3 016
Ostovelat	3 005	2 040
Muut velat/Liittymismaksut	312	316
Siirtyvät korot	56	16
Lomapalkkajaksotus	1 880	1 878
Valtionosuusennakot	0	0
Muut siirtovelat	2 426	215
Siirtovelat	4 362	2 108
LYHYTAIKAINEN	15 695	10 480
VIERAS PÄÄOMA	49 021	46 821
VASTATTAVAA	87 538	86 628

Taseen tunnusluvut	2018	2017
Omavaraisuusaste	43,6	45,4
Suhteellinen velkaantuneisuus	56,1	51,7
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	56,1 %	51,8 %
Kertynyt yli- /alijäämä, 1000€	2 794	3 945
Kertynyt yli- /alijäämä €/as	280	382
Kaupungin lainakanta 31.12., 1000€	41 341	42 357
Lainakanta €/as	4 140	4 104
Lainasaamiset 31.12. 1000€	15 283	15 330
Asukkaita	9 985	10 320

Mänttä-Vilppulan taseen loppusumma

31.12.2018 oli 87,5 miljoonaa euroa, mikä on 0,9 miljoonaa enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien määrä vähentyi tilikaudella 1,2 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 1,8

miljoonaa euroa ja poistot 2,8 miljoonaa euroa. Muut saamiset kasvoi 0,6 miljoonaa euroa.

Vastattavaa

Omavaraisuusaste heikentyi edelleen ollen 43,6% vuoden lopussa. Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman osuuden koko taseesta. Ylijäämien määrä omassa pääomassa pieneni tilikauden tappion vuoksi. 31.12.2017 ylijäämiä on jäljellä

2,7 miljoonaa euroa. Muita muutoksia omassa pääomassa ei tapahtunut.

Vieras pääoma kasvoi 2,2 miljoonaa euroa 49,0 miljoonaan euroon., johtuen siirtovelkojen kasvusta.

Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -

käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2018

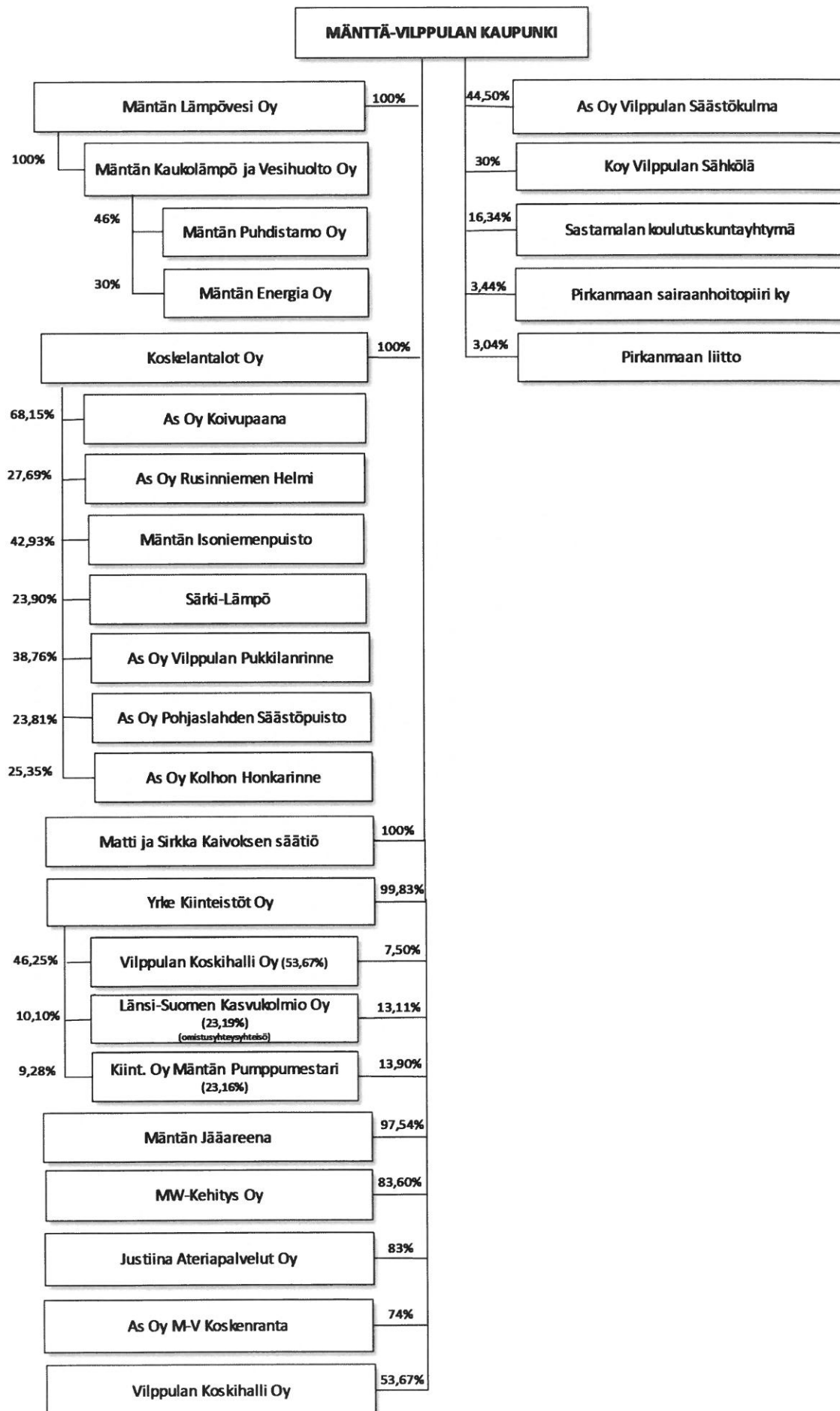
TULOT		MENOT	
	1 000 €		1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	22 607	Toimintakulut	86 067
Verotulot	39 314	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	25 426	Korkokulut	455
Korkotuotot	140	Muut rahoituskulut	17
Muut rahoitustuotot	751	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		-Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 984	-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	-39
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	1 917
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	3 087	Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	47	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 016
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 000		
Kokonaistulot yhteensä	90 388	Kokonaismenot yhteensä	91 433

Kaupunkikonsernin talous ja toiminta

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Mänttä-Vilppula kaupungin kuntakonsernin muodostavat tytäryhteisöt ja –yhtiöt ja kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei Yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harj. yhtiöt	4	
Muut yhtiöt	2	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	6	5
Muut omistusyhteisyhteisö		1
Yhteensä	20	6

Talous

Konserniyhteisöjen taseet yhdistellään tilinpäätöksessä konsernitaseeksi.

Konsernituloslaskelma

Mänttä-Vilppulan konsernin toimintatuotot kasvoivat 3,1% vuonna 2018 edelliseen vuoteen verrattuna. Myös toimintakulut kasvoivat reilu 3,8%.

Konsernin vuosikate heikkeni 6,4 miljoonaa euroa 4,4 miljoonaan euroon. Poistojen määrä pysyi melko samana vuoteen 2017 verrattuna. Kaupunkikonsernin tulos vuodelta 2018 oli 2 miljoonaa euroa tappiollinen.

Toiminta

Tyhjenevistä vuokrataloista on tullut Koskelantalot Oy:n toimintaa pysyvästi rajoittava tekijä, jonka vuoksi yhtiön varat eivät riitä vuokra-asuntokannan kehittämiseen ja uudistamiseen. Yhtiön suurimmat taloudelliset panostukset ovat jo useamman vuoden ajan kohdistuneet ylimääräisen asuntokannan ylläpitoon ja vähentämiseen. Korjaustoiminnan painopiste vuonna 2018 oli kuitenkin pyritty pitämään kehittämisohjelman mukaisesti taloissa ja huoneistotyypeissä, joiden käyttöasteen uskotaan pysyvän hyvänä pitkällä aikavälillä. Huonon käyttöasteen kerrostaloissa on tehty vain kiinteistöjen ylläpidon kannalta välttämättömät korjaukset.

Myynnillä ja purkupäätöksillä vuokra-asuntokantaa saatiin vähennettyä vuonna 2018 yhteensä 105 asunnolla. Koskelantalot Oy myi vuokrakerrostalon Kukkarokivenkatu 10 ja vuokrasi tontin perustettavan asunto-osakeyhtiön lukuun. Kerrostalot Puistokatu 12, Käyräkatu 5 ja 7 päätettiin purkaa. Tarkoitus oli purkaa talot jo alkusyksystä 2018, mutta purkaminen lykkääntyi seuraavalle vuodelle valtion avustusrahojen viipyyssä.

Konserniyhteisöjen luvut lasketaan yhteen ja niistä eliminoidaan keskinäiset omistukset, saamiset ja velat.

Konserninrahoituslaskelma

Konsernin investointimenot olivat 7,8 miljoonaa euroa, joista kaupungin osuus oli 1,9 miljoonaa euroa.

Konsernitase

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2018 on 126 miljoonaa euroa. Konsernin omavaraisuusaste on 33%, kun se vuotta aikaisemmin oli 35%. Konsernin lainakanta kasvoi 0,6 miljoonaa euroa. Konsernin lainat asukasta kohti olivat 6 377 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 6 103 euroa.

Koskelantalot ostaa kiinteistönhoitopalvelut enenevässä määrin ulkoa. Ulkoalueiden hoidon kilpailutus toteutettiin kesällä 2017, ja ostosopimukset ovat voimassa vuoteen 2020. Vuokratalojen huoltopalvelut kilpailutettiin syksyllä 2018, ja ne siirtyvät yksityisen palveluntuottajan hoitoon helmikuussa 2019 kolmen vuoden sopimuksella.

Talojen Käyräkatu 5, Käyräkatu 7 ja Puistokatu 12 purkaminen alkaa helmikuussa 2019. ARA hyväksyi hankkeen purkukustannuksiksi 557 260 €, joille myönsi purkuavustusta enintään 334 726 € (60 %). Kaupunki osallistuu purkukustannuksiin 195 260 €:n avustuksella, jolloin omarahoitusosuudeksi jää 27 980 €.

Yhtiö on varannut Kukkarokivenkatu 10:n kauppahinnan käytettäväksi "Elävä Etelätie"-hankkeen rahoittamiseen. Vuonna 2019 vuokrataloille Etelätie 1A, 2 ja 2A tehdään pihasuunnitelma, johon sisältyy talojen yhteinen jätekatos. Lisäksi Koskelantalot Oy on saanut Etelätie 1A:n seinään maalattavaa muraalia varten Kaivoksen säätien avustusta 7.000 €. Seinämaalauksen teko on osa Etelätien kolmen

vuokralalon kehittämishanketta, johon myös talojen asukkaat pyritään osallistamaan.

Kehitysyhtiöistä MW-Kehitys Oy teki tilivuonna niukasti voitollisen tuloksen. MW-Kehitys Oy:n toiminnassa on keskitytty yrityspalveluiden tuottamiseen sekä elinvoimahankkeisiin yhtiössä hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisesti. Yrke Kiinteistöt Oy:n perustoiminta on jatkunut liiketaloudellisesti tasapainoisena yleisen taloudellisen tilanteen jatkuessa hyvänä. Vuokrajärjestelyt asiakasyritysten kanssa sujuvat ja yhtiön kassavirtatilanne on parantunut edellisvuosista. Teollisuuskiinteistöjen lunastuksia ei tilivuodelle osunut, mutta lunastussopimukset muodostavat edelleen raskaasti tulokseen vaikuttavan alaskirjausmekanismin tuleville vuosille.

MW-Kehitys Oy:n toiminta perustuu alueen ja yritysten tuntemukseen, pitkiin asiakassuhteisiin,

Yrke Kiinteistöt Oy on tehtävänsä mukaisesti tukemassa alueen yritysten toimitilaratkaisuja. Oman tilareservin käyttöaste on erittäin hyvä, noin 95 %. Yrken hallit, joissa on pienempiä ja pelkästään vuokrattavia liikehuoneistoja, ovat myyntitarkastelun alla. Yhden vuokrakiinteistön myyminen toteutui alkuvuonna 2018 ja muiden osalta kehittämistoimia tarkastellaan niin myymisen kuin vanhan korjaamisenkin suhteen.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy toimivat nyt neljännen toimintavuoden yhtiönä, joka huolehtii kaukolämmön lisäksi myös vesihuollosta. Yhtiö kirjasi noin 42 000 € positiivisen tuloksen. Toiminnallisuuden kannalta vesihuollon siirtäminen osaksi yhtiötä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi ja vesihuoltotoiminta on saanut muutoksen jälkeen suunnitelmallisuutta sekä pitkäjänteisyyttä. Vuoden lopussa yhtiö osti Mänttä-Vilppulan kaupungilta Mäntän

Yhtiön kehittämisohjelman mukaan vuokra-asuntojen vähentämistä on jatkettava, jos pysyvästi tyhjäksi jäävien asuntojen määrä kasvaa vuoden 2019 kuluessa.

osaamiseen ja kaupunkiomistajan antamaan mandaattiin. Vuoden 2018 alusta yhtiön perustehtävää – yrityskehittämistä – vahvistettiin jatkamalla organisaation kehittämisstrategian mukaisesti. Yrityskehittämisen keskeinen tavoite on tuottaa palveluita alueelle sijoituville, alueella toimiville, kehittyville sekä aloittaville yrityksille. Yhteistyö yrittäjäjärjestön, Poko ry:n ja muiden alueen kehittäjäorganisaatioiden kanssa on keskeinen osa toimintaa. Lisäksi kaupungin kannalta keskeisten elinvoimahankkeiden, kuten saavutettavuuden ja kansainvälisen toiminnan edistäminen, on ollut aiempaa keskeisempänä tehtävänä. Elinvoimatyön perustana on myös tiivis kanssakäyminen kaupungin maankäytön ja alueella toimivien koulutusorganisaatioiden kanssa.

Yrke Kiinteistöt Oy on toteuttanut Sassi-Kannusniemi-alueen kehittämissuunnitelman jatkotyöstämistä omin osaa-ja-resurssein. Lisäksi konsulttityötä on ostettu ulkomaisilta kiinteistösijoittamisen ja kansainvälisen liiketoiminnan ammattilaisilta. Sassi-hankkeen valmistelu etenee päätöksentekoon vuoden 2019 aikana.

Puhdistamo Oy:n osakkeet (46 % Mäntän Puhdistamo Oy:n osakekannasta).

Yhtiössä on panostettu ja panostetaan myös tulevaisuudessa innovaatioihin, joilla pyritään vastaamaan muutoksiin sekä haasteisiin energia- ja vesihuoltoaloilla.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:n suurimpana haasteena on vesihuoltoverkostojen korjausvelan hoitaminen ja muun toiminnan nykyaikaistaminen. Yhtiö on panostanut

voimakkaasti vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksiin ja tulee jatkamaan sitä vielä tulevaisuudessakin. Nykyaikaistamista on tehty vesihuollon mittauksien ja automaation suhteen ja työ jatkuu vielä muutamia vuosia. Hulevesien eriyttäminen viemäriverkosta on yksi tärkeimmistä kehitys-kohteista.

Verkostosaneeraukset ja hulevesien eriyttäminen aiheuttavat kustannuksia, mutta parantavat toimintavarmuutta ja pitkällä aikavälillä vähentävät merkittävästi käyttökuluja.

Mäntän Jääareena Oy:lle vuosi 2018 oli kolmas täysi toimintavuosi. Jääareenalla ja kaupungilla on palvelusopimus missä jääareena ostaa mm. liikuntapaikanhoitajien palvelut jäähhoitoon.

Jääareenaan toteutettiin rakentamisvaiheessa useita innovatiivisia energiaratkaisuja. Areenan energiaratkaisuja on pystytty seuraamaan nyt jo kolmen vuoden ajan. Energian käyttöä hallissa ja mm. lämpöenergian myyntiä uimahallille seurataan ja tilastoidaan päivä- ja jopa tuntitasolla. Toteumien perusteella voidaan todeta, että suunnitelmien mukaiset laskelmat osuivat hyvin kohdalleen suhteessa suunnitteluvaiheen arvioihin.

Käytettävän lämpöenergiansa areena tuottaa kaiken itse, minkä lisäksi ylimääräinen lämpöenergia myydään uimahallille.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunkikonsernin toimintaa ohjataan konserniohjeella, talousarviolla ja yksittäisillä valtuuston ja hallituksen päätöksillä. Lisäksi konsernijohto käy tarvittaessa keskusteluja tytäryhtiöiden johdon kanssa konsernin sisäisen tiedonkulun edesauttamiseksi. Kaupungin voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.5.2017 § 140.

Konserniohjeella ohjeistetaan kaupunginvaltuuston tytäryhteisölle asettamien

Vuoden 2019 alusta yhtiö aloittaa Mäntän Puhdistamo Oy:n operoinnin, joka tuo lisähaasteita yhtiön toimintaan. Tavoitteena on operoinnin kautta parantaa puhdistamon toiminnallisuutta ja taloudellista toimintaa.

Kaukolämmön puolella verkostosaneerauksien jatkaminen ja toimitusvarmuuden parantaminen ovat tärkeimpiä kehityskohteita. Edellisillä pyritään vastamaan kiristyvään kilpailuun energiamarkkinoilla, samoin kuin vaihtoehtoisilla lämmöntuotantotavoilla.

Vuoden 2018 aikana areena tuotti itse energiaa 1258 megawattituntia (MWh). Sähköä ostettiin 780 MWh ja uimahallille siirrettiin energiaa 270 MWh. Areenan "nettoenergiankulutus" oli siten 510 MWh, mikä on osapuilleen puolet siitä mitä vastaavankokoiset normaaleilla energiaratkaisuilla toteutetut jäähallit nykyään kuluttavat.

Tulevaisuuden haasteet ja toisaalta mahdollisuudet Jääareena Oy:lle, on areenan monipuolisten mahdollisuuksien käyttö. Areenan tilat on suunniteltu ja ne soveltuvat monipuoliseen käyttöön, mutta tämä mahdollisuus on jäänyt vielä käyttämättä. Erilaiset tapahtumat, kesäajan käyttö tai jopa jääajan pidentäminen ja myynti kesäajalla tulee nähdä mahdollisuutena tulevaisuudessa.

omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttaminen. Ohjeella määritellään myös, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty Mänttä-Vilppulan kaupunkikonsernissa.

Lisäksi vuosittain talousarviossa annetaan tilanteen mukaan ohjeita konserniyhtiöille. Lisäksi tytäryhteisöt käyvät raportoimassa

kaupunginhallitukselle tiedonantoja säännöllisin väliajoin.

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konserniyhteisöjä ohjataan sekä erillispäätöksin että ohjeiden kautta. Valtuusto hyväksyi Konserniohjeet 22.5.2017. Talousarviossa 2018 on määritelty tytäryhtiöiden toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan edellisessä kappaleessa.

Kaupungin määräysvallassa olevat konserniyhtiöt raportoivat osavuosisikatsauksen

neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Konserniyhtiöiden hallitukset saatettiin vuoden 2018 aikana vastaamaan tasa-arvolainsäädäntöä. Samalla päätettiin, että kaupunginhallituksen jäsenten osallistumista konserniyhtiöiden hallituksiin tarkastellaan valtuustokauden vaihtuessa.

Henkilöstöpolitiikan osalta tytäryhtiöt ovat noudattaneet konserniohjetta hyvin. Konserniohjeen henkilöstölukua on mahdollisesti hyvä tarkastella tulevaisuudessa entistäkin yhtenäisemmän ja toimivamman henkilöstöpolitiikan varmistamiseksi koko konsernitasolla

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma 2018		
	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	63 493	61 579
Toimintakulut	-129 382	-124 698
Osuus osakkuusyht voitosta	33	845
Toimintakate	-65 856	-62 274
Verotulot	39 314	40 637
Valtionosuudet	31 202	32 443
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20	214
Muut rahoitustuotot	759	939
Korkokulut	-805	-964
Muut rahoituskulut	-208	-146
Vuosikate	4 426	10 849
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 129	-6 021
Omistuksen eliminointierot	-92	12
Arvonalentumiset		-1 156
Tilikauden tulos	-1 795	3 684
Tilinpäätössiirrot	1	1
Tilikauden verot	-102	-100
Laskennallinen verokulu	32	119
Vähemmistöosuudet	-155	-164
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 019	3 540
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
	2018	2017
Toimintatuotot/toimintakulut, %	49	49
Vuosikate/poistot, %	72	151
Vuosikate, euroa/asukas	443	1 051
Asukasmäärä	9 985	10 320

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma 2018	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	4 426	10 849
Tilikauden verot	-102	-101
Tulorahoituksen korjauserät	-2 632	-3 367
TOIMINNAN rahavirta	1 692	7 381
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-6 950	-11 287
Rahoitusosuudet investointeihin	0	29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 435	2 864
INVESTOINTIEN rahavirta	-3 515	-8 394
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 823	-1 013
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-8
Antolainasaamisten vähennykset	4	5
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	2 744	1 135
Pitkäaik. lainojen vähennys	-9 360	-4 845
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 008	3 021
Lainakannan muutokset	392	-689
Oman pääoman muutokset	1 938	-288
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-121	215
Vaihto-omaisuuden muutos-	-17	68
Saamisten muutos	-2 090	1 440
Korottomien velkojen muutos	2 833	-1 724
Muut maksuvalmiuden muutokset	605	-1
Rahoituksen rahavirta	2 938	-981
Rahavarojen muutos	1 115	-1 994
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 722	7 607
Rahavarat 1.1.	7 607	9 601
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 115	-1 994

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2018	2017
---	------	------

Toiminnan ja inv.rahavirran kert. 5v	459 842	1 340 614
Investointien tulorahoitus, %	64	96
Lainanhoitokate	1	2
Kassan riittävyys (pv)	22	19

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	112	173
Muut pitkävaikutteiset menot	870	614
Ennakkomaksut	9	1
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	7 702	7 609
Rakennukset	60 245	61 713
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 392	18 120
Koneet ja kalusto	2 158	2 215
Muut aineelliset hyödykkeet	272	230
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	7 562	6 268
SIJOITUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 394	2 007
Muut osakkeet ja osuudet	4 676	2 658
Muut lainasaamiset	39	44
Muut saamiset	194	193
PYSYVÄT VASTAAVAT	103 625	101 844
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	307	195
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	523	505
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	99	144
Lyhytaikaiset saamiset	12 515	10 431
RAHOITUSARVOPAPERIT	147	197
RAHAT JA PANKKISAAMISET	8 575	7 410
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 859	18 687
VASTAAVAA	125 791	120 726

VASTATTAVAA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	772	772
Arvonkorotusrahasto	11	11
Muut omat rahastot	615	645
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 101	593
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 019	3 540
OMA PÄÄOMA	40 868	40 949
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 082	1 055
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 385	1 194
PAKOLLISET VARAUKSET	1 385	1 194
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	751	742
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	53 644	55 235
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 784	1 838
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	10 029	7 752
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	16 248	11 961
VIERAS PÄÄOMA	81 705	76 786
VASTATTAVAA	125 791	120 726

Konsernin tunnusluvut	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	33	35
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61	57
Velat ja vastuus % käyttötuloista	70	59
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	4 082	4 133
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	409	401
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	63 672	62 987
Konsernin lainat, euroa/asukas	6 377	6 103
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	39	43
Asukasmäärä	9 985	11 320

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2018 tilikauden alijäämä, yhteensä -1 150 728,69 euroa siirretään taseen oman pääoman eriin kohtiin tilikauden yli-/alijäämä. Siirtojen jälkeen Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa olisi ylijäämää 31.12.2018 yhteensä +2 794 153,71 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Mänttä-Vilppulan kaupunki on käynnistänyt vuoden 2017 lopulla talouden tasapainottamisohjelman. Talouden tasapainottamisohjelma hyväksyttiin valtuustossa 18.6.2018 § 46. Ohjelman toimenpiteet jaksottuvat usealle vuodelle. Ohjelmalla pyritään

proaktiivisesti saattamaan ja asemoimaan kaupungin talous rakenteellisesti siihen kuntoon, että pystymme vastaamaan tulevien vuosien haasteisiin.

Tulevien vuosien osalta talouden tasapainottamisen seurantaan tullaan kehittämään entisestään ja seuraamaan osavuosisikastausten yhteydessä.

Kaupungin taseessa oli ylijäämää viimeisimmässä tilinpäätöksessä 2017 yhteensä +3 944 882,40 euroa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kuntalain 110 § mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kaupungin oma sääntely ja ohjeistus

Hallintosäännön § 44 mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain. Talousarvio sitoo vastuualueita toiminnallisesti ja taloudellisesti. Määrärahan sitovuus tarkoittaa sitä, että toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa. Talousarvioon tehtävät muutokset on saatava vireille valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin (hallintosääntö § 45).

- valtuusto hyväksyy määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain

- valtuustoon nähden sitova määrärahataso on vastuualuetaso

- määrärahojen sitovuudessa noudatetaan nettoperiaatetta, mikä tarkoittaa, että valtuustoon nähden määrärahojen sitova taso vastuualueilla ovat nettomenot

Jos talousarvion määrärahojen käyttö vaatii toimielimen erillisen päätöksen tai määrärahojen käyttö muusta syystä tuodaan päätettäväksi kaupungin toimielimiin, valmistelussa tulee ilmetä päätöstä ja täytäntöönpanoa varten menon kustannuspaikka ja summa. Valmistelijan tulee huolehtia, että päätös on mahdollista tehdä määrärahojen puitteissa. Muussa tapauksessa päätösehdotuksessa on esitettävä valtuustolle lisämäärärahapyyntö.

Käyttösuunnitelma ja laskujen hyväksyjät

Talousarvion määrärahat tarkennetaan käyttösuunnitelmissa, jotka tuodaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien tiedoksi. Käyttösuunnitelmia vahvistettaessa perustana on pidettävä kaupunginvaltuuston hyväksymää talousarviota perusteluineen. Kukin toimielin voi tehdä talousarvion käyttösuunnitelmaansa muutoksia kustannuspaikalta toiselle vastuualueen kokonaismenojen ja -tulojen puitteissa.

Palvelualuejohtajien ja vastuualueiden esimiesten tulee valvoa, että yksikön toiminnot hoidetaan hyväksyttyä talousarviota sekä siihen liittyviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita ja käyttösuunnitelmaa noudattaen. Mikäli seuranta osoittaa, että talousarviossa ei pysytä tai asetettuja tavoitteita ei saavuteta, palvelujohtajien ja vastuualuejohtajien tulee ryhtyä sopeuttamaan toimintaa siten, että talousarviossa pysytään ja tavoitteet saavutetaan. Lautakunnan on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka niiden puolesta hyväksyvät laskut ja tositteet. Lautakunnan ja kunnanhallituksen alaiset laskujen hyväksyjiksi määrätty viranhaltijat ovat ensisijaisesti vastuussa budjettisidonnaisuuden noudattamisesta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden raportointi

Lautakuntien tulee antaa kaupunginvaltuustolle selvitys, osavuosikatsaus, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä määrärahojen toteutumisesta neljännesvuosittain: 31.3., 30.6.,

30.9. sekä 31.12. (tilinpäätös) tilanteesta. Taloustoimisto tekee raporteista kaupunginvaltuustolle yhteenvedon, joka koostuu talousjohtajan raportista ja palvelualueiden talousraporteista. Raportti sisältää selvityksen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä tapahtumista, talouden toteumaraportit, sekä ennusteet koko talousarviovuodelle. Lisäksi on esitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten poikkeamien ehkäisemiseksi.

Muilla osin kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Konsernitytäryhtiöiden tulee antaa toimintaraportti neljännesvuosittain. Raportti liitetään kaupungin osavuositarkastuksen yhteyteen.

Erityismääräykset

Talousarvion toteuttamisessa noudatetaan tarvittaessa kaupunginhallituksen antamia tarkempia ohjeita. Kaupungin taloudellisen tilanteen niin edellyttäessä voi kaupunginhallitus määrätä määrärahojen käytön tarkemmin kuin mitä talousarviossa määrätään.

Tuloslaskelman toteutuminen

Tulos

Vuonna 2018 kaupunki vuosikate jäi talousarvion tavoitetta alhaisemmaksi 0,7 miljoonalla eurolla. Kokonaisuutena tappiota kertyi 1,1 miljoonaa euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa tavoite oli hieman ylijäämäinen.

Tuotot

Kulut

Henkilöstökuluissa saavutettiin 0,8 miljoonan euron alitus budjetoituun. Myös palvelujen ostot alittuivat 2,2 miljoonalla eurolla. Näin ollen kokonaisuutena toimintakuluista saavutettiin 2,4 miljoonan euron säästöt.

Toimintatuotot alittivat tavoitteen 2,1 miljoonalla eurolla. Verotuloja kertyi 1,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Valtionosuudet ylitti talousarvio tavoitteen 0,3 miljoonalla eurolla. Myös rahoitustuotot toteutuivat budjetoitua suurempina.

Poistot toteutuivat 2,8 miljoonan suuruisina, mikä oli 0,1 miljoonaa tavoitetta enemmän.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	31 498 872	318 593	31 817 465	29 700 969	2 116 496
Myyntituotot	13 881 260	318 593	14 199 853	14 730 322	-530 469
Maksutuotot	5 803 145		5 803 145	5 374 949	428 196
Tuet ja avustukset	590 350		590 350	787 832	-197 482
Muut toimintatuotot	11 224 117		11 224 117	8 807 867	2 416 250
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-95 095 620	-541 501	-95 637 121	-93 160 791	-2 476 330
Henkilöstökulut	-19 247 161	0	-19 247 161	-18 363 382	-883 779
Palkat ja palkkiot	-14 294 657		-14 294 657	-13 689 088	-605 569
Henkilösivukulut	-4 952 504	0	-4 952 504	-4 674 294	-278 210
Eläkekulut	-4 220 487		-4 220 487	-4 180 283	-40 205
Muut henkilösivukulut	-732 017		-732 017	-494 012	-238 005
Palvelujen ostot	-61 736 234	-341 501	-62 077 735	-59 809 766	-2 267 969
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 489 665		-5 489 665	-5 829 560	339 895
Avustukset	-3 303 850	-200 000	-3 503 850	-2 942 609	-561 241
Muut toimintakulut	-5 318 710		-5 318 710	-6 215 475	896 765
Toimintakate	-63 596 748	-222 908	-63 819 656	-63 459 822	-359 834
Verotulot	40 650 000		40 650 000	39 313 713	1 336 287
Valtionosuudet	25 512 174		25 512 174	25 425 910	86 264
Rahoitustuotot ja -kulut	134 950	0	134 950	419 497	-284 547
Korkotuotot	250 950		250 950	139 795	111 155
Muut rahoitustuotot	292 500		292 500	751 202	-458 702
Korkokulut	-400 000		-400 000	-454 715	54 715
Muut rahoituskulut	-8 500		-8 500	-16 785	8 285
Vuosikate	2 700 376	-222 908	2 477 468	1 699 298	778 170
Poistot ja arvonalentumiset	-2 690 376	0	-2 690 376	-2 854 177	163 801
Suunnitelman muk. poistot	-2 690 376		-2 690 376	-2 854 177	163 801
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	10 000	-222 908	-212 908	-1 154 879	941 971
Poistoeron muutos	4 150		4 150	4 150	
Tilikauden ylijäämä (alij.)	14 150	-222 908	-208 758	-1 150 729	941 971

Investointien toteutuminen

Vuoden 2018 aikana valmistuneet suurimmat investoinnit olivat: maa-alueiden osto 122 t€, Ritvalankadun saneeraus 190 t€, Miinanpellonkadun saneerauksen

loppuunsaattaminen ja Niittykadun saneeraus 282 t€, Savosenmäen koulun saattoliikenne (osat 1&2) 147 t€, katuvalaistuksen saneeraus (Miinanpellonkatu, Parkkivuori ja Asevelikylä) 242 t€, Sassin alueen kehittäminen 144 t€ ja Mäntän liikuntasalin vesikaton perusrakennus 117 t€.

	Kustannus- arvio koko hankkeella	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Toteuma	Poikkeama
ARVOPAPERIT JA ASUNTO-OSAKKEET		0	0	-38 375	38 375
Osakkeiden ostot ja myynnit		0	0	-38 375	38 375
MUU KÄYTTÖOMAISUUS		-100 000	0	-69 697	-30 302
Tietohallinto, Klusterin levyjärjestelmä		-60 000	0	-39 207	-20 793
Tietohallinto, Panda-tietoturvajärjestelmä		-40 000	0	-26 815	-13 185
Vesihuoltoavustukset		0	0	-3 676	3 676
KIINTEÄ OMAISUUS		-200 000	0	-29 516	-170 484
Maa-alueet, osto		-200 000	0	-122 222	-77 778
Maa-alueet, myynti				29 543	-29 543
Asuin- ja hallintorakennukset, myynti				63 163	-63 163
IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS		-70 000	-30 000	-68 641	-31 359
Taidehankinnat		-50 000		-44 545	-5 455
Infrapalvelut, siirtoajoneuvojen varasto		-10 000	0	-4 326	-5 674
Uimahallin kassa- ja kuluvalvontajärjestelmä		0	-30 000	-9 367	-20 633
Salibandykaukalo, Mäntän liikuntasali		-10 000	0	-10 403	403

	Kustannus- arvio koko hankkeella	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Toteuma	Poikkeama
TILAPALVELUT	-3 045 000	-715 000	-159 154	-303 089	-571 065
Savosenmäen koulun saattoliikenne, osa2	-60 000	-60 000	-30 000	-99 222	9 222
Savosenmäen koulu, IV-saneeraus	-270 000	-20 000	0	0	-20 000
Koskelan kivikoulu, uusi PVP	-40 000	-40 000	0	0	-40 000
Vilppulankosken koulun IV koneiden uusiminen	-320 000	-20 000	0	-1 392	-18 608
Sarapihan paikoitus- ja liikennejärjes.ambula	-100 000	-100 000	-99 154	-25 069	-174 085
Parkkivuoren urheilutalon perusrakennus v1	-1 955 000	-20 000	0	0	-20 000
Liikuntasali Mänttä, vesikaton pp	-300 000	-300 000	0	-116 721	-183 279
Julkisten rakennusten perusrakennus		-95 000	0	0	-95 000
Avainjärjestelmän uusiminen		-50 000	0	-11 140	-38 860
Kolhon kuntosali, IV-rakentaminen		-10 000	0	-399	-9 602
Uimahallin LVA-muutokset, iV:n esilämm		0	-30 000	-20 600	-9 400
Päiväkotikiinteistö		0	0	-28 547	28 547

	Kustannus- arvio koko hankkeella	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Toteuma	Poikkeama
INFRAPALVELUT	-3 510 000	-1 395 000	-337 434	-1 266 204	-466 230
Ritvalankatu	-290 000	-250 000	-34 945	-190 247	-94 699
Miinanpellonk., Niittyk., uimah. P-alue	-970 000	-215 000	-119 939	-282 118	-52 821
Savosenmäen koulun saattoliikenne	-40 000	-40 000	0	-48 495	8 495
Teeripolun perusparannus	-215 000	-15 000	0	0	-15 000
Koulukaaren perusparannus	-640 000	-40 000	0	-11 009	-28 991
Syrjätie				-2 000	2 000
Päällystystyöt		-100 000	0	-88 007	-11 993
Katuvalaistus		-150 000	-60 000	-242 422	32 422
Mäntän Matkakeskus	-550 000	-50 000	0	0	-50 000
Hulevesijärjestelmän Niemeläkatu ym.	-55 000	-55 000	0	-51 971	-3 029
Hulevesi-, ja jätevesiverkoston eriyttäm.		-20 000	0	-2 284	-17 716
Mäntän päiväkodin huleveden viivytysall	-30 000	0	-24 140	0	-24 140
Pienet kohteet (urheilu ja vapaa-aika)		-40 000	0	-43 434	3 434
Mäntän päiväkodin peliareena	-50 000	-50 000	0	0	-50 000
Urheikukeskuksen jalkapallokentän aita	-35 000	-35 000	0	-35 762	762
Kirkkopuiston rakentaminen	-60 000	-30 000	0	-29 222	-778
Pukinlammen ympäristön parantaminen	-25 000	-25 000	0	-14 127	-10 873
Vilppulankosken uusi kvl.silta radan alle	-60 000	-10 000	-20 000	-30 391	391
Senioripuistot	-55 000	-30 000	0	0	-30 000
Levähdyspakk.rakent.kevyyen liik.reitt.v	-60 000	-20 000	0	-981	-19 019
Matonpesupaikkojen saneeraus		-20 000	0	-5 754	-14 246
Leikkipaikkojen rakentaminen		-50 000	0	-18 852	-31 148
Kaupungin opastusjärjestelmä		-25 000	0	-3 550	-21 450
Sassin alueen kehittäminen	-375 000	-125 000	-57 410	-141 011	-41 399
Mustalahdenkadun Infra		0	-15 000	-20 605	5 605
Kanervalahdenkuja		0	-6 000	-3 962	-2 038
Investointimenot	-6 555 000	-2 480 000	-526 588	-1 775 523	-1 231 064

Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan rahavirta poikkesi alkuperäisestä ja muutos talousarviosta. Vuosikate jäi 0,7 miljoonaa euroa alle talousarviota pienemmäksi.

Investointien rahavirta toteutui 1,1 miljoonaa euroa alle talousarvion. Investoinnin toteutuivat suunniteltua pienempinä. Myös luovutustulot jäivät odotettua pienemmiksi.

Rahoituslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 700 376	-222 908	2 477 468	1 699 298	778 170
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-3 000 000	0	-3 000 000	-2 945 599	-54 401
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 480 000	-526 588	-3 006 588	-1 917 230	-1 089 358
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 000 000	0	3 000 000	3 087 305	-87 305
Toiminta ja investoinnit netto	220 376	-749 496	-529 120	-76 226	-452 894
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0			0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0			46 666	-46 667
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0			0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 015 744	0	-3 015 744	-3 015 745	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 795 368	-749 496	-3 544 864	-3 045 305	-499 561

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteuma	Poikeama	Toteuma %
Kunnan tulovero	35 850	0	35 850	34 122	1 728	95,2
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 650	0	1 650	2 046	-396	124
Kiinteistövero	3 150	0	3 150	3 145	5	99,8
Yhteensä	40 650	0	40 650	39 313	1 337	96,7

Valtionosuudet 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteuma	Poikeama	Toteuma %
Kunnan ja peruspalv.valt.osuus	26 350	0	26 350	22 238	4 112	84,4
Verotulo perust valtionos.tasaus		0		4 328	-4 328	
Opett. Ja kult.toimen muut valtionosuudet	-838	0	-838	-1 141	303	136,1
Yhteensä	25 512	0	25 512	25 425	87	99,6

Kaupungin tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 § mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Toiminnalliset tavoitteet määritetään vuosittain talousarviossa ja ne on asetettu vuositason toteutettaviksi. Osavuositarkastusraportti sisältää selvityksen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä tapahtumista. Lisäksi on esitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten poikkeamien ehkäisemiseksi.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto on kokoontunut vuoden 2018 aikana varsinaiseen kokoukseen (kymmenen 10) kertaa. Tämän lisäksi valtuusto on kokoontunut valmistelevien valtuustoseminaarien puitteissa sekä keväällä että syksyllä 2018 useampaan otteeseen. Vuoden 2018 aikana valtuusto päätti mm. uuden kaupunginjohtajan valinnasta sekä talouden tasapainotusohjelmasta.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-122 742	-129 621		-141 801	+12 180	109,4
Netto	-122 742	-129 621		-141 801	+12 180	109,4

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden tasapainottaminen	Kyllä/Ei	Talouden tasapainotusohjelman laatiminen ja käsittely 4/2018	Kyllä Kaupunginvaltuusto päättänyt talouden tasapainotusohjelmasta 18.6.2018 § 46.
Valtuustoseminaarien pitäminen	Kyllä/Ei	Vähintään 3	Kyllä
Kaupunkistrategian päivittämisen aloittaminen	Kyllä/Ei	Aloitettu 8/2018	Kyllä Kaupunkistrategian painopistealueet valtuustokaudelle 2017 - 2021 päätetty.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalien toimittamisesta vastaa Mänttä-Vilppulan kaupungin 5-jäseninen keskusvaalilautakunta. Kaupungissa on viisi äänestysaluetta ja vaalilautakuntaa sekä vähintään yksi vaalitoimikunta.

Vuoden 2018 aikana keskusvaalilautakunta toimitti paikallisesti presidentinvaalit 2018 sekä valmistautui vuoden loppupuoliskolla vuoden 2019 vaaleihin.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	552	45 000		18 724	-26 276	41,6
Menot	-21 474	-48 000		-15 155	-32 845	31,5
Netto	-21 474	-3 000		3 569	+6 569	118,9

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastustoiminnasta vastaa 5-jäseninen tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnalla oli vuoden 2018 aikana 8 kokousta.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-25 713	-22 715		-31 133	+8 418	137,1
Netto	-25 713	-22 715		-31 133	+8 418	137,1

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kehitetään arviointisuunnitelman konserninäkökulmaa	Kyllä / Ei	Vuoden 2018 työohjelmassa huomioitu konserninäkökulma	

KONSERNIPALVELUT**YLEISHALLINTO - vastuualue****Toiminnan kuvaus**

Yleishallinnon vastuualueelle kuuluu kustannuspaikkoina kaupunginhallituksen toiminta, toimikunnat, jäsenmaksut, yleisavustukset, käyttövarausmäärärahat, muu kaupunginhallituksen alainen toiminta, ystäväkuntatoiminta, turvallisuus ja valmiustoiminta, kehitysyhtiöt (avustus), projektit sekä maaseutuelinkeinot.

Kaupunginhallitus valmistelee kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat, huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta sekä johtaa kaupungin hallintoa ja taloutta.

Kehitysyhtiöt ja yritysympäristö

Kaupunkikonserniin kuuluvista kehitysyhtiöistä on toimintakertomuksessa erillinen osuus, josta selviää tarkemmin yhtiöiden toiminta.

Kaupunkimarkkinointi, matkailu ja asuminen

MW-Kehitys on ollut mukana kaupunkimarkkinoinnin kehittämisessä ja toteuttamisessa toimintavuoden aikana. Erityinen ponnistus oli kaupungin yhteispalvelupisteen synnyttäminen, johon on koottu myös matkailutehtävien yleispalveluita. MW-Kehitys koordinoi edelleen lähikuntien yhteistä Matkalla Suomen Sydämessä –kokonaisuutta, sekä vastasi Visit Tampere -yhteistyöstä. Kaupungin tonttitarjonnan ja asumiskohteiden markkinoinnissa hyödynnettiin Asta rakentaja -messuja, jossa esiteltiin mm. uutta tonttivarantoa ja rantarakentamiskohteita Kanervalahdessa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on avannut toimintavuonna yhteyksiä Kiinaan ja erityisesti Pekingin kaupungin Shijingshanin piirikunnan kanssa. Ystävyyskaupunkisopimukseen tähtäävä yhteistoiminta vaikuttaa vahvasti yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin kiinalaisten kanssa. Syksyllä 2018 toteutettiin mänttävilppulalaisten yritysten tutustumismatka kiinalaisen osapuolen kutsusta.

Yhteistyö Saksan Hunsrückin alueelle on myös jatkunut toimintavuonna. Syksyllä Kreisstadt Simmernissä toimiva alueen kehittämisyritys toi yrittäjistä koostuneen delegaation vierailulle Mänttä-Vilppulaan. Tavoitteellinen yhteistoiminta on Mänttä-Vilppulassa myös Leader PoKo ry:n ja hankevetäjä Silvia Uferin sekä MW-Kehityksen yhteistyön tulos.

MW-Kehityksen toiminta- ja organisaatiouudistuksen tarkoituksena on myös tukea kaupungin talouden tasapainottamisen periaatteita vaikuttamalla yhtiön kaupungilta saamaan perusrahoitukseen. Kaupungin perusrahoitus kattaa nyt suoraan yhtiön välttämättömimmät kulut (mm. henkilöstö, toimitilat). Hankerahoituksen merkitys korostuu entisestään. MW-Kehityksen hallinnoima Sassin Lentopaikan Yrityspuiston kehittämishanke (projektipäällikkö Mari Tastula) sekä Keulink Oy:n kanssa yhteinen Keurusselän satamat ja reitit -hanke (Tero Turunen) ovat vahvistamassa kehittämistoimintaa paikallisverkoston osana.

Yhteistyö yrittäjäjärjestön kanssa (Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät) on jatkunut aktiivisena ja toimintaan on kuulunut erilaisia yrittäjä- ja sidosryhmätilaisuuksia.

Leader-toimintaryhmä PoKo ry

Maaseuturahaston alueellisena toimijana on PoKo ry, joka on yksi Suomessa toimivista alueellisista Leader-toimintaryhmistä. Leader-toimintaryhmät tarjoavat mahdollisuuksia paikalliseen kehittämiseen. PoKo ry:n toimialueena on Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat sekä Juupajoki. PoKo ry:ltä voi hakea osarahoitusta uutta luoviin kehittämistoimenpiteisiin, jotka edistävät työllisyyttä, asumisviihtyvyyttä, maaseudun palveluiden uudelleen organisointia tai taloudellisestikin merkittävää kulttuuritoimintaa.

Maaseutuelinkeinot

Laki 'Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa' (L210/2010) mukaisesti kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät tulevat hoidetuksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Mänttä-Vilppulan kaupunki on tehnyt sopimuksen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisesta yhdessä Jämsän, Keuruun, Kuhmoisten, Multian, Petäjäveden, Ruoveden ja Virtain kanssa. Keuruun kaupunki toimii isäntäkuntana vastaten viranomaistehtävien järjestämisestä koko alueelle. Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa vuoden 2013 alusta ja työntekijät siirtyivät Keuruun kaupungin palvelukseen. Yhteistoiminta-alueen palvelupisteet säilyivät ennallaan ja yksi toimipisteistä sijaitsee Mänttä-Vilppulassa.

Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alueen kehittämisyksikön toiminta alkoi vuoden 2014 alusta. Maaseutuelinkeinoviranomaiset ja yhteistoimintaryhmä ovat laatineet koko yhteistoiminta-aluetta koskevan maaseudun kehittämisohjelman vuosille 2014 - 2020. Kehittämisyksikön työntekijän kehittämis työ on kustannusvaikutukseltaan neutraalia maaseutuelinkeinoviranomaisen virkatyötä ja toimipiste sijaitsee Mänttä-Vilppulassa.

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti maataloustukihallinnon kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken siten, että kustannuksista 40 % jaetaan kunnissa olevien aktiivisten maatalojen (tukea hakevat tilat) määrän perusteella, 40 % kuntien tukipäätösten määrän perusteella ja 20 % tasan kuntien kesken. Mänttä-Vilppulan kaupungin maksuosuus maaseutuhallinnon kuluista oli vuonna 2018 noin 47 294 euroa. Mänttä-Vilppulassa oli vuonna 2018 aktiivisia maatiloja 111 kpl joille maksettiin EU:n rahoittamia sekä kansallisesti rahoitettuja maataloustukia noin 2,4 miljoonaa euroa.

Yleishallinto yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	12 528	+3 240 000		2 964 705	-275 295	91,5
Menot	-878 895	-1 565 607	-1 765 607	-1 915 716	+150 109	108,5
Netto	-866 367	+1 674 393		1 048 989	-425 404	71,2

Yleishallinto

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen (hyvinvointikertomus 1)	Kyllä/Ei	Toteutetaan yksi laaja kuntalaistutkimus	Kyllä/ei Vuoden 2018 aikana toteutettu kaksi pienempää kyselyä. Vuoden 2019 aikana toteutetaan vetovoimakysely
Kaupunginhallituksen iltakoulutoiminnan aloittaminen	Kyllä/Ei	Luodaan järjestelmä ja periaatteet iltakoulujen pitämiseen 6/2018	Kyllä Iltakoulutoimintaa aloitettu vuoden 2018 aikana
Ystävyyuskuntatoiminnan selkiyttäminen	Kyllä/Ei	Laaditaan ystävyyuskuntastrategia 12/2018	Osittain Ystävyyuskuntastrategian laadinta on kesken. Pohjoismaisen kuntayhteistyön tilaa selvitetty Tamk:n opiskelijoiden avustamana vuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 lopulla myös Saksasta lähestytty uuden kuntayhteistyö suunnan merkeissä.

HALLINTOPALVELUT – vastuualue

Hallintopalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätösvalmistelusta ja asiakirjatuotannosta sekä ohjata ja yhtenäistää hallintokuntien päätösvalmistelua/asiakirjatuotantoa sekä arkistointia. Lisäksi hallintopalveluiden tehtävänä on hoitaa kaupungin keskusarkisto, hallintopalveluiden kirjaamo sekä vastata myös kaupungintalon neuvontapisteiden palveluista, toimistotarvikehankinnoista, posti-, monistus- ja kulunvalvontapalveluista sekä kaupunginjohtajan sihteerin tehtävistä. Hallintopalvelut ohjaa myös kaupungin viestintää ja verkkoviestintää.

Vuoden 2018 aikana hallintopalvelut on jatkanut hallinnon keskitetyn ohjauksen toteuttamista valmistelemalla toimialoille yhteiset valmisteluohjeet, ohjeet vieraanvaraisuuden vastaanottamisesta sekä tehnyt muutoksia hallintoprosesseihin. Lisäksi vuoden 2018 hyväksytyn talouden tasapainottamisohjelman hallintopalveluiden toimenpiteiden valmistelu on käynnistetty ja toimeenpano toteutetaan vuoden 2019 aikana. Arkistointiprotkia on saatettu eteenpäin vuoden 2018 aikana purkamalla hallintopalveluiden arkistomateriaalien jonot ja kartoittamalla ja luetteloimalla arkistomateriaaleja kaupunkitasolla. Arkiston kehittämistyö jatkuu vuonna 2019.

Hallintopalvelut

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot		-273 764		-280 293	+6 529	102,4
Netto		-273 764		-280 293	+6 529	102,4

Hallintopalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Hankintastrategian ja ohjeiden laadinta	Kyllä/Ei	5/2018	ei ole toteutunut. Priorisoitu resurssit akuutteihin asioihin: Talouden tasapainotus, Kj-valinta, Nokia-neuvottelut.
Kaupungin asiakirjahallinnon kehittäminen	Kyllä/Ei	Tiedonhallintasuunnitelma valmis 12/2018	Ei Asiakirjahallinnon kehittämistä jatkettu, arkistointijonoa purkamalla. Tiedonhallintasuunnitelma valmistelussa.
Kaupungin postipalveluiden uusi toimintamalli	Kyllä/Ei	Käytössä 6/2018	Kyllä/Ei kuriiripalveluiden reitit päivitetty kesällä 2018. Postin toiminnan muutoksista johtuen uuden toimintamallin toteutus siirtynyt vuodelle 2019

HENKILÖSTÖPALVELUT – vastuualue

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat osa-alueina työsuhte- ja palkkahallinto, työterveyshuolto, työpaikkaruokailu, työsuojelu- ja TYKY-toiminta ja kaupungin yhteinen osaamisen kehittäminen. Kaupunginhallitus vastaa kaupungille työnantajana kuuluvasta henkilöstöpolitiikasta, siihen liittyvästä päätöksenteosta ja henkilöstöasioiden ohjauksesta. Henkilöstöasioiden valmistelusta kaupunginhallitukselle vastaa henkilöstöpäällikkö, joka toimii henkilöstöpalveluiden vastuualueen esimiehenä.

Henkilöstöpalveluiden toiminnan painopistealueet ja niissä tehdyt toimenpiteet vuonna 2018 on kuvattu alla.

Henkilöstöhallinto- ja raportointi

Raportointijärjestelmän käyttöönottoprojekti aloitettiin loppuvuodesta 2018. Tarkoituksena on ottaa käyttöön neljännesvuosiraportointia tukeva järjestelmä, joka tuottaa ajantasaista henkilöstötietoa talouden ja toiminnan seurannan tueksi. Myös uuden palkkajärjestelmän hankinnasta päätettiin vuonna 2018.

Laadullinen ja määrällinen henkilöstösuunnittelu

Vuoden 2018 aikana henkilöstösuunnitelmia tarkennettiin ja niiden käyttöön liittyvää osaamista parannettiin ja suunnitelmien tarkoitusta selvennettiin. Henkilöstösuunnitelmat ovat nyt ja jatkossa tärkeä osa palveluiden järjestämisen suunnittelua ja vastuualueiden taloussuunnittelua. Jatkossa painopiste tulee olemaan osaamisen kehittämisen suunnittelussa vastuualueilla.

Palkkausjärjestelmä, palkanlaskenta ja palkkapolitiikka

Palkkausjärjestelmän osalta tehtiin palkankorotusten yhteydessä kartoitustyötä tulevia työn vaativuuden arviointijärjestelmää ja työsuorituksen arviointijärjestelmän uudistamista silmällä pitäen. Palkkapalveluissa aloitettiin valmistautuminen järjestelmä uudistukseen ja tehtiin käytännön järjestelyitä palveluntarjonnan suhteen.

Työhyvinvointi ja työkykyjohtaminen

Vuonna 2018 toteutettiin kolmen kunnan yhteistyönä yhteinen työhyvinvointiohjelma, jossa Mänttä-Vilppula toimi projektin vetäjänä. Projektiin saatiin Kevan työelämän kehittämisrahaa ja sen yhteydessä mm. uudistettiin aktiivisen tuen malli, aloitettiin työkykyjohtamisen sovelluksen käyttöönotto ja lisättiin esimiesten työkykyjohtamisen osaamista ja työntekijätaitoja. Tavoitteena olivat myös työhyvinvoinnin ja työsuojelun kehittäminen kaupungin organisaatiossa, tiedolla johtamisen kehittäminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen.

Ulkoinen ja sisäinen työnantajakuva

Tavoitteena ollut rekrytointiprosessin kuvaaminen ja kehittäminen siirrettiin seuraavalle toimintavuodelle. Henkilöstöpalvelut keskittyi tukemaan palvelualueita laadukkaiden rekrytointiprosessien läpiviemiseksi mm. osallistumalla prosessien suunnitteluun ja työhaastatteluihin useissa rekrytoinneissa. Näkyvin onnistuminen ulkoisen työnantajakuva kehittämisellä oli kaupunginjohtajan rekrytointiprosessi, joka houkutteli laajan ja pätevän hakijajoukon virkaan ja jonka rekrytointiprosessi toteutettiin laadukkaasti luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tiiviissä yhteistyössä. Työhyvinvointiohjelmalla pyrittiin lisäksi vaikuttamaan sisäiseen työnantajakuvaan työilmapiirin parantamisella ja työolojen kehittämisellä.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talouden osalta budjettiylitys johtui vuonna 2018 toteutetusta kaupunginjohtajan rekrytointiprosessin kustannuksista. Toiminnallisten tavoitteiden osalta on huomioitava, että kaikkien tavoitteiden toteuttamiseksi on meneillään omat projektit, joiden valmistuminen on aikataulutettu vuodelle 2019.

Henkilöstöpalvelut

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	123 697	131 300		106 053	-25 247	80,7
Menot	-689 466	-615 695		-604 783	-10 912	98,2
Netto	-565 769	-484 395		-498 731	+14 336	102,9

Henkilöstöpalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Tilanne
Kaupunkikonsernin työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen kehittäminen	Kyllä/Ei	Kaupunkikonsernin työhyvinvointiohjelma laadittu ja otettu käyttöön yhteistyössä palvelualueiden, Kevan ja pääsopijajärjestöjen ja mahdollisten yhteistyökuntien kanssa 12/2018.	Kyllä
Työajan ja työaikamuotojen optimaalinen käyttö kaupunkikonsernissa	Kyllä/Ei	Työajan optimaalinen käyttö ja työaikamuodot selvitetty palvelualuekohtaisesti 8/2018 ja työajanhallintajärjestelmä otettu käyttöön 12/2018	Ei / kartoitukset ja YT-menettelyt tehty. Varsinaiset toimenpiteet siirretty vuodelle 2019
Työsuorituksen johtamisen ja palautteellisuuden ja kehittämisen jatkaminen	Kyllä/Ei	Työsuorituksen arviointijärjestelmä suunniteltu ja otettu käyttöön yhteistoiminnassa 8/2018	Ei / suunnittelu ja yhteistoiminta aloitettu vuoden 2018 aikana.
Kaupunkikonsernin työnantajakuvan kehittäminen	Kyllä/Ei	Rekrytointiprosessi kuvattu, sähköistetty ja koulutettu. Sähköinen sijaisrekisteri käytössä. 6/2018	Ei / Sovellusratkaisut tehty. Projekti loput toimenpiteet siirretty vuoden 2019 keväälle.

TALOUSPALVELUT – vastuualue

Talouspalveluiden vastuualueelle kuuluvat taloushallinnon eri tehtävät muun muassa kirjanpito, raha- ja maksuliikenne, rahoitus ja verotukseen liittyvät tehtävät. Talouspalveluissa valmistellaan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma, tilinpäätös ja talouden lakisääteiset tilastot. Tehtävänä on lisäksi tuottaa organisaatiolle ja johdolle ajantasaista, oikeata ja luotettavaa tietoa kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja talousarvion toteutumisesta.

Vuoden 2018 aloitettiin talous- ja palkkahallinnon yhteinen konsernipalveluselvitys. Selvityksen kautta varaudutaan mm. eläköitymisiin ja SOTE:n poistumisen aikaansaamiin muutoksiin.

Talouspalvelut

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	10 000	10 000		10 000		100,0
Menot	-628 174	-648 111		-525 853	-122 258	81,1
Netto	-618 174	-638 111		-515 853	-122 258	80,8

Talouspalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Talous- ja palkkahallinnon konsernipalveluselvityksen tekeminen	Kyllä / Ei	12/2018	Selvitys on edennyt, Justiina Ateriapalvelut Oy uutena. Selvitystyö jatkuu edelleen.

Kuntamaisemaraporttien hyödyntäminen valmistelussa	Kyllä / Ei	12/2018	Kuntamaisema on otettu käyttöön, mutta ei vielä hyödynnetty riittävällä tasolla
Taloustietojen raportointi muuttuu, kun raportointi siirtyy Tilastokeskukselta Valtiokonttorille, uudet ohjeistukset tulossa 2019 alusta. Varautuminen ja valmistautuminen muutokseen.	Kyllä / Ei	12/2018	Koulutuksien kautta saatu ajankohtaista tietoa muutoksesta ja siirtymisestä. Premiumin käyttöön otto 2019, jossa valmius tiedon siirtoon.

TIETOHALLINTOPALVELUT – vastuualue

Tietohallinnon vastuualueelle kuuluu ICT-palveluiden tuottaminen kaupungille, konserniyhtiöille ja yhteistoiminta-alueelle.

Palvelutuotanto toteutettiin 1+2 henkilöstöllä sekä tarvittaessa ostopalveluina.

Tietotekniikan tehtäväalueella tavoitteena 2018 oli:

- maakunnallisiin SoTe ICT -palveluihin valmistautuminen niiltä osin kuin oman toiminnan malli edellyttää.
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus hyväksyttiin keväällä 2016 (14.4.2016) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksillä. Tietohallinto varmistaa järjestelmien tilan ja tekee toimenpiteet, joita uudistus edellyttää.

Vuoden 2018 merkittävimpiä tehtäväalueita olivat SoTe-uudistuksen ICT-asioiden edistäminen ja EU-tietosuoja asetuksen mukaiset toimenpiteet. SoTe-uudistuksen kaatuessa 8.3.2019, jo tehdyt toimenpiteet pyritään jalkauttamaan omaan palvelutuotantoon.

Kaupunki otti käyttöön myös Office-sovellukset, näiden osalta koulutukset eivät toteutuneet.

Tietohallintopalvelut

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	27 375	16 740		21 413	+4 673	127,9
Menot	-291 143	-340 519		-296 781	-43 738	87,2
Netto	-263 768	-323 779		-275 368	-48 411	85,1

Tietohallintopalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
EU:n tietosuoja-asetuksesta aiheutuvat toimenpiteet	Kyllä/Ei	5/2018	Kyllä
Office koulutukset	Kyllä/Ei	3/2018	Ei

YHTEISPALVELUT – vastuualue

Yhteispalvelut on tapa tarjota julkishallinnon ja muita palveluja keskitetysti yhdestä paikasta. Yhteispalvelu perustuu kuntien ja valtion viranomaisten väliseen yhteistyöhön ja sopimiseen. Tällä hetkellä Suomessa toimii noin 190 yhteistä asiakaspalvelupistettä. Uusi yhteispalvelulaki on tullut voimaan 1.6.2017. Yhteispalvelulain keskeisimpänä tarkoituksena on tukea digitalisaatiokehitystä ja sähköistä asiointia. Uudistetussa yhteispalvelulaissa säilyy perusperiaatteena viranomaisten sopimusperusteinen yhteistyö. Tavoitteena on, että yhteispalvelussa noudatetaan yhdenmukaisia menettelytapoja ja -keinoja. Viranomaisten digitaaliset palvelut ja niiden käytön neuvonta ja tuki tuodaan keskeiseksi osaksi yhteispalvelutoimintaa.

Mänttä-Vilppulaan on perustettu vuoden 2018 aikana valtion ja kaupungin palveluiden asiakaspalvelua yhteispalveluiden palvelukonseptilla tuottava asiointipiste. Palveluvalikoima on sisältänyt seuraavat palvelut:

- Kaupungin matkailuinfopiste
- Kela
- Vero
- TE-palvelut
- Maistraatti
- Vuokrataloyhtiö Koskelantalot Oy
- Etsivän nuorisotyö
- Sosiaalipalvelut
- Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut
- Yrityspalveluiden
- Löytötavarapalvelut

Yhteispalveluiden henkilöstörakenteeseen on kuulunut palveluesimies ja kaksi palveluneuvojaa. Vastuualueen päällikkönä on toiminut henkilöstöpäällikkö. Toiminnan tavoitteena on ollut vuoden 2018 aikana uudistaa ja säilyttää valtion palvelut kaupungissa, tehostaa ja digitalisoida kaupungin palvelutuotantoa ja tarkastella kaupungin palveluita nimenomaan asiakasnäkökulmasta. Lisäksi yhteispalvelupiste on elävöittänyt kaupungin keskustaa tuomalla kaupunkilaisten saataville palvelut nykyaikaisella tavalla järjestettynä ja esimerkiksi erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien kautta. Palvelusta ensimmäisenä toimintavuotena saatu palaute on ollut erittäin hyvää. Tarkemmat tunnusluvut asiakastytyvyydestä tullaan saamaan vuonna 2019. Myös taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on saavutettu.

Yhteispalvelut

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot		+25 000		32 993	+7 993	131,9
Menot		-312 512		-312 131	-381	99,9
Netto		-287 512		-279 139	-8 373	97,1

Yhteispalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Tilanne
Valtion viranomaispalveluiden säilyminen taidekaupungin alueella yhteispalvelupisteen perustamisen kautta	Kyllä/Ei	Valtion ja kaupungin palveluiden asiakaspalvelua asiointipiste-palvelukonseptilla tuottava palvelupiste perustettu ja toiminnassa 6/2018	Kyllä – toteutunut 8/2018

TYÖLLISYYS- JA MAAHANMUUTTOPALVELUT – vastuualue

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut pohjaa perusajatuksensa sille, että jokainen työtön kuntalainen tarvitsee palveluita, oli hän minkä ikäinen tai taustainen tahansa. Työttömyys ei kosketa vain työtöntä itseään, vaan heijastuu myös lähipiiriin ja sosiaalisiin suhteisiin. Toiminnan ydin on löytää tukea tarvitseva asiakas ja pystyä ohjaamaan häntä tavalla, jonka hän myös itse ymmärtää ja johon hän voi sitoutua. Vuonna 2018 Mänttä-Vilppulan työllisyyspalveluita on myyty palvelusopimuksella myös Juupajoen kunnalle.

Työllisyyspalveluissa rakennetaan mahdollisuus edetä kohti avoimia työmarkkinoita työllisyysprosessissa: kuntouttava työtoiminta / sosiaalinen kuntoutus → työkokeilu → palkkatuettu työ ja muut vastaavat palvelut → työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Työttömät tulevat yllä kuvattuun prosessiin hyvin eri kohdissa, joten yksilöllinen lähestymistapa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa on erityisen tärkeää. Työllisyyspalveluiden prosesseissa keskitytään edellä mainitun työllistymispolun ohella yleisten työelämätaitojen kehittämiseen, työkyvyn tunnistamiseen ja kehittämiseen, osaamisen kehittämiseen ja yhteistyöhön paikallisten yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalveluissa on suunniteltu ja toteutettu organisaatiouudistus vuoden 2018 aikana. Uudistuksen tavoitteena on ollut yhtenäistää tehtäväkuvat ja organisoida vastuualueen esimiestehtävät. Uudistuksen tarkoituksena on ollut kehittää ja laajentaa kaupungin omien työllisyyspalveluiden osaamista ja yhteistyötä eri työllisyyteen vaikuttavien tahojen kanssa. Lisäksi kaupunkiin on myös perustettu omat kuntouttavan työtoiminnan ryhmät, jotta mahdollisimman moni asiakas saadaan yllä mainittuun työllisyysprosessiin ja kohti työllistymistä. Yritysyhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen on aloitettu yhteistyössä elinkeinopalveluiden kanssa.

Tehtävien pääasiallisiksi vastuualueiksi on määritelty muun muassa ohjaaminen, jatkosuunnitelmien- ja polkujen laatiminen ja toteuttaminen työttömien kuntalaisten, maahanmuuttoasiakkaiden ja muiden vastaavien asiakasryhmien osalta (sisältää mm. maahanmuuttopalveluiden tehtävät, nuoret kuntouttava työtoiminta, palveluntuottajat ja yritys yhteistyö, työkokeilu, palkkatukityö, avoimet työmarkkinat). Yhteistyö eri työllisyyttä edistävien palveluiden kanssa sekä maahanmuuton ja kotouttamisen integroiminen tiukemmin osaksi työllisyyttä edistäviä palveluita on ollut uudistuksen tarkoitus.

Työllisyyspalveluiden avaintunnusluvut 1/2017-1/2018

- 60 avointa työpaikkaa enemmän kuin 2018
- Työttömien määrä työvoimasta vähenemä 17,2% (85 henkilöä) = kokonaisprosentti 10% (3. korkein maakunnassa) tarkoittaa yhteensä 408 työtöntä kunnassa
- Palvelusopimukseen kuuluvalla Juupajoella vastaava muutos on ollut -50% (5,1%)

- Rakenne- ja pitkäaikaistyöttömät: -24% (vähenemä 2. eniten maakunnassa) ja -34,4% (vähenemä eniten maakunnassa, vertailuna 3900-10000 asukkaan työvoiman kunnat)
- Yli 50-vuotiaat -18,2% (vähenemä eniten maakunnassa, vertailuna 3900-10000 asukkaan työvoiman kunnat)
- Alle 25-vuotiaat: -19% (vähenemä toiseksi eniten maakunnassa, vertailuna 3900-10000 asukkaan työvoiman kunnat)
- Ulkomaalaiset työttömät: kasvua 25%
- Osatyökykyiset: -28,4% (vähenemä eniten maakunnassa, vertailuna 3900-10000 asukkaan työvoiman kunnat)
- Työmarkkinatuen kuntaosuus 2018: 284 000 euroa (vrt. 2017: 414 000 euroa)

Työllisyyspalveluiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2018 suunnitellun ja budjetoidun mukaisesti. Tunnuslukuissa on huomioitavaa yleisen työmarkkinoiden virkistymisen ohella myös parannukset pitkäaikais- ja rakennetyöttömyydessä, joihin pystytään erityisesti vaikuttamaan kaupungin työllisyyspalveluiden toiminnalla. Toimintaa on ohjannut tarkasteluvuoden ajan myös kaupunginvaltuuston päättämä talouden tasapainotusohjelma ja taloutta on pyritty suunnittelemaan niin, että ko. ohjelmassa esitetyt toimenpiteet pystytään toteuttamaan pitäen kiinni laadukkaasta ja tarkoituksenmukaisesta palvelun järjestämisestä. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot		+2 137 272	2 455 865	2 389 386	-66 479	97,3
Menot		-3 192 116	-3 511 617	-2 943 598	-568 019	83,8
Netto		-1 054 844	-1 055 752	-554 212	-501 540	52,5

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 1-9/2018
Työpajatoiminnan kehittäminen	Kyllä/Ei Asiakaspäivät	Työpajojen toimintamallien ja asiakasohjauksien kehityssuunnitelma valmis 12/2018 ja kaupungin kuntouttavassa työtoiminnassa vähintään 5300 asiakaspäivää	Kyllä, 7720 asiakaspv. Toteutuu aikataulussa.
Työmarkkinatuen kuntaosuuden minimoiminen	Asiakkaiden lukumäärä	5 asiakasta/vuosi siirtyy koulutukseen tai vapaiden työmarkkinoiden käyttöön	Kyllä, 19 koulutukseen tai avoimille työmarkkinoille ja 23 palkkatukityöhön
Pidetään edellytykset vastaanottokeskustoiminnan jatkumiselle paikkakunnalla.	Kyllä/Ei	Vastaanottokeskustoiminta jatkuu paikkakunnalla	Kyllä, n. 85 kotouttamisasiakasta ja 7 alaikäistä nuorta Siivet Oy:ssä
Työllisyysuunnittelun kehittäminen	Kyllä/Ei	Kaupungin työllisyyspalveluiden sopimusten arviointi ja työllistettävien henkilöiden ja tukimuotojen ohjeistus kaupungin esimiehille 12/2018	Ei. Toteutuu 6/2019

Nuorisotyöttömyyden alentaminen	Kyllä/Ei	Nuorten työpajatoiminnassa vähintään 50 nuorta/vuosi. Asiakkaista 2.asteen koulutukseen siirtyvien määrä 6/vuosi. Etsivä nuorisotyö löytää yksilöllisiä ratkaisuja vähintään 30 nuorelle/vuosi.	Kyllä. Työpajatoiminnassa n. 75 nuorta tarkastelujaksolla. 3 aloittanut oppisopimuskoulutuksen. 4 tällä hetkellä työssä. Kyllä. Etsivän nuorisotyön palvelussa n. 40 nuorta. Toteutuu aikataulussa.
---------------------------------	----------	--	--

JOUKKOLIIKENNE – vastuualue

ASIOINTI- JA PALVELULIIKENNE

Asiointi- ja palveluliikenteen reitit oli kilpailutettu keväällä 2015, jolloin sopimus tehtiin neljälle vuodelle (+ 1 vuoden optio). Liikennöitsijänä on toiminut 3.8.2015 alkaen Jokilaakson Tilausliikenne Ky / Tapani Röman. Asiointi- ja palveluliikennettä ovat voineet käyttää kaikki maksavat asiakkaat. Periaatteena on ollut järjestää mahdollisuus päästä lähimpään keskustaajamaan kerran viikossa arkipäivänä.

OSTETUT LINJA-AUTOVUOROT

Mänttä-Vilppulan kaupunki osti edelleen liikennettä yhteysvälille Mänttä – (Raja-aho) – Halli – Mänttä, liikennöitsijänä Jokilaakson Tilausliikenne Ky. Jatkettiin yhteistyössä Jämsän kaupungin kanssa elokuussa 2016 aloitettua liikennettä. Kaupunkien välisen ostoliikenteen tavoitteena on helpottaa mm. ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden kulkemista. Toteutuneen ratkaisun myötä aamulla pääsee Vilppulasta Mäntän kautta Jämsään ennen koulupäivän alkamista ja vastaavasti Jämsästä Mänttään, molemmat suunnat kunnostettua kantatie 56:tta pitkin. Koulupäivän päättyessä on mahdollista päästä takaisin kotiin. Iltapäivällä liikenne on molemmista suunnista kulkenut Hallin kautta. Liikennöitsijöinä näillä reiteillä ovat toimineet Tilausliikenne Lampinen, Jyväskylän Liikenne ja Jokilaakson Tilausliikenne. Matka Mäkelä Oy lopetti reittiliikenne liikennöinnin Keuruulta Kolhon kautta Mänttään kesällä 2017. Tämän takia on järjestetty kilpailutus välille Mänttä-Vilppula-Kolho (Uittosalmen kautta). Kaksi vuoroa aamuin ja kaksi vuoroa iltapäivisin. Kilpailutusten tuloksena linjaa on kevään 2018 ajanut Mäntän tilausliikenne ja syksyn 2018 Matka Mäkelä Oy.

Ostopalveluliikenne kilpailutetaan kevään 2019 aikana.

TAKSA-ALENNUSTEN OSTO

Kaupunki on kuulunut Tampereen itäiseen seutulippualueeseen. Seutulippu on aiemmin ollut kaikkiin linja-autoihin kelpaava edullinen 30 pv:n älykortti, jolla on rajaton matkustusoikeus. Seutulipun hintaa ovat tukeneet valtio ja kaupunki. Lipputuotteita on ollut useita ja hinta riippuu käyttötarkoituksesta. Asiakas maksoi seutulipusta joko 50, 67, 87, 148 tai 172 €. Kaksi jälkimmäistä sisälsivät laajennuksen Tampereelle ja Tampereelta.

Vuonna 2016 päättyi Pirkanmaalla EU:n palvelusopimusasetuksesta johtuen siirtymäajan liikennesopimuksia ja tilalle on tullut uutta markkinaehtoista liikennettä, joihin seutulippu ei enää ole kelvannut. Tästä syystä

seutulippujen käyttöaste on huomattavasti laskenut. Vuonna 2018 ovat käytössä olleet ainoastaan 50 ja 67 ja 87 euroa maksavat seutuliput. Seutuliput tulevat loppumaan ja kehitteillä on muita lippumuotoja.

Joukkoliikenteen kokonaiskustannukset olivat 225.293 (v. 2017 188.649 euroa). Lisäystä edellisvuoteen on 36.644 euroa. Asiointiliikennekulut olivat 33.385 euroa (29.508 euroa), palveluliikennekulut 12.449 euroa (15.850 €) sekä ostettujen linja-autovuorojen kustannukset 175 409 euroa (138.010 euroa). Taksa-alennusten ostomenot (seutulippu) olivat 4.050 € (5.280 euroa). Joukkoliikenteen nettomenot olivat euroa 155.108 € (143.852 € v. 2017). Valtionavustusta saatiin seutulippuihin 2.948 € (2.868 € v. 2017).

Joukkoliikenne yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	45 126	+61 200		70 185	+8 985	114,7
Menot	-188 649	-237 516		-225 293	-12 223	94,8
Netto	-143 522	-176 316		-155 108	-21 208	87,9

Joukkoliikenne yhteensä

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin etujen valvominen joukkoliikenteen osalta	Kyllä/Ei	Joukkoliikenne yhteyksien pitäminen vähintään nykyisellä tasolla	Kyllä

KONSERNIPALVELUJEN PALVELUALUE YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	2 921 491	+5 621 512	5 940 105	5 594 734	-345 371	94,2
Menot	-4 456 345	-7 185 840	-7 705 341	-7 104 448	-600 893	92,2
Netto	-1 534 854	-1 564 328	-1 765 236	-1 509 714	-255 522	85,5

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ulkoistettuna ostopalveluna 1.1.2013 alkaen. Voimassa oleva palvelusopimus Pihlajalinna ryhmittymän kanssa astui voimaan 1.8.2016 ja sopimus on voimassa alkamisajankohdasta 15 vuotta. Palvelujen vastuullisena tuottajana toimii Mäntänvuoren Terveys Oy.

Peruspalvelulautakunnan vastuulla on palvelusopimuksen toteutumisen valvonta. Lisäksi sopimukseen sisältyy tilaajan ja tuottajan edustajista koostuva yhteinen ohjausryhmä.

Vuoden 2015 alusta on käynnistynyt Juupajoen kunnan kanssa muodostettu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alue, jonka vastuukuntana on Mänttä-Vilppulan kaupunki. Juupajoen palvelut ovat siirtyneet osaksi Mänttä-Vilppulan palvelusopimusta 1.1.2018 lukien.

Kaupungin palveluksessa ollut sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta on ollut seuraava:

	2018	2017	2016
Tilaajohtaja	-	0,5	0,5
Palvelujohtaja	1	1	1
Hallintoylilääkäri	0,4	0,4	0,4
Toimistosihteeri/hallinto	1	1	-
Koulutuksesta vastaava lääkäri/terveyskeskus	0,3	0,3	0,3
Koulutuksesta vastaava lääkäri/hammashuolto	0,3	0,3	0,3
Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	-
Sosiaalityöntekijä	3	3	4
Sosiaaliasiainhoitaja	-	-	1
Sosiaaliohjaaja	1	1	-
Sosiaalineuvoja-lastenvalvoja	1	1	1
Etuuskäsittelijä	1	1	2
Toimistosihteeri/Juupajoki	1	1	1
Yhteensä	11	11,5	11,5

Tilaajohtajan eläköityessä 1.1.2018 alusta sosiaali- ja terveystoimen hallinnon tehtäviä on järjestelty uudelleen syksyn 2017 aikana. Palvelualueen johtajana on toiminut palvelujohtaja 1.1.2018 alkaen.

Merkittävimmät muutokset palvelutuotannossa ja palvelujen organisoinnissa vuoden 2018 aikana:

Juupajoen palvelutuotanto on yhdenmukaistettu Mänttä-Vilppulan palvelutuotannon kanssa vuoden 2018 aikana, samoin asiakasmaksut ja ohjeistukset on yhdenmukaistettu kaikilta osin. Palvelusopimuksen seurantaan liittyvät kriteerit yhdenmukaistettiin vuoden 2018 alussa. Palvelusopimuksen toteutumista seuraa Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen yhteinen ohjausryhmä.

Juupakodin korjaustyöt valmistuivat ja Juupakoti sai Aluehallintovirastolta luvan toimia tehostetun palveluasumisen yksikkönä 1.3.2018 alkaen. Juupakodin henkilökunta siirtyi Mänttä-Vilppulan kaupungin palveluksesta Mäntänvuoren Terveys Oy:n palvelukseen 1.3.2018 alkaen.

Lähitori aloitti toiminnan helmikuussa 2018.

Pihlajakodin lupa-asia on ollut Avin käsittelyssä, Pihlajakoti ei ole saanut toiminnalle lupaa.

Mäntänvuoren Terveiden hallintorakennetta on muutettu syksyllä 2018; muutoksen jälkeen palvelualueet ovat terveyspalvelut, asumispalvelut, avopalvelut ja tukipalvelut.

Etäpalvelujen käyttöönotto liittyen kotihoidon ja asumispalvelujen lääkäripalveluihin sekä keskitettyyn hoidon tarpeen arviointiin ja etävastaanottoihin.

Lastensuojelun sijaishuollon (laitoshoidon ja ammatillinen perhekotihoito) kilpailutukseen osallistuminen yhteistyössä Pirkanmaan kuntien kanssa. Kilpailutuksen toteutuksesta vastasi Tampereen kaupunki.

Mäntänvuoren Terveys Oy, Mänttä-Vilppulan kaupungin sosiaali- ja sivistyspalvelut ovat yhdessä mm. ev.lut srk:n kanssa osallistuneet valtakunnalliseen lapsi- ja perhepalvelujen kehittämishankkeeseen osana Pirkanmaan Pippuri-hanketta.

Osallistuttiin Vesote eli Vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti hankkeeseen yhteistyössä Mäntänvuoren terveyden, Mänttä-Vilppulan kaupungin ja paikallisten järjestöjen kesken. Osallistuttiin Vesote eli Vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti hankkeeseen yhteistyössä Mäntänvuoren terveyden, Mänttä-Vilppulan kaupungin ja paikallisten järjestöjen kesken.

MÄNTTÄ-VILPPULAN JA JUUPAJOEN SOTE-YHTEISTOIMINTA-ALUE TILINPÄÄTÖS 2018

MÄNTTÄ-VILPPULA ILMAN JUUPAJOKEA	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
TUOTOT			
Kaupungin toiminnan tulot	8 692 263	6 897 579	-1 794 684
Mänttä-Vilppulan toiminnan tulot yhteensä	8 692 263	6 897 579	-1 794 684
TOIMINTAMENOT			
Kaupungin toiminnan menot	-10 185 101	-9 873 962	311 139
Sote-palvelusopimuksen ostot MVT Oy	-41 220 800	-40 242 102	978 698
Mänttä-Vilppulan palvelut yhteensä	-51 405 901	-50 116 064	1 289 837
M-V SOS+PTH eläkemenoperusteiset	-473 030	-457 522	15 508
M-V ESH eläkemenoperusteiset	-414 010	-378 187	35 823
Mänttä-Vilppulan eläkemaksut yhteensä	-887 040	-835 709	51 331
MÄNTTÄ-VILPPULA ILMAN JUUPAJOKEA	-52 292 941	-50 951 773	1 341 168
PALVELUIDEN NETTOMENOT YHT.	-43 600 678	-44 054 194	-453 516

JUUPAJOKI Mänttä-Vilppulan talousarviossa	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
TUOTOT			
Kaupungin toiminnan tulot	821 115	1 034 667	213 552
Juupajoen korvaus yhteistoiminta-alueelle	6 514 308	6 504 207	-10 101
TULOT YHTEENSÄ	7 335 423	7 538 874	203 451
Menot			
Kaupungin toiminnan menot	-738 020	-984 359	-246 339
Sote-palvelusopimukset ostot MVT Oy	-6 597 403	-6 554 515	42 888
JUUPAJOKI YHTEENSÄ Mänttä-Vilppulan talousarviossa	-7 335 423	-7 538 874	-203 451
Mänttä-Vilppulan talousarvio tulot yhteensä	16 027 686	14 436 453	-1 591 233
Mänttä-Vilppulan talousarvio menot yhteensä	-59 628 364	-58 490 647	1 137 717
Mänttä-Vilppulan talousarvio nettomenot yhteensä	-43 600 678	-44 054 194	-453 516

Vuoden 2018 sosiaali- ja terveystalouden tulokseen on vaikuttanut mm. alv-oikaisut, joita on tehty PSHP:n tuottamaan erikoissairaanhoidon (Mänttä-Vilppulan osalta 491 148€ ja Juupajoen osalta 114 000€). Alv-oikaisuja on jouduttu tekemään takautuvasti myös Pihlajakodin osalta, samoin alv-oikaisuja on tehty myös Juupakodin osalta.

Mänttä-Vilppulan osalta tulokseen vaikuttaa myös kotikuntakorvausten siirtyminen palvelusopimuksen mukaisesti palveluntuottajan hyväksi. Kotikuntakorvauksia siirtyi palveluntuottajan hyväksi takautuvasti myös vuodelta 2017.

Juupajoen sosiaalipalveluiden ja perusterveydenhuollon menoista osa muodostuu sisäisinä kiinteistö- ja ateriapalvelumenoina suoraan Juupajoen kirjanpitoon.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungissa on saatavilla laadukkaat sosiaali- ja terveystaloudet (hyvinvointikertomus 6)	Kyllä/Ei	Palvelusopimuksen mukainen palvelutuotanto jatkuu	Kyllä
Väestön palveluohjaus sosiaali- ja terveystaloudissa toimii (hyvinvointikertomus 5)	Kyllä/Ei	Palveluohjausjärjestelmä käytössä	Toteutunut osittain; lapsiperheiden osalta palveluohjaus kehittämisvaiheessa
Sosiaali- ja terveystaloudiden valvontasuunnitelman laatiminen	Kyllä/Ei	Valmis 5/2018	Ei toteutunut, valvontaa toteutettu sopimusvalvontana ja viranomaisvalvontana tietojärjestelmän avulla ja tarkastuskäynnin.
Aktiivinen vaikuttaminen sote- ja maakuntauudistus – valmistelussa	Kyllä/Ei	Osallistutaan ja tuodaan aktiivisesti esille alueemme toimintamallia	Kyllä

SIVISTYSPALVELUT

Sivistystoimen hallinto

Mänttä-Vilppulan sivistyslautakunta kokoontui 10-jäsenisenä 9 kertaa ja pykälää kertyi yhteensä 62. Sivistysjohtajan päätöksiä Dynasty -ohjelmaan tuli yhteensä 170 (henkilöstö- 71, yleisiä päätöksiä 44 ja oppilaspäätöksiä 55). Webtallennukseen kertyi henkilöstöpäätöksiä yhteensä 172.

Sivistystoimi koulupuolella on toiminut aktiivisesti lisävaltionavustusten hakemisessa ja seuraavista avustuksista on saatu päätökset vuonna 2018 tai niiden loppumisvuosi tai toiminta-aika on vuonna 2018:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu / loppuraportti
Koulun kerhotoiminnan kehittäminen 2017 - 2018, OPH	17 500	2017 - 2018 / 28.2.2019
Liikkuva Taidekaupunki, AVI	7 000	2017 - 2018 / 31.10.2018
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien pienentämiseen, OKM	39 000	2017 - 2018 / 31.3.2019
Yleissivistävän koulutuksen kansainvälistyminen, Kulttuurikasvatussalkku 2, OPH	8 000	2017 - 2018 / 28.2.2019
Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen, Taidekaupungin digitutorit, OPH	10 720	2017 - 2019 / 31.8.2019
Liikkuva Taidekaupunki, AVI	7 500	2018 - 2019 / 30.8.2019
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2018, OPH	15 000	2018 - 2019 / 28.2.2020
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2018, OPH	24 725	2018 - 2019 / 31.3.2020
Let's BeActive School Day, OPH	2 500	2018 / 1.11.2018

Valtionavustusta on haettu kerhotoiminnan kehittämiseen vuodesta 2009 lähtien. Yhteyshenkilönä ja koordinaattorina on toiminut rehtori Leena Ekola ja syksystä 2018 lähtien rehtori Pirkko Ketola. Avustusta saatiin lukuvuodelle 2017 - 2018 17 500 euroa ja lukuvuodelle 2018 - 2019 15 000 euroa. Kerhonohjaajina ovat toimineet koulun henkilökunnan lisäksi kolmannen sektorin ohjaajat esim. eläkeläisjärjestö satu- ja tarinakerhoa. Kerhotoiminnan tarjonta on ollut monipuolista ja eri elämänaloja kattavaa. Oppilaita on kuultu enemmän kuin ennen kerhotarjonnassa. Alakoulujen kerhotoiminta on ollut vahvempaa kuin yläkoulujen.

Kohdennettua valtionavustusta perusopetusryhmien pienentämiseen vuodelle 2017 - 2018 saatiin 39 000 euroa ja lukuvuodelle 2018 - 2019 24 725 euroa. Saadut euromäärät ovat pohjautuneet tarkkoihin tuntiaskelmiin, jotka on saatu kouluilta.

Liikkuva taidekaupunki -hankkeeseen saatiin lukuvuodelle 2017 - 2018 7 000 euroa ja lukuvuodelle 2018 - 2019 7 500 euroa. Savosenmäen koulun luokanopettaja Kristiina Lamminpää koordinoi hanketta. Kaikki peruskoulut ovat mukana hankkeessa. Kouluille on ostettu liikuntavälineitä, esim. tasapainolautoja, nyrkkeilysäkkejä, jumppapalloja, frisbeekiekkoja ja maalikoreja ja sulkapallosettejä. On keskitytty välituntitoiminnan kehittämiseen ja ns. joukotauot kesken koulupäivän ovat mahdollistaneet eri lajien kokeiluja varsinkin alakouluilla. Välituntiliikunnan kehittämisen teema oli "Vipinää välkälle". Hankkeen

tavoitteen oli Liikkuva koulu –ohjelman jalkauttaminen jokaiseen kouluun ja jokaiseen opetusryhmään. Liikkuminen on tapahtunut liikuntatuntien lisäksi välitunneilla, toiminnallisilla oppitunneilla, siirtymisissä ja koulumatkoilla.

Opetushallitus myönsi lisäksi 2 500 euroa Euroopan urheiluviikon Let's BeActive School Day -tapahtumaan, jota vietettiin kouluissa 23. - 30.9.2018. Pienen haastekilpailun näkyvyydestä voittivat Jyväskylä ja Mänttä-Vilppula, mittarina lehdistöosumat ja sosiaalinen media.

Sivistyslautakunnan toteumaprosentti on 91,25 ja sivistystoimiston 106,35 prosenttia.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TA 2018	Toteutunut 2018
Sivistyslautakunnan kokoukset/päätökset	11 / 100	9 / 62
Sivistysjohtajan päätökset	150, 250	170 + 172 web-päätöstä

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-213 678	-200 617		-202 817	+2 200	101,1
Netto	-213 678	-200 617		-202 817	+2 200	101,1

VARHAISKASVATUS

Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatuksen vastuualue huolehtii siitä, että lasten lakisääteistä varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä ja valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, kuin kaupungissa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet perustuvat Suomen perustuslakiin, varhaiskasvatuslakiin ja asetukseen sekä opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Toimintaa ohjaa myös paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen päätökset tehdään KELA:ssa.

Varhaiskasvatusta järjestettiin perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäivähoidossa ja päiväkodeissa sekä avoimessa päiväkodissa, jonka toiminta aloitettiin kokeiluna loppuvuonna 2017 ja on jatkunut koko vuoden 2018 kerran viikossa kokoontuvana ryhmänä Avoin päiväkotitoimii tiiviissä yhteistyössä päiväkodin lapsiryhmien, henkilöstön, perhetyön ja seurakunnan kanssa. Syyslukukaudeksi 2018 avoin päiväkotitoimii siirtyi Vilppulankosken päiväkodilta seurakunnan kerhotiloihin Vilppulassa.

Lapsia varhaiskasvatuksessa 31.12.2018 oli 281 (71,3 % ikäryhmästä 0-6 v, vuonna 2017 prosentti oli 58,3). Heistä alle kolme vuotiaita oli 49 ja tehostetun tai erityisen tuen piirissä 33 lasta. Päiväkotihoidossa lapsia oli 255, joista vuorohoitoa käyttivät 37 lasta, ryhmäperhepäivähoidossa oli 7 ja perhepäivähoidossa 19 lasta. Perhepäivähoitoilasten varahoito järjestettiin päiväkodeissa.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsevia esioppilaita on ollut 54 (62,7 % ikäryhmästä, vuonna 2017 prosentti oli 52,9). Esioppilaiden osapäivähoitoa järjestettiin esiopetuksen yhteydessä päiväkodissa, aamu- ja iltapäivähoitona sekä koulun esiopetuksen että päiväkodin tiloissa. Esioppilaiden erilaisiin osapäivähoitopaikkoihin vaikuttivat kaupungin eri alueiden erilaiset tilat ja käytettävissä oleva henkilöstö.

Lapsimäärät on edellä laskettu henkilöinä. Päiväkotien todellinen paikkamäärä on suurempi kuin lasten lukumäärä. Esim. käytettäviä paikkoja laskettaessa alle 3- vuotias lapsi käyttää laskennallisesti kaksi paikkaa ja erityistä/tehostettua tukea tarvitseva lapsen lasketaan käyttävän 2-3 paikkaa riippuen tuen tarpeesta. Vastaavasti osapäivähoidossa oleva kolme vuotta täyttänyt lapsi (alle 5h/päivä) käyttää ½ paikasta, sillä paikat on laskettu kokoaikaisen kolme vuotta täyttäneen lapsen ja aikuisen suhdelukua (8:1) käyttäen. Osa-aikaisessa hoidossa olevan kolme vuotta täyttäneen lapsen ja aikuisen suhdeluku on 13:1.

Kokoaikaisen vuorohoidon tarve lisääntyi vuoden aikana niin, että Miinanhelmen päiväkodissa aloitti syksyllä 2018 kaksi vuorohoitoryhmää. Vuorohoidossa oli lapsia yhteensä 37 ja paikkoja oli täytettynä 47. Sivistyslautakunta lopetti päätöksellään 13.3.2018 Vilppulankosken päiväkodin laajennetun aukioloajan vähäisen käytön vuoksi.

Pohjaslahdella päivähoitopaikkojen käyttö väheni vuoden aikana, mutta 2014 elokuussa perustettu Pohjaslahden ryhmäperhepäivähoitoyksikkö on toiminut koko vuoden. Osan ajasta ryhmäperhepäiväkotina on toiminut yhden työntekijän ryhmänä, toisen tehden sijaisuuksia Vilppulankosken päiväkodilla. Tilat on vuokrattu Pohjaslahden kyläyhdistykseltä. Yhteistyö kyläyhdistyksen kanssa on sujuvaa ja toiminta on hyvin vastannut kylän tarpeisiin. Pohjaslahden ryhmäperhepäivähoitoyksikön tarvetta arvioidaan jatkossakin vuosittain.

Vaikeasti arvioitavan kotihoidon tuen kustannukset jäivät hieman ennakoitua pienemmiksi. Yksityisen hoidon tuen korvaukset laskivat. Kaupungissa toimii kolme yksityistä perhepäivähoitajaa.

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen henkilöstön sijaiskustannukset vuosilomien osalta olivat samaa luokkaa kuin vuonna 2017. Sairaus- ja äitiyslomien osalta sijaiskustannukset ovat nousseet.

Perhepäivähoitajien määrä on pysynyt samana kuin 2017. Mänttä-Vilppulassa on viisi kotona toimivaa perhepäivähoitajaa.

Henkilöstön määrä on pysynyt samana.

Toiminta

Vuonna 2016 alkaneet isommat toimintakulttuurin ja varhaiskasvatuksen rakenteita muuttaneet valtakunnalliset päätösten ja linjausten mukaiset yhteisten toimintatapojen selkeyttäminen ja perustehtävän vaatiman osaamisen kehittäminen ovat olleet henkilöstön ammattiosaamisen painopistealueena koko vuoden 2018.

Varhaiskasvatuksen esimiestyössä tehtiin muutos 1.8.2017, jossa esimiesten johtamisen vastuualueita järjesteltiin uudelleen. Esimiestyön organisaatiomuutosta on eletty noin 1,5 vuotta, ja on nähtävissä, että yhden esimiehen työn kohdentaminen pedagogiseen johtamiseen on tukenut hyvin muutoksia arjen toiminnassa. Toimintakulttuurin muutokset tarvitsevat lähijohtamista ja nyt siihen on mahdollisuus vastata. Muutoksen vaikutuksia arvioidaan ja johtamistyötä edelleen kehitetään.

Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatus osallistui valtakunnalliseen varhaiskasvatuksen kehittämisverkostoon Loiston toimintaan. Henkilöstön ulkoiset koulutukset ovat olleet pääosin aluehallintoviraston järjestämiä uuden varhaiskasvatuslain mukaisen toimintakulttuurin kehittämistä tukevia.

Henkilökunta on osallistunut muihin koulutuksiin tarpeen mukaisesti ja yksiköillä on ollut vuoden aikana lisäksi omia sisäisiä koulutuksellisia teemailtoja.

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	Toteutunut 2016	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018
Läsnäolopäivät			
Päiväkodit	42 154	51 251	62 065
Perhepäivähoito, sis. ryhmäperhepäivähoidon	19 921	7 258	4 831
Läsnäolopäivät yhteensä	62 075	58 509	66 896

Lasten läsnäolopäivien arviointi ennakkoon on tunti-/hoitoaikaperusteisen maksukäytännön aikana haasteellista. Perhe voi käyttää esimerkiksi 147h/kk sopimuksessa (80% kokoaikaisen maksusta) tunnit perheen tarpeen mukaisesti 7h/pv = noin 20 päivää/kk tai 10h/pv= noin 14 pv/kk. Arvio hoitopäivistä on laskettu keskimääräisen päivittäisen hoitoajan perusteella.

VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2017	TA2018	Muutokset	Toteuma TP2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	456 229	492 000		386 367	-105 633	78,5
Menot	-3 764 386	-3 971 424		-3 769 240	-202 184	94,9
Netto	-3 308 157	-3 479 424		-3 382 873	-96 551	97,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Avointa varhaiskasvatustoimintaa kokeillaan ja arvioidaan tarve toiminnan jatkamiselle. (hyvinvointikertomus 3)	Kyllä/ei	Vähintään kerran viikossa toteutettava avoin päiväkotitoimintaan/ perhekerhoon osallistuu väh 5 perhettä /vko.	Kyllä, toimintaa järjestettiin 1krt/viikossa pois lukien lomaviikot. Ei, perheitä osallistui toimintaan keskimäärin 4 perhettä /viikko.
Tilapäisen hoidon mahdollisuutta markkinoidaan aktiivisesti perheille, jotka hoitavat lasta kotona. (hyvinvointikertomus 3)	Kyllä/ei	Tilapäishoitoa on markkinoitu aktiivisesti eri toimenpiteillä yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa.	Ei, tilapäistä varhaiskasvatusta ei ole aktiivisesti markkinoitu eri toimenpiteillä vaan on jatkettu perinteistä yht.työtä ja markkinointia. Käyttö on ollut edellisvuosien mukaista (noin 60 päivää/vuosi).

ESIOPETUS

Esiopetusta järjestettiin peruskouluissa erillisryhmissä ja sekä Miinanhelmen päiväkodissa erillisryhmässä. Päiväkodin yhteydessä olevat esiopetusryhmät kuuluivat hallinnollisesti Savosenmäen kouluun.

Esiopetusoppilaita oli 85, mikä on 8 oppilasta enemmän kuin edellisvuonna. Esiopetuksessa oli 21 kuljetusedun saanutta oppilasta.

ESIOPETUSOPPILAAT						
Tilastointipäivä 20.9.2018			Ennuste			
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Vilppulankosken koulu	31	35	37	27	23	20
Kolhon koulu	8	9	7	10	5	8
Savosenmäen koulu	45	49	41	46	46	38
Yhteensä	84	93	85	83	74	66

Miinanhelmen esiopetuksen toteumaprosentti on 87,08 prosenttia. Savosenmäen esiopetuksen toteumaprosentti on 99,63 prosenttia. Vilppulankosken esiopetuksen toteumaprosentti on 98,60 prosenttia ja Kolhon esiopetuksen 112,66 prosenttia.

ESIOPETUS YHTEENSÄ

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Esiopetus €/oppilas	5 308	5 253	5 338
Sarapuisto/Miinanhelmi	4 526	4 536	4 077
Savosenmäki	5 553	6 599	7 984
Vilppulankoski	5 110	4 772	4 574
Kolho	8 289	7 129	9 036

Oppilaat TP2018 = 20.9.2017 ja 20.9.2018 keskiarvo. TA2018 = 20.9.2017 oppilaat

VALMISTAVA OPETUS

Opetusjärjestelyistä

Valmistavaa opetusta on järjestetty Vilppulankosken koululla lukuvuoden 2014 - 2015 alusta lähtien. Sivistyslautakunta päätti 13.12.2016, § 62, että toinen valmistavan luokan ryhmä siirtyy Vilppulan yhteiskouluun kevätlukukauden 2017 alusta lähtien toistaiseksi. Lasten kannalta on parempi, jos yläkoululaiset voisivat opiskella lähinnä omaa viiteryhmäänsä, lähellä omanikäisiään lapsia.

Valmistavan luokan opettajan virka vakinaistettiin 1.8.2018. Yksi opettaja ei kuitenkaan riittänyt hoitamaan kaikkien valmistavan luokan oppilaiden opetusta vaan oli palkattava kaksi määräaikaista opettajaa syyslukukaudelle 2018. Vuoden lopussa oppilastilanne oli seuraava: Vilppulan yhteiskoululla yläkouluryhmässä 6 oppilasta, Vilppulankosken koululla alakoululaisia 9 ja esikoululaisia 5. Oppilaat puhuvat 9 eri kieltä. Oppilaissa on ollut lukuvuoden aikana jonkin verran vaihtuvuutta.

S2-opetusta annetaan tällä hetkellä Vilppulankosken koululla vakinaisesti yhdelle oppilaalle ja lukuvuoden aikana on testattu tämän lisäksi molemmilla kouluilla yhteensä 6 oppilaan (äidinkieli muu kuin suomi) suomen kielen taitotaso. Osa oppilaista tulee jatkamaan valmistavassa opetuksessa.

Savosenmäen koulua kävi 27 maahanmuuttajataustaista lasta perusopetuksessa, jotka eivät enää saa valmistavaa opetusta, mutta jotka tarvitsevat S2-opetusta ja muita tukitunteja. S2-opettaja on palkattu maahanmuuttajalapsia varten. Samoin Koskelan yläkoulussa opiskelevalle yhdeksälle

maahanmuuttajanuorelle on järjestetty lisää kielen tunteja ja heidän opetustaan on eriytetty tarvittaessa. Koskelan yläkoulussa toimii resurssiopettaja lähinnä maahanmuuttajaoppilaita varten. Maahanmuuttajalasten opetusjärjestelyt ovat vaatineet aikaa ja vaivaa monella eri taholla sekä hallinnossa että kouluissa, mutta maahanmuuttajien opetus on arkipäivää ja siihen on totuttu.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Valmistavan luokan oppilaiden integroituminen oman ikä- tai taitotasonsa mukaisien yleisopetuksen luokkien taide- ja taitoaineiden sekä reaaliaineiden oppitunneille. Alkuun integroidaan: ks, ku, mu ja li ja sitten ma, hi, en, kov ja uutena aineena te.	Eri oppiaineiden määrä per oppilas lukuvuoden alussa vs. lukuvuoden lopussa.	Integrointi moniin oppiaineisiin.	Kaikki valmistavan opetuksen oppilaat integroituvat syyslukukaudella suunnitellusti.
Valmistavassa luokassa yhden lukuvuoden opiskelleiden oppilaiden kielitaidon taso on A1.2 tai B1.1 riippuen oppilaan oppimisvalmiuksien lähtötasosta (luku- ja kirjoitustaidottomat vs. omassa kotimaassaan opiskelleet).	Kyllä/Ei	Valmistavassa opetuksessa olleet oppilaat osallistuvat huhtikuussa tehtäviin kielitaitotesteihin (KIKE) ja niistä saadut kielitaitoprofiilit mahdollisimman hyvät.	Huhtikuussa testauksissa todettiin, että asetettu tavoite saavutettiin yläkouluikäisten osalta. Esikoulu ja alakouluikäisten ryhmissä alle puolet saavutti tavoitteen mukaisen kielitaidon ja he jatkavat valmistavassa opetuksessa.

PERUSOPETUS

Oppilasmäärän kehitys

Oppilaita oli 35 oppilasta vähemmän kuin edellisvuonna. Maahanmuuttajaoppilaita oli 20 tilastointipäivänä 20.9.2018. Mamu-oppilaita oli 11 lasta enemmän kuin edellisvuonna. Yhteensä perusopetusoppilaita oli 859 (mukana mamu-oppilaat).

OPPILASMÄÄRÄT KOULUITTAIN						
Tilastointipäivä 20.9.2018,						
M=valmistavan luokan maahanmuuttajaoppilaat				Ennuste		
	16-17 M	17-18 M	18-19 M	19-20	20-21	21-22
Vilppulankosken koulu	194 13	193 9	189 13	195	190	172
Kolhon koulu	70	65	57	52	51	49
Savosenmäen koulu	306	295	291	282	286	278
Vilppulan yhteiskoulu	143	138	125 7	130	129	135
Koskelan yläkoulu	180	183	164	159	140	146
Pienryhmä=Harjaantumisop.	16	11	13	15	15	15
Yhteensä	909 13	885 9	839 20	883	811	795

Savosenmäen koulu = Savosenmäen koulu ja Koskelan alakoulu

Koskelan yläkoulun oppilasmäärä aleni 19 oppilaalla. Vilppulan yhteiskoulun 13 oppilaalla, Kolhon koulun 8 oppilaalla, Vilppulankosken koulun 4 oppilaalla ja Savosenmäen koulun 4 oppilaalla. Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilasmäärä nousi 11 oppilaalla.

Viroista

Vuonna 2018 sivistyslautakunta valitsi toistaiseksi voimassa oleviin virkoihin historian ja yhteiskuntaopin päätoimisen tuntiopettajan Koskelan yläkouluun, perusopetuksen rehtorin Vilppulankosken kouluun ja Vilppulan yhteiskouluun, peruskoulun luokanopettajan Kolhon kouluun ja Savosenmäen kouluun, valmistavan luokan opettajan Vilppulan yhteiskouluun ja tehtävärehtorin Kolhon kouluun.

Koulujen budjettien toteumaprosentit:

Vilppulankosken koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoitteet saavutettiin, toteuma on 97,63 prosenttia.

Kolhon koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 89,97 prosenttia.

Savosenmäen koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 94,87 prosenttia.

Pienryhmät (Harjaantumisopetus): Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 83,62 prosenttia.

Vilppulan yhteiskoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 98,01 prosenttia.

Koskelan yläkoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite ylittyi, toteuma on 100,75 prosenttia.

Muiden yhteisten toimintojen toteumaprosentti oli 62,12 prosenttia. Prosenttia pienentää toimintatuottojen kasvu 106 797 eurolla (tulot yhteensä 408 797 €). Uusia tukia ja avustuksia korvamerkittyinä koulupuolelle saatiin noin 92 700 euroa vuonna 2018 ja lisäksi aiemmin saatuja avustuksia oli käytettävissä noin 68 500 euron verran. Matkustus- ja kuljetuspalveluihin eli oppilaiden kuljetuksiin kului esi- ja perusopetuksessa 483 310 euroa ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kuljetuksiin 9 855 euroa. Esi- ja perusopetuksen kuljetukset alenivat 33 662 euroa ja valmistavan opetuksen kuljetukset nousivat 1 353 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetukset on kilpailutettu vuosille 2015 - 2018 mahdollisella yhden vuoden optiolla. Optio otettiin käyttöön lukuvuodeksi 2018 - 2019. Valitut yrittäjät jatkoivat palvelua; Mäntän Tilausliikenne Oy kuutta reittiä, taksipalvelu Mika Roponen yhtä ja Töysän linja Oy yhtä reittiä. Matka Mäkelä

Oy lopetti liikennöinnin kesällä 2017. Kolhon suunnan kuljetukset kilpailutettiin lukuvuodeksi 2018 - 2019 joukkoliikenteenä. Kilpailutuksen voitti Matka Mäkelä Oy. Sivistystoimi järjesti koulukuljetuksen 193 perusopetuksen oppilaalle. Koulukuljetuskriteerit voi lukea perusopetuksen www-sivuilta.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Kunnat voivat järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2-luokkalaisille ja erityisoppilaille, mutta pakkoa ei ole. Toimintaan saa valtionosuutta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuminen	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Vilppulankosken koulu	18	18	33	23	16	21
Kolhon koulu	11	15	13	4	8	10
Savosenmäen koulu	40	36	38	32	25	31
Pienryhmä	7	7	6	7	6	5
Yhteensä	76	76	90	66	55	67

Vilppulankosken koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan (apip-toiminnan) toteuma on 93,98, Kolhon koulun 101,33, Savosenmäen koulun 72,76 ja Savosenmäen koulun pienryhmien (=harjaantumisopetuksen) 65,02 prosenttia.

PERUSOPETUS YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 2018
Perusopetus €/oppilas	8 453	8 761	8 673
Vilppulankosken koulu	7 386	7 433	7 333
Kolhon koulu	9 020	9 721	9 320
Savosenmäen koulu	7 015	7 417	7 084
Vilppulan yhteiskoulu	10 467	10 740	11 047
Koskelan yläkoulu	9 195	9 314	9 898
Pienryhmät (=Harjaantumisopetus)	21 965	28 405	21 773

Oppilaat TA2018= 20.9.17 oppilaat TP2018= 20.9.17 ja 20.9.18 keskiarvo. Koulukuljetuskustannukset sekä aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole mukana €/oppilas tunnusluvuissa.

PERUSOPETUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2017	TA2018	Muutokset	Toteuma TP2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	508 939	342 930		483 624	+140 694	141,0
Menot	-9 220 729	-9 421 162		-9 070 695	-350 467	96,3
Netto	-8 711 790	-9 078 232		-8 587 070	-491 162	94,6

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaikki perusopetuksen oppilaat saavat päättötodistuksen.	%	100 %	98 %
Kehitetään laaja-alaista opetusta.	Koulut arvioivat	Kaikki peruskoulut ovat toteuttaneet monialaisen oppimiskokonaisuuden.	Oppiaineitten välistä yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Tarkemmin kouluittain taulukon alapuolella.

Laaja-alaisen opetuksen kehittäminen:

Kolhon koulu: Monialaisia opintoja on syyslukukauden aikana sisällytetty eri oppiaineisiin. Yhden monialaisen kokonaisuuden sijasta toteutamme lukuvuoden aikana projekteja, jotka jatkuvat joustavasti kevätlukukaudelle. Esimerkkinä oppilaiden osallisuus koulumme pihaympäristön parantamisessa. Tällä hetkellä eri luokka-asteilla laaditaan suunnitelmia sen toteuttamiseksi oppilaiden osallisuus vahvasti esillä. Vilppulankosken koulu: Monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan lukuvuoden aikana noin kuuden viikon jaksoina luokka-asteittain. Ensimmäinen jakso on toteutettu teemalla vaikuttamisprojekti. Laaja-alaisen osaamisen taidot ovat koulussa yhtenä kehittämiskohteena. Savosenmäen koulu: Kaikki vuosiluokat ovat toteuttaneet monialaisen oppimiskokonaisuuden lukuvuoden 2017 - 2018 aikana. Vilppulan yhteiskoulu: Toteutettiin lukuvuoden satoa -näyttelyiltä. Kestävä kehitys teemaa on aloitettu.

Yläkoulujen oppilaista kolme (3) ei saanut päättötodistusta kevätlukukauden lopussa. Edellä kerrottu kuvastaa joustavia opetusjärjestelyjä. Oppilas saa jatkaa koulunkäyntiä niin kauan, että saa päättötodistuksen.

LUKIOKOULUTUS

MÄNTÄN LUKIO

Tavoitteena edelleen on, että toisen asteen opiskelijat jäisivät omalle seutukunnalle opiskelemaan. Kaupunginvaltuusto on päättänyt strategialinjauksessa, että lukiota kehitetään taidepainotteiseen suuntaan.

Kustannusten ylitys johtui pääosin ylityksestä erilliskorvausten osalta, noin 38 800€. Erilliskorvaukset muodostuvat opettajien opetusvelvollisuuden ylittävistä tunneista, kerroin tunneista, resurssitunneista (esim. luokanvalvojatunnit) ja muista erilliskorvauksista maksetuista korvauksista. Vuonna 2018 jouduttiin myös antamaan poikkeuksellisen paljon tukiopetusta kieliin painottuen. Talousarviota tehtäessä seuraavan lukuvuoden oppilasmäärät lukiossa ja opettajien tuntimäärät ovat ennakoimattomia. Lukiolaisten lukumäärään tuli positiivinen nousu edelliseen vuoteen verrattuna, jonka vuoksi erilliskorvaukset ovat ylittyneet. Oppilaskohtaiset kustannukset ovat kuitenkin samaa luokkaa tilinpäätöksen 2017 kanssa.

Lukion oppilasmäärä nousi 22 opiskelijalla edellisvuodesta. Opiskelijakohtaiset menot lukiossa olivat vuonna 2017 Mänttä-Vilppulassa 9 917 €/opisk., koko maassa 7 627 €/opisk., (Opetushallituksen raportti K06Z6OS/3.10.2018).

OPPILASMÄÄRÄT LUKIO						
Tilastointipäivä 20.9.2018				Ennuste		
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Opiskelijat	109	106	126	141	131	106
Etäopiskelijat	3	0	2	2	2	2
Yhteensä	112	106	128	143	133	108

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 2018
€/opiskelija	9 917	10 230	9 941

Oppilaat TP2018 = 20.9.2017 ja 20.9.2018 keskiarvo. TA2018 = 20.9.2017 oppilaat.

LUKIOKOULUTUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2017	TA2018	Muutokset	Toteuma TP2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	10 089	20 000		4 998	-15 002	25,0
Menot	-1 090 959	-1 104 349		-1 158 101	+53 752	104,9
Netto	-1 080 871	-1 084 349		-1 153 103	+68 754	106,3

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Hyvät oppimistulokset.	Vuosittaiset ylioppilaskirjoitukset suhteutettuna opiskelijoiden lähtötasoon.	Pysyminen vuosien 2012-2015 tasossa verrattaessa samantyyppisiin lukioihin.	Sija 96, 32 ylioppilasta.
Oppilasmäärän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla.	Opiskelijamäärä verrattuna edellisvuosiin.	Opiskelijamäärä lukuvuoden 2016-2017 tasolla.	Lukioon hakijoita ennätysmäärä.
Lukion markkinoinnin kehittäminen.	Kyllä/Ei	Markkinointisuunnitelman mukaiset toimenpiteet tehty yhdessä opiskelijoiden kanssa yhteishakuun mennessä.	Kyllä, markkinointiesite tehty.

TUKI- JA OSTOPALVELUT

AMMATTIOPETUS

Eläkeperusteiset KuEl-maksut, 65 986 euroa johtuvat aiemmin Mäntän kaupungin omistuksessa olleen kauppaoppilaitoksen eläkemaksuista.

KURAATTORIT

Kuraattoripalvelut jatkuivat kahden kuraattorin voimin. Vastaava kuraattori hoitaa toisen asteen opiskelijat SASKY:n toimipisteessä ja lukiolla sekä Vilppulan yhteiskoulussa ja Koskelan yläkoulussa. Toiselle kuraattorille kuuluvat Savosenmäen, Vilppulankosken ja Kolhon koulun oppilaat. Juupajoen kunta osti meiltä

kuraattoripalveluita yhtenä päivänä viikossa vielä kevätlukukauden. Sopimus päätettiin 1.8.2018 lukien ja resurssit siirrettiin omaan käyttöön.

Kuraattori- ja psykologipalveluista vastuussa oleva kunta voi laskuttaa ko. palvelujen käyttämisestä aiheutuneet oppilas- tai opiskelijakohtaiset henkilöstökustannukset oppilaan kotikunnalta.

TVT-SUUNNITTELIJA

Tvt-suunnittelijan työ on erityisen tärkeää uuden opetussuunnitelman myötä. Hän myös suunnittelee ja kehittää tietotekniikkaa yhdessä tvt-ryhmän kanssa.

TUKI- JA OSTOPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP2017	TA2018	Muutokset	Toteuma TP2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	10 530	8 000		5 953	-2 047	74,4
Menot	-165 864	-184 006		-160 574	-23 432	87,3
Netto	-155 334	-176 006		-154 620	-21 386	87,9

TUKI- JA OSTOPALVELUT

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kuraattorien yhteistyön syventäminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa (hyvinvointikertomus 5)	Kyllä/Ei	Perhetyöntekijöiden ja kuraattoreiden tapaamisten varmistaminen ja prosessin jatkokehittäminen	Kyllä, säännölliset kuukausittaiset kokoontumiset, sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa yhteisiä koulutuksia, joissa tavoitteena paikallisten palvelujen kehittäminen, yksilötasolla verkostoyhteistyö toteutuu tarpeenmukaisesti

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT

Musiikin ostopalveluista on tehty sopimus Merikanto -opiston kanssa ja toiminta sujui entiseen tapaan hyvin. Musiikin ostopalvelujen toteumaprosentti on 100,26 prosenttia. Koko opiston opetustunteja pidettiin 19 118, Mänttä-Vilppulan tunnit tästä 4 609 tuntia. Mänttä-Vilppulasta oppilaspaikan sai 17 uutta oppilasta. Mänttä-Vilppula on suurin palvelun ostaja Merikanto -opistolta, vuoden 2018 kuntaosuus oli 80 000 euroa.

Muun musiikkitoiminnan (musiikkijuhlat) toteumaprosentti on 100,00 prosenttia. Avustuksena maksettiin Mäntän Musiikkijuhlien tuki ry:lle 30 000 euroa. Kaupungilla on sopimus Mäntän Musiikkijuhlien Tuki ry:n kanssa.

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA2018	Toteutunut 2018
Musiikkiopetus, €/opetustunti	29	27	28
Musiikkiopetus, €/oppilas	728	646	645

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2017	TA2018	Muutokset	Toteuma TP2018	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-161 643	-159 234		-159 576	+342	100,2
Netto	-161 643	-159 234		-159 576	+342	100,2

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2017	TA2018	Muutokset	Toteuma TP2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	1 236 196	862 930		880 944	+18 014	102,1
Menot	-16 203 203	-15 040 792		-14 521 003	-519 789	96,5
Netto	-14 967 008	-14 177 862		-13 640 059	-537 803	96,2

KULTTUURI- JA HYVINVOINTIPALVELUT**KULTTUURIPALVELUT** (hallinto, kulttuuripalvelut ja kulttuuripääkaupunki)

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan toiminta käynnistettiin vuoden 2018 alusta toteuttamaan koko palvelualueen hallintotyöskentelyä (sis. kulttuuripalvelut, Autere-opiston kansalaisopistopalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut ja kaupunkimarkkinointipalvelut). Lautakunnan tehtäviin kuului vuoden aikana myös kaupungin taidehankintamäärärahojen käytöstä päättäminen. Taidehankinnoissa tehtiin yhteistyötä erityisesti Serlachius-museoiden ja Kuvataideviikkojen kanssa.

Taidekaupungin kulttuuripalveluihin sisältyvät kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan hallintotehtävät, kulttuuritoimintaa ja -avustuksia tukeva palvelutoiminta sekä kulttuuripääkaupunkihanke.

Kulttuuripalveluiden yhteydessä kehitettiin ja tuettiin monia paikallisia kulttuuritapahtumia yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden kanssa. Kaupunki tuki merkittäviä festivaaleja kuten Mäntän kuvataideviikkoja ja Food & Art -tapahtumaa kulttuuripalveluiden avustussopimuksen kautta sekä Mäntän Musiikkijuhlia ja Kevyttä Klassista -tapahtumaa sivistyspalveluiden avustussopimuksen kautta. Kaupungin tukemat pääfestivaalit keräsivät Taidekaupunkiin n. 20.000 kulttuurivierasta.

Kuvataideviikoista on kehittynyt Suomen laajin nykytaiteen kesänäyttely, johon on vuoteen 2018 mennessä osallistunut jo yli 990 taiteilijaa ja vuosittaiset kävijämäärät ovat kasvaneet 15.000 vieraaseen. Loppuvuodesta 2017 Mäntän kuvataideviikoille myönnettiin Suomi-palkinto pitkäjänteisestä työstään suomalaisen nykytaiteen puolesta. Mäntän Musiikkijuhlat on myös vakiinnuttanut paikkansa Suomen tunnetuimpana pianomusiikin erikoisfestivaalina ja festivaali on nimetty jo kahteen otteeseen Euroopan festivaalien parhaimmiston (EFFE Label 2017-2018, Europe for Festivals Festivals for Europe). Musiikkijuhlat keräsi 2018, toimintansa 20. juhluvuonna, ennätysyleisömääräksi 3528 vierasta. Kesällä 2018 käynnistettiin ensimmäisen kerran uutena festivaalina Taidekaupunkiin myös laulumusiikkiin keskittyvä Kevyttä Klassista -tapahtuma Myllyrannan Suulissa. Tapahtumaa ollaan nyt vakiinnuttamassa jokavuotiseksi festivaaliksi osaksi kaupungin kulttuurikesää.

Paikallisia muita tapahtumia avustettiin vuosittaisilla kulttuuri- ja pienavustuksilla. Nämä kohdentuivat erityisesti teatteri-, kuoro-, kansanmusiikki- ja taideseuratoimintaan koko kunnan alueella. Kaupungintalon taidenäyttelytoiminta oli myös vilkasta sisältäen yli 10 näyttelyä. Elokuussa toteutettiin mm. paperitaiteen näyttely yhteistyössä Tarton Paperimuseon kanssa. Lisäksi kulttuuripalveluiden ja konsernipalveluiden tuottamana järjestettiin Vilppulassa toukokuussa suuri yhteisötapahtuma ja historianäyttely vuoden 1918 tapahtumien muistoksi yhteistyössä Vilppula-Seuran ja Sisällisotamuseoyhdistyksen kanssa.

Mänttä-Vilppula on mukana Tampereen haussa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi pääkuntakumppanina. Hankkeen valmistelua on toteutettu vuoden 2018 alusta lähtien erillisellä hankkeella. Kuluvan vuoden aikana synnytettiin erityisesti yhteistyösopimus kaupunkien välille, käynnistettiin Mänttä-Vilppulan kulttuuristrategian toteutus osana hanketta sekä liitettiin prosessia tukevaan kansainväliseen LiKE-verkostoon (LiKE Culture — European Cities and Regions for Culture).

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Kulttuuritapahtumien tukeminen	Kyllä/Ei	15 tapahtumaa/vuosi	Festivaalituot 4 Kulttuuriavustuksia 10 Muut tapahtumat 5
Taidenäyttelyiden toteuttaminen	Kyllä/Ei	10 näyttelyä/vuosi	Toteutuma 10 näyttelyä
Euroopan kulttuuripääkaupunki-hankkeen valmistelu	Kyllä/Ei	Kulttuuristrategia, Hankeyhteistyö Tampereen kanssa	Kulttuuristrategiatyö käynnistetty syksyllä 2018. Hankeyhteistyö käynnistynyt Tampereen kanssa ja esisopimus tehty.

KULTTUURIPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot		-253 889		-229 820	-24 069	90,5
Netto		-253 889		-229 820	-24 069	90,5

AUTERE-OPISTO

Autere-opisto on Mänttä-Vilppulan kaupungin ylläpitämä kansalaisopisto, jossa harjoitetaan vapaata sivistystyötä kaikkien asukkaiden hyväksi. Opisto mahdollistaa elinikäistä oppimista, tukee asukkaiden elämänhallintaa, hyvinvointia ja monipuolista harrastustoimintaa. Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä ja koulutustaustasta riippumatta.

Kansalaisopistojen toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta yksikköhinnan perusteella, kurssimaksuista ja kunnan omasta rahoitusosuudesta. Valtionosuudet määrät katso tarkemmin <https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot2.cgi?saaja=5083;tnimi=vos/v18/vos6sl18.lis>

Vuonna 2018 Autere-opiston opetustunteja toteutettiin 6.098 kpl sisältyen noin sataan eri kurssiin. Opiskelijoita on ollut henkilöittäin laskettuna 1.450 ja kurssiosallistumisia kaikkiaan noin 2690. Opisto on hakenut lisäksi kurssimaksun alennukseen oikeuttavaa opintotietäytystyypistä valtionavustusta, joka on kohdennettu työttömille, eläkeläisille, senioreille ja maahanmuuttajille. Yleisöluennot ovat olleet kaikille avoimia ja maksuttomia.

Ruoveden kunta / Ruoveden-Opisto osti vapaan sivistystyön palvelut Autere-opistolta. Ostopalvelusopimus on solmittu vuodeksi kerrallaan ja yhteistyötä on tehty jo kahdeksatta vuotta. Opistojen yhteinen opinto-ohjelma jaettiin joka talouteen ja se on löydettävissä myös verkkolehdenä kuntien verkkosivuilla.

Autere-opiston alijäämäinen tulos johtuu pääosin eläkemaksujen (KuEL) arvioitua suuremmista kuluista sekä kurssipaikkojen muutoksista aiheutuneista vuokrakuluista.

Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Autere-opisto,€/opetustunti	68	64	54	59

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Autere-opisto tuottaa kysyntää vastaavaa tarjontaa tehokkaasti ja monipuolisesti Mänttä-Vilppulassa	opetustunnin hinta	10 €/asukas	Kysyntää vastaavaa tarjontaa on toteutettu opinto-ohjelman mukaisesti
Hallintopalveluiden ja kurssien tuottaminen Ruoveden Opistolle	opetustunnin hinta	10 €/asukas	Tarjontaa toteutetaan yhteistyösopimuksen ja opinto-ohjelman mukaisesti.
Opetustuntien toteuttaminen	Kyllä/Ei	6000/lukuvuosi Mänttä-Vilppula 2300/lukuvuosi Ruovesi	Opetustunteja toteutettu opinto-ohjelman mukaisesti.

AUTERE-OPISTO YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	+167 593	+192 300		+201 171	+8 871	104,6
Menot	-547 764	-496 052		-563 249	+67 197	113,5
Netto	-380 171	-303 752		-362 078	+58 326	119,2

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastolla on toimipisteet Mäntässä, Vilppulassa, Kolhossa ja Pohjaslahdella. Siirtokokoelmia vietiin viiteen vanhusten asumisyksikköön ym. palvelukeskukseen ja kirjastolla oli myös muutama kotipalveluasiakas. Käyntejä kirjastoissa oli yhteensä 73 380 ja lainoja 149 402. Asukasta kohden käyntejä kertyi 7,1 ja lainoja 14,5. E-aineistojen lainoista Mänttä-Vilppulan osuus oli 8 101. Kirjasto tarjosi asiakkaille sekä painettuja että e-lehtiä. Asiakkaiden käytössä oli myös mm. tietokoneita, langaton verkko, Taidelainaamo, kopiointipalvelu, ompelukone sekä digitointi- ja editointimahdollisuus.

Kirjastoissa järjestettiin tapahtumia kaikenikäisille yhteensä 83, kuten mm. konsertteja, luentoja, satutunteja ja pelipäiviä. Kirjastoissa järjestettiin 22 näyttelyä, joista merkittävin oli ”Vuosi 1918 -Tulen ja rauhan aika”. Kirjastojen yhteistyökumppaneita tilaisuuksien ja näyttelyiden järjestämisessä olivat mm. Autere- ja Merikanto-opistot, nuorisopalvelut, Keurusselän Seudun sukututkijat, Vilppula-Seura ja Kolhon kyläyhdistys. Kirjastot ovat matalan kynnyksen tiloja, joissa kaupunkilaiset järjestivät mm. runomatineoita ja kirjanjulkistamistilaisuuden. Peruskoulujen opetussuunnitelmaan kirjattuja ja muita käyttäjäkoulutuksia sekä kirjavinkkauksia oli 45 kertaa. Kirjastot välittivät paljon aineistoa kouluille ja päiväkodeihin.

Kirjaston tavoitetta kehittää tilojen toiminnallisuutta ja kirjastonasioinnin vaihtoehtoja toteutettiin mm. hankerahoilla ostetulla itsepalveluautomaatilla Mäntän kirjastoon ja infotaululla Vilppulan kirjastoon. Kirjastojen viihtyisyyttä lisättiin mukavilla ja värikkäillä kalusteilla. Ergonomiaa parannettiin säädettävillä palvelutiskeillä. Mänttä-Vilppulan ja Ruoveden kirjastoilla oli yhteinen hankeraha esi- ja alakoululaisten lukemisharrastuksen tukemiseen. Hankevaroin järjestettiin yhteensä kymmenen tilaisuutta Mäntässä, Vilppulassa ja Kolhossa. Ohjelmassa oli mm. lastenkirjailijan vierailu, nukketeatteri- ja lastenteatteriesitykset sekä sanataidepajoja.

Vuoden 2018 aikana oli käynnissä tai saatettu loppuun seuraavat hankkeet:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu
Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen AVI, Infotaulu ikkunaan, automaatti avuksi	6 000	1.5.2017- 31.12.2018
Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen, AVI/Opetus- ja kulttuuriministeriö Kirjakolahduksia koululaisille	6 000	-31.12.2018. Yhteistyössä Ruoveden kanssa. Mänttä-Vilppulan kirjaston osuus 50 %.
Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen AVI Kortilla kirjastoon -omatoimisesti	15 000	2.5.2018-31.12.2019 toteutus v. 2019

Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kirjasto, €/laina (v. 2018 luvussa mukana myös e-lainat)	4	4	4	4
Kirjasto, €/asukas	61	62	64	65

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Tilojen ja kirjastoasioinnin kehittäminen.	Kyllä/Ei	Itsepalveluautomaatin käyttöönotto 2018 aikana	Itsepalveluautomaatti ja lastenosaston kalusteita Mäntän kirjastoon; palvelutiski ja infonäyttö Vilppulan kirjastoon; palvelutiski ja nojatuolit Kolhon kirjastoon
Kaupunkilaisten lukuharrastuksen tukeminen.	Kyllä/Ei	Lukudiplomit, kirjavinkkaukset, kirjailijavierailut ym. tapahtumat	Opetussuunnitelman mukaiset koululaisten kirjastokäynnit, kirjavinkkaukset ja lukudiplomit ym; kirjailijavierailut, runomachineat, satutunnit, sanataidepajat.

KIRJASTOPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	+13 449	+12 300		+18 883	+6 583	153,5
Menot	-654 995	-676 638		-665 688	-10 950	98,4
Netto	-641 546	-664 338		-646 805	-17 533	97,4

NUORISOPALVELUT

Nuorisotilojen (Mänttä, Vilppula ja Kolho) koko vuoden käyntimäärä n. 7700 pysytteli edellisvuoden tasolla. Nuorisotilat olivat avoinna vuoden 2018 aikana vuorokausittain seuraavasti: Mänttä 188 pv., Vilppula 250 pv. ja Kolho 157 pv.

Toimintaa kehitettiin kuluvaan vuonna enemmän ohjatun ryhmätoiminnan ja tapahtumien suuntaan. Retkitoiminnan kiinnostus on tällä hetkellä vähentynyt nuorten keskuudessa. Tapahtumia järjestettiin erityisesti nuorisotiloissa (esim. lan- ja manga-tapahtumat) ja autettiin tapahtumajärjestämistä myös muualla kaupungin alueella (esim. Kolhon lasten juhannuskisat).

Nuorisopalvelut antoivat myös yhdistyksille kuluttomia asiantuntija- ja järjestelypalveluita (esim. äänentoistolaiteapu). Kesällä nuorisopalvelut olivat mukana kansainvälisen nuorten Rotary-leirin järjestelyissä ja toteutuksessa. Nuorisopalveluiden yhteistyöneuvotteluja käytiin lisäksi Saksan Rhein-Hunsrück Kreis -alueen edustajien kanssa heidän vieraillessa Mänttä-Vilppulassa syyskuussa 2018.

Poikkihallinnollisena yhteistyömuotona nuoriso-ohjaajat jalkautuivat oppilaitoksiin. Nuorisopalvelut olivat vahvasti mukana tukioppilastoiminnassa ja 6. ja 7.-luokkalaisten ryhmätykset järjestettiin yhdessä seurakunnan kanssa. Sivistyspalveluiden, sosiaalipalveluiden ja työvoimapalveluiden kanssa on tehty aktiivista yhteistyötä erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten palveluiden kehittämisessä.

Avustuksiin oli talousarviossa varattuna 4500 euroa, josta maksettiin kohdeavustuksia seuraaville yhdistyksille: Mänttä-Vilppulan 4H-yhdistys, Vilppulan Tähti, Koillis-Pirkan Kiekko, Mäntän Valo, Mäntän Nuorisosirkus, Mäntänvuoren Partiolaiset ja Vilppulan Pilkkijät.

Nuorisovaltuuston toiminta

Nuorisovaltuusto jatkoi toimintaansa aiemmassa kokoonpanossa ja edustajat olivat mukana lautakuntien työskentelyssä. Keväällä jäsenet vierailivat eduskunnassa kansanedustaja Arto Pirttilahden vieraina. Nuorisovaltuuston toimintaa on aktivoitu kuluvaan vuoden aikana entistä enemmän ja nuorten näkemyksiä on tuotu vahvemmin esiin eri lautakunnissa ja strategiatöiden kuten kulttuuristrategian valmistelussa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen / hyvinvointikertomuksen tavoitteet.	Kyllä/Ei	Nuorisovaltuuston kokoontumiset vuosisuunnitelman mukaisesti.	Nuorisovaltuuston toiminta jatkunut aktiivisena.
Nuorisopalveluiden kehittäminen nuorten toiveita noudatellen.	Tyytyväisyyskysely	Nuorisopalveluiden toimintaan osallistuvat nuoret ovat tyytyväisiä ja tuovat esille uusia kehittämisideoita.	Järjestettyä toimintaa suunnattu enemmän pienryhmätoimintana, avointen ovien toiminta ennallaan.

NUORISOPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	+985	+1 500		+2 360	+860	157,3
Menot	-153 751	-176 256		-165 079	-11 177	93,7
Netto	-152 766	-174 756		-162 719	-12 037	93,1

TAIDEKAUPUNKIMARKKINOINTI

Taidekaupunkimarkkinoinnilla on edistetty kaupungin kulttuuri- ja taidenäkyvyyttä sekä tunnettavuutta asuinpaikkana. Kulttuurimatkailun näkyvyyttä on tuotu esille yhteistyössä MW-Kehityksen kanssa sekä Helsingin että Tampereen matkailualan messuilla. Tapahtumien lipunmyyntipalveluita on toteutettu yhteistyössä kaupungin Asiointipisteen toimijoiden kanssa.

Asumisen markkinoinnissa näkyvyyttä on haettu Asta Rakentaja -messuilta Tampereelta sekä toteuttamalla messuihin liittyvää verkko- ja lehtimainontaa. Samalla on kehitetty sähköisiä muuttajapalveluita (manttavilppula/muuttajalle) ja toteutettu kaupungin näkyvyyttä verkon hakupalveluissa (Google). Lisäksi aktiivisella some-viestinnällä ja kampanjoilla on tuotu esiin kaupungin monipuolista palvelu-, tapahtuma- ja asumistarjontaa.

Taidekaupungin imagonäkyvyyttä on pidetty vuosittain yllä näkyvillä kaupunkiviireillä ja -opastuksilla erityisesti Mäntän ja Vilppulan taajamien sisääntuloissa ja ohjauksessa mm. Serlachius-museoille. Kaupungin brändinäkyvyyttä edistettiin lisäksi ottamalla käyttöön uudistetut Taidekaupunki-logot, käyntikortit, lomakkeet ja esityspohjat. Brändin mukaista näkyvyyttä tuotiin esille yleismainonnassa, artikkelituotannossa sekä taidekaupunkikuvauksissa (valokuvat ja videot).

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Taidekaupungin brändin näkyvyys	Kyllä/Ei	Kansallisen kulttuuri- ja taidenäkyvyyden edistäminen, Uuden logon käyttöönotto	Tapahtumien kansallinen näkyvyys toteutunut Logo ja niihin liittyvät tuotteet käytössä
Asumiskohteiden ja tonttien kysynnän lisääminen	Kyllä/Ei	Uusien asumiskohteiden aktiivinen markkinointi, Sähköisten muuttajapalveluiden kehittäminen, Messunäkyvyys	Kanervalahden ja Sassin ennakkomarkkinointi Muuttajalle – sivusto Asta- messut

TAIDEKAUPUNKIMARKKINOINTI YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot		-46 150		-49 774	+3 624	107,8
Netto		-46 150		-49 774	+3 624	107,8

KULTTUURI- JA HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ

Henkilötyövuodet	TA2014	TA2015	TA2016	TA2017	TA2018
Kirjasto	8,29	8,23	9,23	9,23	9,23
Autere-opisto	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09
Kulttuuripalvelut	0,97	0,97	0,97	0,97	0,97
Nuorisopalvelut	3	4	4	3	3
Yhteensä	14,35	15,29	16,29	15,29	15,29

KULTTUURI- JA HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot %
Tulot	+250 409	+206 100		+222 414	+16 314	107,9
Menot	-1 585 948	-1 648 985		-1 673 610	+24 625	101,5
Netto	-1 335 539	-1 442 885		-1 451 196	+8 311	100,6

TEKNISET PALVELUT

Tekniset palvelut saavutti taloudellisen tavoitteensa: nettotulos -2 680 000 euroa jäi vain noin 2 000 euroa tavoitteesta, kun huomioidaan ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot ilman poistoja. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suurimmalta osin. Toteutumatta jäi erityisesti toiminnan laajuuden, laadun ja tehokkuuden kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

TEKNINEN HALLINTO -vastuualue

Vuoden aikana on valmisteltu kaupungin asumisohjelmaa 2018-2022. Koko tekniset palvelut on osallistunut Sassin kehittämiseen ja Taidekaupungin saavutettavuuden parantamiseen. Teknisen hallinnon henkilöstö on ollut henkilöstösuunnitelman mukainen kaksi henkilötyövuotta. Projektisuunnittelija on osallistunut koko kaupunkia koskeviin kehittämisprojekteihin. Lisäksi on kaupungin työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen kautta ollut palkkatukityöllistetty tekemässä mm. arkistointiin ja asiakirjojen laadintaan liittyviä tehtäviä.

TEKNINEN HALLINTO

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	12 327	0	0			
Menot	-253 446	-302 407	-302 407	-291 061	-11 346	96,3
Netto	-241 119	-302 407	-302 407	-291 061	-11 346	96,3

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Digitalisaation hyödyntäminen prosessien tehostamisessa	Kyllä/ei	Tekninen lautakunta siirtyy täysin sähköiseen kokouskäytäntöön 8/2018 mennessä	Kyllä
Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti kaikilla palvelualueilla ja se otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon toimintojen kehittämisessä	Kyllä/Ei	Selvitetään käytettävä teknisen palvelukeskuksen palautejärjestelmä ja otetaan käyttöön 12/2018 mennessä	Ei / Selvitys valmistui. Käyttöönotto siirtyi alkuvuoteen 2019.
Viestinnässä ja tiedottamisessa käytetään vuorovaikutteisia ja monipuolisia tapoja ja tekniikoita ottaen huomioon eri väestöryhmien erilaiset tieto-, palvelu- ja asiointitarpeet	Kyllä/ei	Teknisen palvelukeskuksen www-sivujen sisältö on uudistettu 6/2018 mennessä	Ei / Työhön ei riittänyt resursseja. Siirtyy toteutettavaksi vuonna 2019.

KAUPUNKISUUNNITTELU -vastuualue

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin siinä määrin, kuin vastuualueen oli mahdollista ne saavuttaa. Kaupunkisuunnittelu osallistui asemakaavojen ja poikkeamislupien ohjaamiseen, asunto-ohjelman valmisteluun ja yhdessä MW –kehitys Oy:n kanssa Sassin alueen kehittämissuunnitteluun. Ympäristön parantamistoista Kirkkopuiston kunnostustyö aloitettiin syksyllä 2018 kaupungin ja seurakunnan yhteishankkeena. Kunnostustyö valmistuu keväällä 2019. Lisäksi vuoden aikana on tehty Taidekaupungin liikenteen kehittämissuunnitelma.

KAUPUNKISUUNNITTELU

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot		0	0			
Menot		-116 423	-116 423	-113 162	-3 261	97,2
Netto		-116 423	-116 423	-113 162	-3 261	97,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asuin-ympäristön viihtyisyyden ja elinympäristön turvallisuuden edistäminen	Kyllä/ei	Mäntän ja Vilppulan osayleiskaava on hyväksytty 9/2018 mennessä	Ei / Kaupunginhallitus asetti kaavan uudelleen nähtäville. Valmistunee kevään 2019 kuluessa.
Vahvistetaan Taidekaupungin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa muun muassa keskustaympäristöjen kehittämisellä. Elinkeino-elämän kehittäminen. Yrittäjyyden ja työpaikka-kehityksen edistäminen. Saavutettavuus ja sujuva asiointi. Kaavoituksessa ja maankäytössä sekä liikenneyhteyksien kehittämisessä otetaan huomioon yritysten tarpeet.	Kyllä/ei	Mäntän matkakeskussuunnitelma on tehty 10/2018	Ei / Tarvittavia lähtötietoja suunnitelman laatimiseksi ei ole ollut käytettävissä. Vilppulan keskustan kehittämissuunnitelman laatimista on valmistelu yhteistyössä Pirkanmaan Ely-keskuksen kanssa.

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT -vastuualue

Justiina Ateriapalvelut Oy aloittaa toimintansa 1.1.2019, jolloin Sarapihan ja Punatulkun keittiöiden henkilökunta siirtyy yhtiön palvelukseen. Talousarvion henkilöstökuluissa varauduttiin yhtiön aloitukseen elokuussa 2018. Aloituksen siirryttyä vuodelle 2019, henkilöstökuluihin varatuista määrärahoista jäi osa käyttämättä. Myös kahdeksan henkilön eläköitymisen johdosta henkilöstökulut alittuivat; uusilla työntekijöillä henkilöstökulut ovat pienemmät kuin eläköityneillä.

Ruokapalveluissa on ollut henkilöstöä 26,9 ja siivouspalveluissa 23,7 henkilötyövuotta- Yhteensä henkilöstön määrä on ollut 50,6 henkilötyövuotta, mikä on 1,8 vähemmän kuin henkilöstösuunnitelmassa.

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	3 193 611	+2 994 360	+2 994 360	+2 931 769	-62 590	97,9
Menot	-2 828 863	-3 009 406	-3 009 406	-2 811 281	-198 125	93,4
Netto	364 748	-15 406	-15 406	+120 488	+135 534	800,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen; maakuntauudistuksen	Kyllä/Ei	Sote-ruokapalveluiden yhtiöittämisselvitys on tehty	Kyllä

aiheuttamiin muutoksiin varautuminen		2018; yhtiö aloittaa toimintansa 1.1.2019	
Toimintojen sopeuttaminen yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	Kyllä/ei	Siivouspalveluiden laajuus ja järjestämistapa on selvitetty 9/2018	Ei / Valtuuston hyväksymän talouden tasapainotusohjelman mukaisesti ei toteuteta.

KIINTEISTÖ- JA MITTAUSPALVELUT -vastuualue

Vastuualueen taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin lukuun ottamatta maanmyyntituloihin budjetoitua Kanervalahden uuden asuntoalueen rantatonttien myyntituloja; avioitu tulo oli 100 000 euroa. Tonttimarkkinoinnin tehostamisesta huolimatta yhtään tonttia ei myyty. Maanmyyntitulojen myyntivoitto, reilu 37 000 euroa, saatiin kaupungin kahden metsäpalstan, Kolhon Kaijanniemen omakotitontin, Mäntän Sillanpääkatu 5a:n (rakennus ja tontti) ja yhden teollisuusrakentamiseen asemakaavoitetun määräalan myynnistä Vilppulassa. Lisäksi kaupunki myi nimelliseen hintaan entisen Pohjaslahden koulun ja siihen liittyvät maa-alueet. Kaupunki osti maata ja vesialuetta yhteensä noin 47,3 ha. Kiinteistönmuodostuksen tuloja saatiin lähes 15 000 euroa, joka on kolminkertainen arvioituun, johtuen osaksi loppuvuoden 2017 lohkomistoimitusten rekisteröinnin ja siten laskutuksen ajoittumisesta vuoden 2018 alkuun.

Toiminnalliset tavoitteet täyttyivät reilusti yli tavoitteen kiinteistönmuodostuksessa. Metsä Board Oyj:n esityksestä kaupungin kiinteistönmuodostus keskitettiin tehtaan ympäristön kuntoon saattamiseen määrärajoja lohkamalla. Maapoliittisen ohjelman laatiminen siirrettiin vuodelle 2019 resurssien puutteesta johtuen.

KIINTEISTÖ- JA MITTAUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	264 550	+261 000	+261 000	+231 933	-47 067	82,0
Menot	-297 098	-312 140	-312 140	-294 124	-18 016	94,2
Netto	-32 548	-51 140	-51 140	-80 191	+29 051	156,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakastytyvyyden kohentaminen	Kyllä/Ei	Erillisiä palstoja on lohkottu yleisiin alueisiin 30 kpl 2018	Kyllä / Palstoja lohkottiin 67 kpl. Lisäksi lohkamalla muodostettiin 16 tonttia.
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys; Kaupungin oman varallisuuden käyttö ja huolto on järkevää ja ennakoivaa	Kyllä/ei	Maapoliittinen ohjelma on laadittu 12/2018	Ei / Tavoitteen toteuttamiseksi ei ole resursoitu riittävästi aikaa. Tavoite siirretään vuodelle 2019.
Toimintojen sopeuttaminen yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	Kyllä/ei	Kiinteistö- ja mittauspalveluiden laajuus ja järjestämistapa on selvitetty 8/2018	Kyllä / Maanmittausteknikon tehtävät jaettiin ja tehtävänkuvaukset ao henkilöiden kanssa on tehty.

LIIKUNTAPALVELUT -vastuualue

Liikuntapalvelujen henkilöstön määrä on toteutunut henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Vuoden lopulla liikuntasihteerin tehtäviin liitettiin Mäntän Jääareena Oy:n toimitusjohtajan tehtävät.

Tarkasteluvuonna saatiin valtuustolta lisämääräraha kahteen hankkeeseen eli Mäntänvuoren portaisiin ja uimahallin kulunvalvonnan uusimisen ensimmäiseen vaiheeseen. Lisäksi liikuntapalveluille kirjattiin käyttötalouteen erillisenä menona vanhan jäähallin rungon purkaminen, mitä ei oltu huomioitu talousarviossa.

LIIKUNTAPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	+259 265	+284 730	+284 730	+289 495	+4 765	101,7
Menot	-1 585 388	-1 681 903	-1 695 903	-1 695 984	+81	100,0
Netto	-1 326 123	-1 397 173	-1 411 173	-1 406 489	-4 684	99,7

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toimintoja sopeutetaan yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	Kyllä/Ei	Liikuntapalveluiden yhtiöittämisselvitys on tehty 6/2018	Ei / Yhtiöittämisselvityksen ensimmäinen vaihe valmistui aikataulussa, mutta taloudellisia perusteita ei selvityksessä esitetty. Työ jatkuu vuonna 2019.
		Liikuntapalveluiden palveluverkko ja järjestämistapa on selvitetty 2018	Ei / Yhtiöittämisselvitys ei valmistunut.
Rakenteiden ja prosessien organisoiminen tarkoituksenmukaisiksi, toimiviksi ja tehokkaiksi. Palvelu- ja vastuualueiden keskinäistä yhteistyötä, tiedonkulkua ja viestintää tiivistetään suunnitelmallisesti	Kyllä/ei	Selvitys liikuntapalveluihin liittyvistä yhteistyö- ja palvelusopimuksista on valmis 6/2018	Ei / Resurssien puute.
Asiakastytyväisyyden kohentaminen; Asukasdemokratian kehittämisessä ja asiakaspalvelussa digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet otetaan aktiiviseen käyttöön perinteisten osallistumis- ja vaikuttamismuotojen rinnalla (esim. aloitteet, ajanvarausjärjestelmät, yhteydenpito, asiakastytyväisyyskyselyt ja kuntalaispalautteet)	Kyllä/ei	Kaupungin liikuntapoliittinen ohjelma on laadittu 2018	Ei / Yhtiöittämis- ja järjestämistapaselvitykset eivät ole valmistuneet.
		Liikuntapalveluiden vuorovarausjärjestelmä on uusittu ja www-sivujen sisältö uudistettu 6/2018 mennessä	Ei / Resurssien puute.

KAAVOITUSPALVELUT -vastuualue

Kaavoituspalvelut pysyi taloudellisissa tavoitteissaan. Tuloja tuli ennakoitua hieman vähemmän, mutta kaavoista peritään kaavoitussopimusten mukaiset kulut alkuvuonna 2019. Palkkakuluista säästy 50 % työajalle palkattavaksi suunnitellun kaavaharjoittelijan henkilöstökustannukset. Rakennusvalvonnassa uuden Lupapiste.fi –palvelun lupakohtaisten maksujen määrät ylittivät merkittävästi suunnitellusta, mikä ei kuitenkaan vaikuta vastuualueen kokonaistulokseen.

Kaavoituspalveluiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kohtuullisesti vuonna 2018. Asetettujen tavoitteiden lisäksi valmisteltiin edullisuusvyöhyketarkastelua, jonka on tarkoitus selkiyttää käyttötarkoituksenmuutokseen liittyvien poikkeamislupien käsittelyä Mänttä-Vilppulan ranta-alueilla. Lisäksi rakennusvalvonnassa otettiin käyttöön Facta Mukana –palvelu, mikä digitalisoinnin avulla tehostaa toimintaa ja asiakaspalvelua. Resurssitarkastelun perusteella rakennusvalvonnan toimistosihteerin tehtävä vakinaistetaan henkilöstösuunnitelman mukaisesti 1.1.2019.

KAAVOITUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	+86 030	+67 000	+67 000	+72 450	+5 450	108,1
Menot	-402 298	-333 799	-333 799	-321 581	-12 218	96,3
Netto	-316 268	-266 799	-266 799	-249 131	-17 668	93,4

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asumisen tonttitarjonnan monipuolistaminen	Kyllä/ei	Sassin asemakaavahanke on hyväksytty 4/2018	Ei / Aikataulu viivästyi kahdella kuukaudella neuvottelujen vuoksi. Sassin asemakaava hyväksyttiin valtuustossa 18.6.
Elinkeinojen, matkailun, virkistys- ja harrastustoiminnan mahdollisuuksien parantaminen		Isonniemen Kanervalahden asuinalueen asemakaava on hyväksytty 5/2018	Kyllä
		Vilppulankosken ympäristön asemakaavahanke on käynnistetty 9/2018	Ei / Siirrettiin resurssien puutteesta johtuen vuodelle 2019. Lähtötietojen kerääminen on aloitettu.

Asuinympäristön viihtyisyyden ja elinympäristön turvallisuuden edistäminen; Keskustojen kehittämissuunnitelmat saatetaan loppuun ja otetaan käyttöön taloudelliset realiteetit huomioon ottaen	Kyllä/Ei	Mäntän keskustan asemakaavamuutos matkakeskuksen osalta on käynnistetty 8/2018 Vilppulan keskustan asemakaavamuutos kehittämissuunnitelman mukaisesti on käynnistetty 10/2018	Ei / Käynnistetään kokonaisuutta käsittelevän yleissuunnittelun valmistuttua 2019 vuoden lopulla. Ei / Käynnistetään kokonaisuutta käsittelevän yleissuunnittelun valmistuttua 2019 vuoden lopulla.
Lupa- ja asiointipalveluiden saavutettavuutta sekä prosessien tehostaminen digitalisoimalla palveluita ja prosesseja aktiivisesti.	Kyllä/Ei	Rakennusvalvonnan Lupapiste.fi –palvelu ja sähköinen arkistointijärjestelmä on otettu käyttöön 4/2018 mennessä Sähköisen arkistointijärjestelmän täydentäminen vanhoilla rakennusluvilla aloitetaan 6/2018	Kyllä Kyllä
Asiakastyytyväisyyden kohentaminen	Kyllä/ei	Rakennusjärjestyksen uusiminen yhteistyössä naapurikuntien kanssa aloitetaan 5/2018 Rakennusvalvonnan taksan uusiminen yhteistyössä naapurikuntien kanssa aloitetaan 8/2018	Kyllä / Luonnos on valmis. Kyllä / Taksa otetaan käyttöön 1.1.2019.

TILAPALVELUT -vastuualue

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet. Tuloja toteutui noin 100 000 euroa vähemmän kuin tavoite, koska Kiinteistö Oy Kolhon Teollisuustalon budjetoidut vuokratulot eivät toteutuneet täysimääräisesti. Kaupunki myi yhtiön osakkeita, joihin kohdistuneista tiloista ei vastaavasti saatu enää vuokratuloja.

Menot ylittyivät noin 190 000 eurolla tavoitteeseen verrattuna. Ylitys koostuu pääasiassa rakennusten, niiden koneiden ja laitteiden ja alueiden kunnossapidon sekä energian kustannuksista. Kunnossapitoa jouduttiin tekemään 250 000 eurolla budjetoitua 455 000 euroa enemmän, eli noin 705 000 eurolla. Kunnossapitoa tehtiin huomattavasti budjetoitua enemmän mm. seuraavissa rakennuksissa: Vilppulankosken koulu (25 t€), Vilppulan yhteiskoulu (30 t€), Koskelan yläkoulu ja Mäntän lukio (40 t€), Uimahalli (20 t€), Punatulkku (20 t€), Sarapiha (55 t€). Energiakulut (vesi- ja jätevesi, lämmitys ja sähkö) ylittyivät noin 60 tuhannella eurolla (3,8 %) budjetoidusta ollen noin -1 630 000 euroa. Joiltakin osin pystyttiin vastaavasti säästämään kustannuksissa.

Tilapalvelupäällikkö irtisanoutui 30.9.2018. Tekninen johtaja on hoitanut tilapalvelupäällikön tehtäviä toistaiseksi. Resurssivajauksen vuoksi kaikkia tehtäviä ei ole pystytty hoitamaan suunnitellulla tavalla ja aikataulussa.

TILAPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	4 532 110	+4 998 544	+4 998 544	+4 900 253	-98 291	98,0
Menot	-3 670 268	-3 475 148	-3 475 148	-3 661 043	+185 895	105,3
Netto	861 842	+1 523 406	+1 523 406	+1 239 210	-284 186	81,3

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asuin-ympäristön viihtyisyyden ja elinympäristön turvallisuuden edistäminen; kaupungin omien kiinteistöjen hoito ja kehittäminen on aktiivista, suunnitelmallista ja jatkuvaa	Kyllä/ei	Kiinteistönhoitopalvelut on organisoitu uudelleen 6/2018 mennessä	Kyllä
		Kiinteistönpidon järjestelmä on otettu käyttöön 12/2018 mennessä	Kyllä
		Kiinteistöjen ja tilojen hallintajärjestelmä on otettu käyttöön 12/2018 mennessä	Kyllä
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys; rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita, kaupungin sisäiset prosessit digitalisoidaan vaiheittain lähtien liikkeelle mm. sähköisten kalenterien ja arkistointijärjestelmien käyttöönotosta		Sisäisen vuokran määritystapa ja jakoperusteet on tarkistettu ja päivitetty 6/2018 mennessä	Kyllä / Uudesta sisäisen vuokran järjestelmän käyttöönotosta päätetään ennen vuoden 2020 talousarvion laatimista.

YMPÄRISTÖ JA PELASTUSPALVELUT -vastuualue

Keurusselän ympäristölautakunnan ja sen alaisen ympäristönsuojelujaoston toiminta perustuu kuntien väliseen yhteistoimintasopimukseen. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Keuruun kaupunki toimii lautakunnan, jaoston sekä niiden alaisen Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston isäntäkuntana. Lautakunnan ja jaoston toiminta ja kustannusten jako on ollut yhteistoimintasopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaista. Menojen toteutuma 2018 oli noin 700 000 euroa, mikä on noin 20 000 euroa vähemmän kuin budjetoitu.

Pelastuspalveluista huolehtii Pirkanmaan pelastuslaitos. Kuntien maksuosuudet perustuvat asukaslukupohjaiseen kustannusjakoon. Menojen toteutuma 2018 oli noin 200 000 euroa, mikä on noin 90 000 euroa vähemmän kuin budjetoitu.

YMPÄRISTÖ- JA PELASTUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-1 044 356	-1 037 560	-1 037 560	-922 760	-114 800	88,9
Netto	-1 044 356	-1 037 560	-1 037 560	-922 760	-114 800	88,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen; maakuntauudistuksen aiheuttamiin muutoksiin varautuminen	Kyllä/Ei	Selvitys ympäristönsuojelun järjestämistavasta on tehty 2018	Ei/ Tavoite siirretään vuodelle 2019 sote/maakuntauudistuksen siirtymisen vuoksi.

INFRAPALVELUT -vastuualue

Vastuualue on pysynyt talousarviossa asetetuissa raameissa kulujen ja tulojen suhteen. Tulot muotoutuivat lähinnä puuston myynnistä, torimaksuista, Vilppulan matkailualueen maksuista ja työluvista.

Vastuualue teki sisäisen työpaikkakyselyn, jonka tulokset eivät aiheuttaneet merkittäviä kehitystarpeita.

INFRAPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	+217 276	+130 000	+130 000	+139 800	+9 799	107,5
Menot	-1 208 815	-1 122 517	-1 130 517	-1 116 507	-140 092	98,8
Netto	-991 538	-992 517	-1 000 517	-976 707	-23 809	97,6

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asukasdemokratian aktiivinen kehittäminen ja asiakastytytyväisyyden kohentaminen	Kyllä/Ei	Tehdään selvitys digitaalisesta paikkatietoon perustuvasta palautekanavasta osana teknisen palvelukeskuksen palautejärjestelmän selvitystä 9/2018 mennessä	Kyllä / Selvitysten perusteella tässä vaiheessa ei oteta käyttöön ostopalveluna toteutettavaa sähköistä palautejärjestelmää kustannussyistä. Aloitettiin palautejärjestelmän tekeminen omana tuotantona.
Asuin- ja elinympäristön siisteydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen; Viherrakentamiseen panostetaan ja puistoalueet kunnostetaan; Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Positiivisten palautteiden määrä / palautteiden kokonaismäärä	Vihertöiden ja puhtaanapidon hoitoluokitusta hyödynnetään, tiivistetään vastuualueen sisäistä yhteistyötä. Aloitetaan palautteiden systemaattinen kerääminen 1.1.2018. Seurataan neljännesvuosittain.	Ei ole raportoitu / Reklamaatioiden kirjaaminen osoittautui erittäin hankalaksi eikä ole toteutunut suunnitelman mukaisesti. Suurin osa palautteista jää kirjaamatta, koska suurin osa palautteista tulee puhelimitse ja ollessa maastossa. Kirjaaminen helposti unohtuu.

Toiminnan ja talouden tiukka yhteys; Kaupungin oman varallisuuden käyttö ja huolto on järkevää ja ennakoivaa	Kyllä/Ei	Selvitetään infrapalveluihin liittyvät yhteistyö- ja palvelusopimukset sekä tarvittavat puitesopimukset 3/2018 mennessä. Selvityksen perusteella päätetään jatkotoimista.	Kyllä / On pyydetty eri toimijoilta vuositarjoukset konetöistä ja kiviaineksista vuodelle 2018. Varsinaisia puitesopimuksia ei tehty.
Asukasdemokratian aktiivinen kehittäminen ja asiakastytyväisyyden kohentaminen	Kyllä/Ei	Yksityistieavustuskäytäntöjen uusiminen ja yhdenmukaistaminen uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen	Ei / On käynnissä. Odottaa hallinto-oikeuden päätöstä valituksesta kaupunginvaltuuston päätöksestä yksityistiekäytäntöjen yhdenmukaistamisesta.

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2017	TA 2018	TA+muutos	Toteuma TP 2018	Poikkeama	Tot%
Tulot	+8 539 802	+8 735 644	+8 735 644	+8 547 700	-187 944	97,9
Menot	-11 020 458	-11 391 303	-11 413 303	-11 227 503	-185 800	98,4
Netto	-2 480 656	-2 655 659	-2 677 659	-2 679 803	+2 144	100,1

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus 1)	Määrärahat				Tuloarviot			
		Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS									
Kaupunginvaltuusto	N	129 621		141 801	-12 180				
Keskusvaalilautakunta	N	48 000		15 155	32 845	45 000		18 724	-26 276
Tarkastuslautakunta	N	22 715		31 133	-8 418				0
Konsernipalvelut	N	7 185 840	519 501	7 104 448	600 893	5 621 512	318 593	5 594 734	-345 371
Yleishallinto	N	1 565 607	200 000	1 915 716	-150 109	3 240 000		2 964 705	-275 295
Hallintopalvelut	N	273 764		280 293	-6 529				
Henkilöstöpalvelut	N	615 695		604 783	10 912	131 300		106 053	-25 247
Talouspalvelut	N	648 111		525 853	122 258	10 000		10 000	0
Tietohallintopalvelut	N	340 519		296 781	43 738	16 740		21 413	4 673
Yhteispalvelut	N	312 512		312 131	381	25 000		32 992	7 992
Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut	N	3 192 116	319 501	2 943 598	-568 019	2 137 272	318 593	2 389 386	-66 479
Joukkoliikenne	N	237 516		225 293	12 223	61 200		70 185	8 985
Sosiaali- ja terveyspalvelut	N	59 628 364		58 446 139	1 182 225	16 027 686		14 436 453	-1 591 233
Sivistyspalvelut	N	15 040 792		14 521 003	519 789	862 930		880 944	18 014
Sivistystoimen hallinto	N	200 617		202 817	-2 200				
Varhaiskasvatus	N	3 971 424		3 769 240	202 184	492 000		386 367	-105 633
Perusopetus	N	9 421 162		9 070 695	350 467	342 930		483 624	140 694
Lukiokoulutus	N	1 104 349		1 158 101	-53 752	20 000		4 998	-15 002
Tuki- ja ostopalvelut	N	184 006		160 574	23 432	8 000		5 953	-2 047
Muut sivistys- ja opetuspalvelut	N	159 234		159 576	-342				
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	N	1 648 985		1 673 610	-24 625	206 100		222 414	16 314
Kulttuuripalvelut	N	253 889		229 820	24 069				
Autere-opisto	N	496 052		563 249	-67 197	192 300		201 171	8 871
Kirjastopalvelut	N	676 638		665 688	10 950	12 300		18 883	6 583
Nuorisopalvelut	N	176 256		165 079	11 177	1 500		2 360	860
Taidekaupunkimarkkinointi	N	46 150		49 774	-3 624				
Tekniset palvelut	N	11 391 303	22 000	11 227 503	185 800	8 735 644		8 530 370	-205 274
Tekninen hallinto	N	302 407		291 061	11 346				
Kaupunkisuunnittelu	N	116 423		113 162	3 261				
Siivous- ja ruokapalvelut	N	3 009 406		2 811 281	198 125	2 994 360		2 931 769	-62 591
Kiinteistö- ja muttauspalvelut	N	312 140		294 124	18 016	261 000		213 933	-47 067
Liikuntapalvelut	N	1 681 903	14 000	1 695 984	81	284 730		272 165	-12 565
Kaavoituspalvelut	N	333 799		321 581	12 218	67 000		72 450	5 450
Tilapalvelut	N	3 475 148		3 666 240	-191 092	4 998 544		4 900 001	-98 543
Ympäristö- ja pelastuspalvelut	N	1 037 560		922 760	114 800				
Infrapalvelut	N	1 122 517	8 000	1 116 507	14 010	130 000		139 800	9 800
TULOSLASKELMA									
Verotulo						40 650 000		39 313 713	1 336 287
Valtionosuudet						25 512 174		25 425 910	86 264
Korkotulot						250 950		139 795	111 155
Muut rahoitustulot						292 500		751 202	-458 702
Korkomenot		400 000		454 715	-54 715				
Muut rahoitusmenot		8 500		16 785	-8 285				
Satunnaiset erät									
INVESTOINTIOSA									
Arvopaperit ja asunto-osakkeet				38 375	38 375				
Muu käyttöomaisuus		100 000		69 697	30 303				
Kiinteä omaisuus		200 000		29 516	170 484				
Irtain käyttöomaisuus		70 000	30 000	68 641	31 359				
Infrapalvelut		1 395 000	337 434	1 266 204	466 230				
Tilapalvelut		715 000	159 154	303 089	571 065				
RAHOITUSOSA									
Antolainauksen muutokset								46 666	-46 667
Lainakannan muutokset						3 015 744		3 015 744	0
Pakollisen varauksen purku									
Vaikutus maksuvalmiuteen									
YHTEENSÄ		97 984 120	1 068 089	95 407 814	3 721 145	101 220 240	318 593	98 376 669	-1 105 489

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma (ulkoinen sis. Juupajoki)

TULOSLASKELMA	2018	2017
ulkoinen sis. Juupajoki		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	11 985 563,39	12 378 210,22
Maksutuotot	5 374 913,57	5 418 500,550
Tuet ja avustukset	787 831,88	728 911,020
Muut tuotot	4 458 809,92	4 581 430,360
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintatuotot yhteensä	22 607 118,76	23 107 052,15
Henkilöstökulut	-18 363 381,98	-18 609 402,85
Palkat ja palkkiot	-13 689 087,96	-13 756 964,31
Henkilösivukulut	-4 674 294,02	-4 852 438,54
Eläkekulut	-4 180 282,50	-4 244 812,29
Muut henkilösivukulut	-494 011,52	-607 626,25
Palvelujen ostot	-58 038 976,31	-56 990 448,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 858 923,03	-4 597 653,52
Avustukset	-2 939 456,83	-3 414 212,94
Muut toimintakulut	-1 866 202,50	-1 271 926,11
Toimintakulut yhteensä	-86 066 940,65	-84 883 643,50
Toimintakate	-63 459 821,89	-61 776 591,35
Verotulot	39 313 712,69	40 637 492,67
Valtionosuudet	25 425 910,00	26 691 244,00
Rahoitustuotot ja -kulut	419 497,25	657 920,15
Korkotuotot	139 795,45	143 115,49
Muut rahoitustuotot	751 201,89	913 973,62
Korkokulut	-454 715,08	-398 546,30
Muut rahoituskulut	-16 785,01	-622,66
Vuosikate	1 699 298,05	6 210 065,47
Poistot ja arvonalentumiset yht	-2 854 176,74	-3 203 197,81
Satunnaiset erä yhteensä		
Tilikauden tulos	-1 154 878,69	3 006 867,66
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	4 150,00	4 150,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	-1 150 728,69	3 011 017,66

Tuloslaskelma ulkoinen, kaupunki

TULOSLASKELMA	2018	2017
ulkoinen		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	5 193 901,52	5 792 461,67
Maksutuotot	4 695 164,29	4 720 746,36
Tuet ja avustukset	787 831,88	712 985,72
Muut tuotot	4 391 346,61	4 559 675,67
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintatuotot yhteensä	15 068 244,30	15 785 869,42
Henkilöstökulut	-18 163 720,41	-18 311 629,25
Palkat ja palkkiot	-13 523 467,45	-13 525 171,36
Henkilösivukulut	-4 640 252,96	-4 786 457,89
Eläkekulut	-4 152 936,04	-4 190 460,82
Muut henkilösivukulut	-487 316,92	-595 997,07
Palvelujen ostot	-51 053 590,42	-50 433 588,07
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 709 780,09	-4 464 674,97
Avustukset	-2 820 632,32	-3 082 187,04
Muut toimintakulut	-1 780 342,95	-1 270 381,44
Toimintakulut yhteensä	-78 528 066,19	-77 562 460,77
Toimintakate	-63 459 821,89	-61 776 591,35
Verotulot	39 313 712,69	40 637 492,67
Valtionosuudet	25 425 910,00	26 691 244,00
Rahoitustuotot ja -kulut	419 497,25	657 920,15
Korkotuotot	139 795,45	143 115,49
Muut rahoitustuotot	751 201,89	913 973,62
Korkokulut	-454 715,08	-398 546,30
Muut rahoituskulut	-16 785,01	-622,66
Vuosikate	1 699 298,05	6 210 065,47
Poistot ja arvonalentumiset yht	-2 854 176,74	-3 203 197,81
Satunnaiset erä yhteensä		
Tilikauden tulos	-1 154 878,69	3 006 867,66
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	4 150,00	4 150,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	-1 150 728,69	3 011 017,66

Tase

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	24 251,53	115 096,30
Muut pitkävaikutteiset menot	76 058,86	139 567,48
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 871 562,56	5 778 883,56
Rakennukset	26 902 942,89	28 265 169,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 688 973,11	9 786 239,85
Koneet ja kalusto	414 649,55	616 294,72
Muut aineelliset hyödykkeet	178 365,91	133 820,46
Ennakkom. ja keskeneräiset hankinnat	1 421 814,72	860 575,80
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	16 734 478,93	16 696 103,93
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	15 283 485,61	15 330 152,28
Muut saamiset	181 375,59	181 375,59
PYSYVÄT VASTAAVAT	76 777 959,26	77 903 279,28
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen varat	22,34	80,20
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Keskeneräiset tuotteet		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	21 626,05	31 626,05
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 129 678,05	2 524 689,84
Lainasaamiset	1 243 565,00	1 348 000,00
Muut saamiset	1 489 284,54	932 998,03
Siirtosaamiset	2 663 280,35	2 633 824,20
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	35 271,12	35 271,12
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	2 177 003,05	1 218 709,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 759 708,16	8 725 118,24
VASTAAVAA	87 537 689,76	86 628 477,72

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot		
Edellisten kausien yli-/ali	3 944 882,40	933 864,74
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 150 728,69	3 011 017,66
OMA PÄÄOMA	38 182 578,82	39 333 307,51
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	80 927,46	85 077,46
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET YHT.	80 927,46	85 077,46
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	82 603,30	210 407,65
Lahjoitusrahastojen pääomat	158 227,26	158 510,12
Muut toimeksiantojen pääoma	12 725,79	19 738,18
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	253 556,35	388 655,95
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 325 644,04	36 341 388,60
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat/Liittymismaksut		
Siitovelat		
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	5 000 000,00	3 000 000,00
Lyhennysosuudet/kotimaiset luotonantakat	3 015 744,56	3 015 744,56
Saadut ennakot		
Ostovelat	3 005 250,40	2 040 218,81
Muut velat/Liittymismaksut	312 019,44	315 751,09
Siirtovelat	4 361 968,69	2 108 333,74
VIERAS PÄÄOMA	49 020 627,13	46 821 436,80
VASTATTAVAA	87 537 689,76	86 628 477,72

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2018	2017
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	1 699 298,05	6 210 065,47
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-2 945 598,67	-2 877 182,73
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-1 917 229,72	-9 179 287,07
Rahoitusosuudet inves.menoihin	0,00	29 105,00
Pysyvien vast. hyöd luovutust.	141 706,33	1 626 839,74
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 945 598,67	2 877 182,73
Toiminnan ja investointien rahavirta	-76 225,34	-1 313 276,86
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-34 982,00
Antolainasaamisten vähennykset	46 666,67	93 333,34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 015 744,56	-3 015 744,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000,00	3 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalm. muutokset		
Toimeksiant. Varojen ja po muutokset	-135 041,74	207 368,85
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-1 076 295,87	1 473 495,90
Korottomien velkojen muutos	3 214 934,89	-1 889 929,95
Rahoituksen rahavirta	1 034 519,39	-166 458,42
Rahavarojen muutos	-958 294,05	1 479 735,28
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.2018	2 212 274,17	1 253 980,12
Rahavarat 1.1.2018	1 253 980,12	2 733 715,40

Konsernilaskelmat

Konsernin tulolaskelma

Konsernituloslaskelma 2018	2018	2017
Toimintatuotot	63 492 994,71	61 578 650,94
Toimintakulut	-129 382 473,68	-124 698 542,55
Osuus osakkuusyht voitosta	33 048,60	845 478,87
Toimintakate	-65 856 430,37	-62 274 412,74
Verotulot	39 313 712,69	40 637 492,67
Valtionosuudet	31 202 111,83	32 443 195,82
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 741,68	214 078,19
Muut rahoitustuotot	759 562,20	939 245,73
Korkokulut	-804 994,08	-963 794,83
Muut rahoituskulut	-207 789,23	-146 500,22
Vuosikate	4 425 914,72	10 849 304,62
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 129 548,90	-6 020 980,90
Omistuksen eliminointierot	-91 849,94	12 150,89
Arvonalentumiset	0,00	-1 156 328,40
Tilikauden tulos	-1 795 484,12	3 684 146,21
Tilinpäätössiirrot	720,16	812,34
Tilikauden verot	-101 744,78	-100 525,78
Laskennallinen verokulu	32 657,27	119 416,10
Vähemmistöosuudet	-155 351,09	-163 692,40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 019 202,56	3 540 156,47

Konsernitase

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	112 248,48	173 105,69
Muut pitkävaikutteiset menot	870 156,17	614 074,98
Ennakkomaksut	9 365,26	920,88
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	7 701 778,87	7 609 334,40
Rakennukset	60 245 106,49	61 712 949,28
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 392 032,32	18 120 079,80
Koneet ja kalusto	2 157 981,25	2 214 638,42
Muut aineelliset hyödykkeet	272 114,19	229 703,84
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	7 562 128,72	6 268 134,85
SIJOITUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 394 158,01	2 007 075,40
Muut osakkeet ja osuudet	4 675 556,10	2 658 696,24
Muut lainasaamiset	38 986,66	42 885,33
Muut saamiset	193 697,60	193 153,08
PYSYVÄT VASTAAVAT	103 625 310,12	101 844 752,19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	306 679,60	194 505,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	522 650,76	505 224,98
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	99 512,76	143 571,54
Lyhytaikaiset saamiset	12 514 843,86	10 431 529,13
RAHOITUSARVOPAPERIT	146 667,76	197 047,21
RAHAT JA PANKKISAAMISET	8 575 362,10	7 409 803,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 859 037,24	18 687 176,26
VASTAAVAA	125 791 026,96	120 726 433,68

VASTATTAVAA	2 018	2 017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	771 801,09	771 801,09
Arvonkorotusrahasto	11 256,91	11 256,91
Muut omat rahastot	615 629,54	644 901,48
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 100 995,94	593 289,77
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 019 202,56	3 540 156,46
OMA PÄÄOMA	40 868 906,03	40 949 830,82
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 081 614,09	1 054 561,41
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 384 685,87	1 193 801,09
PAKOLLISET VARAUKSET	1 384 685,87	1 193 801,09
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	750 902,11	741 772,22
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	53 643 674,48	55 234 674,75
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 783 862,08	1 838 331,37
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	10 028 832,24	7 752 565,81
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	16 248 550,06	11 960 896,21
VIERAS PÄÄOMA	81 704 918,86	76 786 468,14
VASTATTAVAA	125 791 026,96	120 726 433,68

Konsernirahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma 2018	2018	2017
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	4 425 914,72	10 849 304,62
Tilikauden verot	-101 744,78	-100 525,78
Tulorahoituksen korjauserät	-2 632 012,04	-3 367 324,21
TOIMINNAN rahavirta	1 692 157,90	7 381 454,63
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-6 950 335,79	-11 287 050,33
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	29 105,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 434 842,59	2 863 190,68
INVESTOINTIEN rahavirta	-3 515 493,20	-8 394 754,65
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 823 335,30	-1 013 300,02
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	-767,98	-8 233,20
Antolainasaamisten vähennykset	3 898,66	5 463,62
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	2 744 140,16	1 135 385,82
Pitkäaik. lainojen vähennys	-9 360 144,20	-4 845 231,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 007 844,52	3 020 987,72
LAINAKANNAN MUUTOKSET	391 840,48	-688 858,02
Oman pääoman muutokset	1 938 277,77	-287 885,78
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-121 304,26	214 765,55
Vaihto-omaisuuden muutos	-17 405,78	67 567,23
Saamisten muutos	-2 090 425,18	1 439 716,31
Korottomien velkojen muutos	2 834 400,84	-1 723 849,25
Muut maksuvalmiuden muutokset	605 265,62	-1 800,16
Rahoituksen rahavirta	2 938 514,55	-981 313,54
Rahavarojen muutos	1 115 179,25	-1 994 613,56
Rahavarojen muutos		
RAHAVARAT 31.12.	8 722 029,86	7 606 850,61
RAHAVARAT 1.1.	7 606 850,61	9 601 464,17
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 115 179,25	-1 994 613,56

Liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Verotilityslain uudistuksesta johtuen joulukuussa peritään myös kuntien osuudet ennakonpalautuksista.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Kaupungilla on koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksia on voimassa 13.8.2012-30.6.2022 ja 22.1.2019-22.1.2026 asti.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Mänttä-Vilppulan kaupunki toimii Juupajoen kunnan sosiaali-, ja terveystalouden isäntäkuntana, joten Juupajoen kunnan sosiaali-, ja terveystalouden luvut sisältyvät Mänttä-Vilppulan kaupungin tilinpäätökseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt (11 kpl). Kuntayhtymät (3 kpl), joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita on kuusi kappaletta. Yhdistelemättä on jätetty viisi osakkuusyhteisöä ja yksi omistusyhteisyhteisö, joilla on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Taseessa on pitkäaikaisia laskennallisia verovelkoja 203 091,17 € ja lyhytaikaisia 81 722,73 €. Pitkäaikaisia laskennallisia verosaamia 14 155,80 € (PSHP).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin, sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty KILA:n kuntajaoston konserniyleisohjeen 2015 mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakeyhtiömuotoisten tytärien poistosuunnitelmia ei ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernin kannalta olennaiset on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin jaksotusperiaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavissa.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Omaisuuksien eliminointierot tilikaudella

Konsernin sijoituksista tilikaudella kuluiksi kirjatut eliminointierot 91.849,94 €.

Konsernirakenteen sisäiset muutokset

Sastamalan Koulutuskuntayhtymän omistusprosentti laski 1,17 %.

Muut konsernirakenteen muutokset

Mäntänvuoren Terveys Oy:stä on myyty 1500 osaketta (khal 11.6.2018 § 148). Myytyjen osakkeiden osuus aiempien tilikausien yli-/alijäämästä on kirjattu myyntivoittoa ja -tappiota vastaan (288.782,29 €). Kaupungin omistusosuudeksi yrityksestä jäi 19 %, minkä johdosta se on jäänyt pois osakkuusyhtiöistä. Muutoksen vaikutus konsernissa 733.007,47 euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki ja Juupajoen kunta perustivat tytäryhteisö Justiina Ateriapalvelut Oy:n (kvalt 3.9.2018 § 53 ja khal 8.10.2018 § 234). Yhtiön toimialana on ateria- ja ravitsemispalveluiden tuottaminen pääasiassa Mänttä-Vilppulan kaupungissa ja Juupajoen kunnassa sosiaali- ja terveyssektorille, mutta mahdollisuus on tuottaa palveluita myös muille. Kaupungin omistusosuus on 83 % ja yhtiön varsinainen operatiivinen toiminta alkaa vuoden 2019 alusta, mutta yhtiön valmistavat toimenpiteet ovat vaikuttaneet siihen, että se on otettu mukaan konserniin jo vuonna 2018.

Yhdisteltäviin osakkuusyhteisöihin tuli mukaan Mäntän Energia Oy, mistä Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy omistaa 30 %.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhteisöjen edellisten tilinpäätösten epäolennaiset korjaukset on kirjattu vuoden 2017 tuotoiksi/kuluiksi.

Sastamalan koulutuskuntayhtymän tytär Aiko Academy Oy on korjannut 2017 tilinpäätöstään ja Saskyn konsernitilinpäätöksen vertailutiedot on näiltä osin korjattu.

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	6 516 347	7 387 693	5 611 164	6 452 691
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	46 488 094	42 807 616	14 436 453	13 828 762
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 803 651	2 219 753	1 098 830	1 229 157
Yhdyskuntapalvelut	5 392 424	5 207 115	1 460 672	1 596 442
Muut palvelut	3 292 479	3 956 474		
Yhteensä	63 492 995	61 578 651	22 607 119	23 107 052

7) Verotulojen erittely		
	2018	2017
Kunnan tulovero	34 122 421	35 684 346
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 046 296	1 700 806
Kiinteistövero	3 144 995	3 252 340
Muut verotulot		
Yhteensä	39 313 712	40 637 492

8) Valtionosuuksien erittely		
	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	22 238 482	23 273 532
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tase	4 328 334	4 320 732
Järjestelmämuutoksen tase		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 140 906	-903 020
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	25 425 910	26 691 244

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	44 144 216	43 865 166
Muiden palvelujen ostot	13 894 760	13 125 282
Palvelujen ostot yhteensä	58 038 976	56 990 448

11) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Uusi poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2015. Vanhoihin hyödykkeisiin sovellettu aikaisempaa poistosuunnitelmaa

	Uusi/Vanha	Poistomenetelmä	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Aineettomat oikeudet	5/5	Tasapoisto	20,00 %
Liikearvo	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut pitkävaikutteiset menot			
*Vesiosuuskuntien vesihuoltoavustukset	5/5	Tasapoisto	20,00 %
*ATK-ohjelmistot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*Muut pitkävaikutteiset menot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*) Edellä kohdassa "muut pitkävaikutteiset menot" poisto aika voi olla kuitenkin erityisestä syystä khall päätöksellä enintään 20 v (KPL§5-9)			
Aineelliset hyödykkeet			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 / 30	Tasapoisto	3,30 %
Talousrakennukset	10/15	Tasapoisto	6,60 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 / 25	Tasapoisto	4,00 %
Asuinrakennukset	30 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 / 20	Tasapoisto	5,00 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10/15	Tasapoisto	6,60 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Vedenjakeluverkosto	30 / 35	Tasapoisto	2,90 %
Viemäriverkko	30 / 35	Tasapoisto	2,90 %
Kolho-Vilppula-Mänttä runkovesi/viemäri	30 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Sähköjohdot, muutoasemat, ulkovalaistulaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Sähkö-, vesi yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10/10	Tasapoisto	10,00 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10/10	Tasapoisto	10,00 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	4/5	Tasapoisto	20,00 %
Muut liikkuvat työkonet	5/7	Tasapoisto	14,30 %
Muut raskaat koneet	10/12	Tasapoisto	8,30 %
Muut kevyet koneet	5/7	Tasapoisto	14,30 %
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5/10	Tasapoisto	10,00 %
ATK-laitteet	3/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut laitteet ja kalusto	3/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukaan		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoaikaa		

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuut 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuut 31.12.				
Potilasvahinkovaraus 1.1.	1 178 998	1 215 365		
Lisäykset tilikaudella	180 949	40 916		
Vähennykset tilikaudella	0	77 283		
Potilasvahinkovaraus 31.12.	1 359 947	1 178 998		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	14 803	57 473		
Lisäykset tilikaudella	11 455			
Vähennykset tilikaudella	-1 520	42 670		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	24 738	14 803		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	37 130		37 130	83 149
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	1 996 889	3 161 768	2 947 005	3 027 722
Myyntivoitot yhteensä	2 034 019	3 161 768	2 984 135	3 110 871
Myyntitappiot	265 907	710 230	38 536	233 689
Myyntitappiot yhteensä	265 907	710 230	38 536	233 689

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä	83 740	104 578
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	130 194	130 194
Yhteensä	213 934	234 772

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	4150	4 150
Yhteensä	4 150	4 150

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	11 257	11 257		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	11 257	11 257	0	0
Rakennukset				
Arvo 1.1				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12				
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	11 257	11 257	0	0

Rahoitusarvopaperit				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Rahoitusarvopaperit yht.	146 668	197 047	35 271	35 271

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	115 096	139 567		254 663
Lisäykset tilikauden aikana	26 815	39 346		66 161
Rahoitusosuudet tilikaudella				0
Vähennykset tilikauden aikana				0
Siirrot erien välillä				0
Tilikauden poistot	-117 660	-102 854		-220 514
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0
Poistamaton hankintameno 31.12.				0
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 251	76 059		100 310
Olennot lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				0

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankkeet	Yhteensä
Hankinta-arvo 1.1.	5 778 884	28 265 169	9 786 240	616 295	133 820	860 576	45 440 984
Lisäykset	122 222	120 211	691 379	39 207	44 545	746 130	1 763 694
Rahoitusosuudet							0
Vähennykset	-29 543	-63 163				0	-92 706
Siirrot erien välillä		30 612	139 234	15 045		-184 891	0
Tilikauden poistot		-1 449 886	-927 880	-255 897			-2 633 663
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 871 563	28 352 829	10 616 853	670 547		1 421 815	47 111 972
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 871 563	26 902 943	9 688 973	414 650	178 365	1 421 815	44 478 309
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 003 137	1 014 418	83 442	83 442
Muut maa- ja vesialueet	6 698 642	6 594 916	5 788 121	5 695 442
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 701 779	7 609 334	5 871 563	5 778 884

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Muut saamiset	
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusosak. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 563 794	632 899	9 150 940	1 348 471	16 696 104	15 511 528	15 511 528
Lisäykset	83 000			8 175	91 175		
Rahoitusosuudet							
Vähennykset		-52 800			-52 800	-46 667	-46 667
Siirrot erien välillä							
Hankintameno 31.12.	5 646 794	580 099	9 150 940	1 356 646	16 734 479	15 464 861	15 464 861
Arvonlennukset							
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 646 794	580 099	9 150 940	1 356 646	16 734 479	15 464 861	15 464 861

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskelantalot Oy	Mänttä-Vilppula	100	100	1762	7804	0
Matti ja Sirkka Kaivoksen säätio	Mänttä-Vilppula	100	100	737	12	-11
Yrke-Kiinteistöt Oy	Mänttä-Vilppula	99,83	99,83	3214	3096	182
MW-Kehitys Oy	Mänttä-Vilppula	83,6	83,6	58	75	4
As Oy Koivupaana	Mänttä-Vilppula	0	68,15	225	63	0
Vilppulan Koskihalli Oy	Mänttä-Vilppula	7,5	53,67	291	625	56
Mäntän Jääareena Oy	Mänttä-Vilppula	97,54	97,54	96	3171	-2
Mäntän Lämpövesi Oy	Mänttä-Vilppula	100	100	0	3560	0
Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy	Mänttä-Vilppula	100	100	1546	12110	43
Justiina Ateriapalvelut Oy	Mänttä-Vilppula	83	83	81	1	-1
As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenranta	Mänttä-Vilppula	74	74	102	1	0
Yhteensä				8112	30518	271
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriin ky	Tampere	3,44	3,44	229	582	-20
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	Sastamala	16,34	16,34	1109	199	27
Pirkanmaan liitto	Tampere	3,04	3,04	1	8	0
Yhteensä				1339	789	7
Osakkuusyhteisöt						
Mäntän Puhdistamo Oy	Mänttä-Vilppula	0	46	9	382	6
KOY Vilppulan Säästökuuma	Mänttä-Vilppula	44,5	44,5	139	7	0
KOY Vilppulan Sähkölä	Mänttä-Vilppula	30	30	45	1	-2
As Oy Rusinien Helmi	Mänttä-Vilppula	0	27,69	241	7	0
Mäntän Energia Oy	Mänttä-Vilppula	0	30	269	674	81
As Oy Mäntän Isoniemenpuisto	Mänttä-Vilppula	0	42,93	295	31	-10
Yhteensä				998	1102	75
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
KOY Mäntän Pumpumestari	Mänttä-Vilppula	13,9	23,16	58	10	0
As Oy Kolhon Honkarinne	Mänttä-Vilppula	0	25,35	120	0	0
Särki-Lämpö Oy	Mänttä-Vilppula	0	23,9	8	3	-2
As Oy Pukkilanrinne	Mänttä-Vilppula	0	38,76	95	0	0
Pohjaslahden Säästöpuisto	Mänttä-Vilppula	0	23,81	51	0	0
Muut omistusyhteisöt						
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	Mänttä-Vilppula	13,11	23,19	54	0	0
Yhteensä				386	13	-2

23) Saamisten erittely				
	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		307 783		241 933
Lainasaamiset	15 283 486	1 130 000	15 330 152	930 000
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	15 283 486	1 437 783	15 330 152	1 171 933
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		13 151		26 411
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				130 194
Yhteensä	0	13 151	0	156 605
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				134 596
Lainasaamiset				
Muut saamiset				1 476 857
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	1 611 453
Saamiset yhteensä	15 283 486	1 450 934	15 330 152	2 939 991

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut tulojäämät	52 536	35 159		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yht.	52 536	35 159		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	125 715	125 798	130 194	130 276
Kelan korvaus työterveyshuollosta	195 447	185 091	90 534	94 015
Mäntänvuoren Terveys	1 903 351	1 476 857	1 903 351	1 476 857
Ely-keskus	134 068	410 020	134 068	410 020
Juupajoen kunta	69 657	271 907	69 657	271 907
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	129 457	55 097		
Lääkäreiden koulutuskorvaukset	20 216	9 421	9 658	
Muut tulojäämät	494 684	426 487	325 818	250 749
Tulojäämät yhteensä	3 072 595	2 960 678	2 663 280	2 633 824
Menoennakot				
Etukäteen maksetut maksut	30 680	172 240		
Menoennakot yhteensä	30 680	172 240		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 103 275	3 132 918	2 663 280	2 633 824
Siirtosaamiset yhteensä	3 155 811	3 168 077	2 663 280	2 633 824

Vuoden 2017 sarake muutettu vertailukelpoiseksi

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	771 801	771 801		
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	771 801	771 801		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	11 257	11 257		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	11 257	11 257		
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1	644 901	627 528		
Lisäykset	638	18 292		
Vähennykset	-29 910	-919		
Rahaston pääoma 31.12	615 629	644 901		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	4 133 446	898 549	3 944 882	933 865
Lisäykset tilikaudella	2 474 129	7 658		
Vähennykset tilikaudella	-506 580	-312 917		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	6 100 996	593 290	3 944 882	933 865
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 019 203	3 540 156	-1 150 729	3 011 018
Oma pääoma yhteensä	40 868 906	40 494 830	38 182 578	39 333 308

Tilikausien ali- ja ylijäämän muodostuminen

	Ali-/ylijäämä euroina
2018	-1 150 729
2017	3 011 018
2016	24 537
2015	550 213
2014	1 520 046
2013	5 498 521
2012	-3 892 522
2011	-3 054 059
2010	1 407 345
2009	3 385 612

26) Erittely poistoerosta		
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	4150	4150
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	4150	4150

27) Pitkäaikaiset velat		
	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 217 284	20 262 666
Lainat julkisyhteisöltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	16 217 284	20 262 666

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	1 359 947	1 178 998		
Muut pakolliset varaukset	24 739	14 806		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 384 686	1 193 804	0	0

30) Vieras pääoma				
	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		134 183		249 967
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	134 183	0	249 967
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		47 763		63 302
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	47 763	0	63 302
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				111 348
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0		0	111 348
Vieras pääoma yhteensä	0	181 946	0	424 617

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Liittymismaksut	1 392 648	1 368 135		
Muut velat	1 609 945	1 666 753		
Muut velat yhteensä	3 002 593	3 034 888	312 019	315 751

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	71 893	90 949		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 267 746	4 793 230	1 879 755	1 877 604
Korkojaksotukset	133 267	101 617	56 197	15 609
Muut menojäämät	3 364 539	971 533	2 426 016	215 120
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 837 446	5 957 330	4 361 968	2 108 333

Vuoden 2017 sarake muutettu vertailukelpoiseksi

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

35-37) Vakuudet				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	13 023 503	11 325 717		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	304 588	304 588		
Yhteensä	13 328 091	11 630 305		
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vak.				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Vakuudet yhteensä	13 328 091	11 630 305	0	0

38) Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	229 011	201 839	25 698	15 303
Myöhemmin maksettavat	664 674	103 483	83 518	15 426
Yhteensä	893 684	305 322	109 216	30 729

38) Vuokravastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	911 336	821 653		
Myöhemmin maksettavat	2 798 088	1 927 672		
Yhteensä	3 709 424	2 749 325	0	0

40) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	9 545 411	8 819 225	9 324 785	8 598 599
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	624 481	624 481		
Jäljellä oleva pääoma	211 863	322 943	211 501	322 254
Muut taloudelliset vastuut				
Kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2018	2017
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	58 550 751	58 489 575
Kaup. os. takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kaup. mahdollista vastuuta kattava os. takauskeskuksen rahastosta 31.12.	37 616	38 656

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		1 829 884		
Sitoumukset avustukseen				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut	785 126	834 200		
Vuokravastuut				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimusvastuut yhteensä	785 126	2 664 084		
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 319 439	1 507 684	2 084 960	1 493 162
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	2 192 027	2 435 586	2 192 027	2 435 586

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Koronvaihtosopimus 1 Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 31956, jossa kaupunki maksaa Kuntarahoitus Oyj:lle kiinteää korkoa 1,191%, ja pankki maksaa 3 kuukauden euribor-korkoa. Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan Kura 15985/12 suojaamiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääomat, eräpäivät ja koronmaksupäivät on laitettu vastaamaan toisiaan. Sopimuksen alkamispäivä 13.8.2012 ja päättymispäivä 30.6.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	3 500 000 -96 246	4 500 000 -224 890	3 500 000 -96 246	4 500 000 -137 020
Koronvaihtosopimus 2 Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 5190410, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 1,45 % ja pankki maksaa kaupungille 6 kk euribor korkoa. Koronvaihtosopimus on 10 vuoden bullet suoja, joka alkoi 1.1.2018 ja erääntyy 1.1.2028 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	5 000 000 -384 626	5 000 000 -240 495	5 000 000 -384 626	5 000 000 -240 495
Koronvaihtosopimus 3 Sopimusnumero 1719036. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus millä on suojattu kaupungin Kuntarahoitus Oyj:stä nostama 20 miljoonan euron pitkäaikainen laina. Koronvaihtosopimuksessa pankki maksaa kaupungille neljännesvuosittain 3 kk eurobor korkoa ja vastaavasti kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,262 % korkoa. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	16 000 000 -51 860	18 000 000 63 227	16 000 000 -51 860	18 000 000 63 227
Koronvaihtosopimus 4 Koronvaihtosopimus Nordea Bank Ab 1680148-1802361 Koronvaihtosopimuksella suojataan lainasalkussa olevaa yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 6 kk euribor. Sopimus erääntyy 8.4.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	1 591 071 -174 609	1 709 928 -218 629		
Koronvaihtosopimus 5 Koronvaihtosopimus Nordea Bank Ab 680206-1802635 Koronvaihtosopimuksella suojataan lainasalkussa olevaa yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 6 kk euribor. Sopimus erääntyy 8.4.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	1 591 071 -174 609	1 708 929 -218 629		
Koronvaihtosopimus 6 Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oy 42675 Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 3 kk euribor. Sopimus erääntyy 29.12.2023 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	915 385 -1 631	1 002 564 7 038		
Koronvaihtosopimukset 7-13 Pirkanmaan sairaanhoitopiirin suojaavat koronvaihtosopimukset. Johdannaisopimuksilla muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimusten pääoma yhteensä (konsernin osuus) Käypä arvo yhteensä (konsernin osuus)	4 118 595 -146 244			

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Konsernipalvelut	28	28
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	12	12
Sivistystyöpalvelut	210	227
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	17	17
Tekniset palvelut	102	102
Yhteensä	369	386
Henkilöstön lukumäärä v 2017 organisaatorakenteen mukaisesti		
		2017
Yleisjohto ja hallintopalvelut	28	31
Sosiaali- ja terveystoimi	12	13
Opetus- ja kulttuuritoimi	162	168
Varhaiskasvatus	65	69
Yhdyskuntapalvelut	102	96
Muut (työllistetyt)	17	14
Yhteensä	386	391

43) Henkilöstökulut		
	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	18 363 382	18 633 449
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-9 465	-124 046
Henkilöstökulut yhteensä	18 353 917	18 509 403

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilökulut		
	2018	2017
Keskustan Mänttä-Vilppulan kunnallisjärjestö ry	2541	1782
Mänttä-Vilppulan Sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	3108	2136
Juupajoen Demarit ry	30	45
Mänttä-Vilppulan Vihreät ry	1336	1042
Vasemmistoliiton Mäntän osasto ry	1167	1354
Mänttä-Vilppulan Perussuomalaiset ry	109	379
Mänttä-Vilppulan Kokoomus ry	1034	1036
Suomen Kristillisdemokraattien Mänttä-Vilppulan paikallisosasto ry	216	210
Palkkiot yhteensä	9541	7984

45) Tilintarkastajan palkkiot		
	2018	2017
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	14537	16886
Muut tilintarkastusyhteisön tehtävät	1477	480
Tilintarkastajan lausunnot	750	1260
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6075	1395
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	22839	20 021

46) Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunki on antanut tilikaudella avustusta tytäryhteisö Yrke-Kiinteistöt Oy:lle 200.000 euroa.

Kaupunginjohtajan kanssa on 3.4.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kaupunginjohtajan tehtävistä ja painopistealueista.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Mänttä-Vilppulassa, 1 päivänä huhtikuuta 2019

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGINHALLITUS

Mira Anttila

Jani Haapoja
varajäsen

Tuula Juurakko

Ilkka Jatkola

Arto Lampinen

Anna-Liisa Liettyä
varajäsen

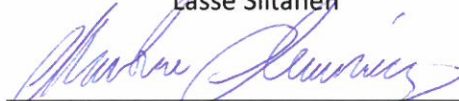
Pentti Paananen

Lasse Siltanen

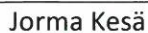
Timo Tukia

Markus Auvinen
kaupunginjohtaja

Tarkastajan merkintä:

Olemme antaneet suoritetusta tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Mänttä-Vilppulassa, 16.5.2019

Jorma Kesä

JHTT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Luettelo käytetyistä kirjanpito- ja tositelajeista**KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT****Käytetyt kirjanpito- ja tositelajit:**

Pysyvästi säilytettävät

Sidotussa tasekirjassa

Toimintakertomus
Toteutumisvertailu
Tilinpäätöslaskelmat
Konsernitilinpäätös
Tilinpäätöksen liitetiedot

10-vuotta säilytettävät

Erillisinä Atk-tulosteina

Tase-erittelyt
Päivä- ja pääkirjat sähköinen arkisto
Talousarvion toteutumisvertailut
Palkkakirjanpito
Ostoreskontra sähköinen arkisto
Myyntireskontra laskulajeittain

Käytetyt tositelajit:

01	Muistiotositteet
02	Tiliotetositteet
08	Tilinavausviennit
09	Käyttöomaisuusviennit
20	Myyntireskontra suoritukset
21	Myyntireskontra viitesuoritukset
30	Palkat
40	Ostoreskontra maksut
45	Sähköinen kierrätys
49	Pro Consona/toimeentulotuki
62	Päivähoitolaskutus
63	Vanhuspalvelulaskutus
64	Potilaslaskutus
65	Sosiaalitoimen laskutus
66	Koulutoimiston laskutus
67	Autereopiston laskutus
68	Liikuntatoimen laskutus
69	Mittaustoimen laskutus
70	Vuokralaskutus
71	Rakennusvalvontalaskutus
72	Teknisen toimen laskutus
76	Muu laskutus
77	Tekninen toimi/pystyväislaskutus
78	Kotikuntalaskutus
79	Terveyspalvelut
80	Sosiaalitoimi/asumispalvelut
81	Ruokapalvelut